
Programmabegroting 2026

Meerjarenperspectief 2027 – 2029

Gemeenteraad 11 november 2025

Gemeente
Alblasserdam

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Financieel perspectief.....	7
Deel 1: Beleidsbegroting	12
Programmaplan	13
Programma 1: Een duurzaam bereikbaar dorp.....	16
Programma 2: Met oog voor elkaar.....	21
Programma 3: Thuis in ons dorp.....	25
Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.....	30
Overzicht overhead	32
Overzicht vennootschapsbelasting	33
Paragrafen	34
Paragraaf lokale heffingen	34
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	40
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.....	52
Paragraaf financiering	56
Paragraaf bedrijfsvoering	64
Paragraaf verbonden partijen.....	69
Paragraaf grondbeleid.....	75
Paragraaf subsidieverlening.....	81
Paragraaf keuzes maken	82
Openbaarheidsparagraaf	90
Deel 2: Financiële begroting	92
Overzicht baten en lasten per programma.....	93
Overzicht baten en lasten per taakveld.....	95

Staat van incidentele baten en lasten	98
Geprognoseerde balans en overzicht EMU-saldo.....	99
Staat van reserves en voorzieningen	101
Investeringsplan 2026-2029	104
Beleidsindicatoren BBV	109
Programma-indeling	111

Inleiding

Voor u ligt de Begroting 2026 en het Meerjarenperspectief 2027-2029 van de gemeente Alblasserdam. Deze begroting is echter wel anders dan anderen. In deze begroting geven we namelijk invulling aan een van de grootste bezuinigingsopgaven van de afgelopen decennia. De gemeenteraad heeft hiervoor bij het vaststellen van de Perspectiefnota 2026 de noodzakelijke richtinggevende besluiten genomen. Het waren voor de gemeenteraad moeilijke keuzes. De bezuinigingen raken iedereen in ons dorp.

In het voortraject van de Perspectiefnota 2026 is met veel mensen gesproken en velen hebben van zich laten horen. Er is gedemonstreerd, er is gelobbyd bij het Rijk en er is veel onderzocht, gepuzzeld en gerekend. We zullen als samenleving de gevolgen van de bezuinigingen samen moeten dragen. In de Begroting 2026 stellen we op basis van het vastgestelde kader nu vast hoe we toewerken naar 4,7 miljoen bezuinigen structureel in het jaar 2028. Dat is een enorme opgave die we samen met onze inwoners, ondernemers en andere partners de komende jaren moeten realiseren. We lichten dit in deze begroting graag aan u toe.

Maar eerst willen we als college samen met u terugkijken op de afgelopen raadsperiode.

Een terugblik

We hebben in deze raadsperiode een stevige eigen koers bepaald en voorgesorteerd op de toekomst. Met elkaar hebben we een mooi punt bereikt waarop resultaten zichtbaar zijn. Hierbij onze voorbeelden:

- Er is veel tijd besteed aan diverse visies. De omgevingsvisie, de bereikbaarheidsvisie, de woonzorgvisie en de parkeervisie zijn door de raad vastgesteld.
- Op het gebied van Zorg en veiligheid is er nu een integrale aanpak voor personen met onbegrepen gedrag, huiselijk geweld, mensenhandel, woonoverlast en jeugdoverlast.
- De samenwerking in de regio op het gebied van risicobeheersing en bevolkingszorg is versterkt.
- De aanpak van ondermijning is geïntensiveerd. Sinds 2024 is het bestuurlijk interventieteam opgezet om gemeentegrens overstijgende ondermijnende criminaliteit aan te pakken.
- Op diverse woondossiers is voortgang geboekt. De bouw van de Wipmolenlocatie is gestart, het bestemmingsplan Zuidelijk Havengebied is vastgesteld en dat geldt ook voor de Manege. De ontwikkelaar van Kloos is de verkoop gestart.
- De voorbereiding voor de bouw van de Flexwoningen is gestart en hiermee kunnen we urgente woningnood voor meerdere doelgroepen aanpakken.
- De realisatie van het nieuwe Transferium is gestart en draagt bij aan verbetering bereikbaarheid en leefbaarheid.
- Sport en verenigingsleven is belangrijk en samen met deze partners werken we aan een goede toekomstbestendige organisatievorm voor de vele vrijwilligers en bestuurders.
- Op gebied van Duurzaamheid en Klimaat zijn stappen gezet, de Regionale Energie Strategie is in een volgende fase en de Warmtetransitie is gestart.
- Het programma Kansrijk is een succesvol traject waardoor veel mensen een sterkere positie hebben op de arbeidsmarkt.
- Het zwembad is hersteld en weer opengesteld.
- Door de aankoop van het Nedstaalterrein is er ruimte voor Alblasserdamse bedrijven die willen verhuizen of groeien en biedt dit kansen voor ruimtelijke ontwikkeling.

Financiële opgave

We sluiten de raadsperiode af met een grote financiële uitdaging. Vanaf 2026 worden gemeenten geconfronteerd met een korting op de uitkering van het gemeentefonds. Met de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk en de vertaling daarvan in de meicirculaire van het gemeentefonds is deze “verzacht” voor de jaren 2026 en 2027. Voor 2028 is de financiële opgave onveranderd groot. Dat raakt de gemeenten hard: 70% van de inkomsten van een gemeente bestaat uit de uitkering van het gemeentefonds. Deze financiële kloof staat in overheidsland bekend als het Ravijnjaar. Tegelijkertijd zien we dat de budgetten voor taken die gemeenten al eerder van het Rijk hebben overgenomen, zoals de jeugdzorg en de WMO, niet toereikend zijn.

Voor Alblasterdam lopen de tekorten bij ongewijzigd beleid op tot ongeveer € 4,7 miljoen. Op een begroting van ongeveer € 70 miljoen, telt deze € 4,7 miljoen op tot een bezuiniging van bijna 7%. En dit komt boven op de bezuinigingen van € 1,5 miljoen die al in de gemeentelijke begroting in 2025 structureel zijn doorgevoerd. Een grote opgave, te meer omdat het meeste geld al gereserveerd is voor taken die een gemeente volgens de wet moet uitvoeren, zoals het verstrekken van bijstandsuitkeringen, het onderhoud aan de wegen, het organiseren van de openbare ruimte, handhaving, het voorzien van bibliotheken, faciliteren van bewegingsonderwijs enzovoort. Kortom: we staan voor een grote financiële uitdaging. Maar ook hier geldt dat deze uitdaging kansen biedt. We gaan samen kijken naar wat anders kan en wat beter moet.

Korte toelichting op de begroting

Bij het tot stand komen van deze begroting zijn we uitgegaan van de leidende principes in het raadsvoorstel van 16 april 2025: *Kaderstelling richting Perspectiefnota* waarin de raad de opgave heeft gezet op een sluitende begroting vanaf 2028 en de twee jaren daarvoor benutten om in te groeien en de uitgaven af te bouwen. Hierin stonden ook drie leidende principes voor deze opgave met de essentie: de uitgaven binnen een beleidscluster mogen niet hoger zijn dan wat er vanuit het gemeentefonds voor binnenkomt om deze taken uit te voeren. Met deze uitgangspunten in het achterhoofd is uiteindelijk de puzzel gelegd om te komen tot een begroting die moet gaan leiden tot financieel evenwicht vanaf 2028.

Lokaal, soberder en eigen kracht

Voor realisatie van de bezuinigingen is het noodzakelijk dat de gemeentelijke organisatie opnieuw scherp kijkt naar hoe we taken organiseren en welke scherpste we kunnen brengen in de wijze waarop taken in samenwerking worden uitgevoerd voor Alblasterdam. We maken opnieuw de keuzes wat doen we zelf, wat kopen we in, of wat doen we in de regio. We kijken daarbij naar alle taken en maken de keuzes op basis van efficiency en kwaliteit. Hiermee beogen we een deel van de relatief hoge kosten van de regionale organisatie te verminderen. We willen onze dienstverlening meer verbinden met de lokale partners. Uiteraard zal een groot deel van de meer specialistische dienstverlening nog steeds regionaal uitgevoerd worden. Er worden gesprekken gevoerd met de regionale organisaties over hoe de dienstverlening anders ingericht kan worden.

Een ander deel van de bezuinigingen wordt gehaald uit het duidelijk en zichtbaar versoberen van de taken van de gemeente. Zoals het verlagen van het onderhoudsniveau van de openbare ruimte, het versoberen van het armoedebeleid, de dienstverlening en het vereenvoudigen of stoppen van de voorzieningen.

Deze financiële uitdaging kan niet zonder harde keuzes. Ook doen we een stevig beroep op de eigen kracht van onze inwoners. We versoberen bijvoorbeeld het onderhoud van de sportvelden en vragen de sportverenigingen meer zelf te doen. Ook in het sociaal domein zetten we in op samenwerking met lokale organisaties

om mensen sneller in hun eigen kracht te kunnen zetten. Onze grotere partners zoals Sportcentrum Blokweer, Sporthal Molenzicht en Cultureel Centrum Landvast vragen we in te zetten op hun verdienvermogen, zoals verhuur van ruimtes en verhogen van tarieven.

We hebben ook gekeken naar de verhoging van de inkomsten, bijvoorbeeld door leges en heffingen meer kostendekkend te maken. Om het huidige voorzieningenniveau te kunnen handhaven is verhoging van de lokale belastingen onvermijdelijk.

Indeling van de begroting

In het bezuinigingsproces is gebruik gemaakt van een andere indeling van de begroting, namelijk beleidsclusters in plaats van de programma's. In deze begroting zijn de ombuigingsmaatregelen weer vertaald naar de huidige geldende programma-indeling. In een volgende raadsperiode kan overwogen worden de programma-indelingen aan te laten sluiten bij de indeling in beleidsclusters en daarmee bij het gemeentefonds. In deel II vindt u de beleidsinhoudelijke onderbouwing en de bijbehorende financiële vertaling per beleidscluster. In paragraaf keuzes is een totaalbeeld van de bezuinigingsmaatregelen opgenomen en de uitgangspunten die daarbij zijn gehanteerd.

Tot slot

De bezuinigingen zullen zichtbaar en voelbaar zijn in de samenleving. Als college van burgemeester en wethouders zijn we toch optimistisch over de toekomst. We rekenen daarbij wel op de kracht in onze samenleving en de sociale cohesie die ons dorp zo kenmerkt.

Met deze begroting varen we als gemeente scherp aan de wind en is er geen ruimte voor nieuwe ambities en financiële tegenvallers. Dienen die zich aan, dan zullen we opnieuw het gesprek met elkaar moeten voeren over extra bezuinigingen en aan de raad vragen hier een aanvullend besluit over te nemen.

Wij gaan nog tot maart 2026 onverminderd door om samen met alle partners te werken aan een financieel gezonde gemeente. Op 18 maart 2026 zijn er gemeenteraadsverkiezingen en daarmee krijgt u een nieuwe gemeenteraad en vervolgens een nieuw college. Wij bouwen aan een gemeente waar mensen prettig wonen, werken en recreëren. Waar inwoners en ondernemers zich thuis voelen. Samen zijn we Alblasterdam!

College van Burgemeester en Wethouders

Financieel perspectief

In de raadsvergadering van 8 juli 2025 is de Perspectiefnota 2026 vastgesteld. In deze nota is inzicht gegeven in de ontwikkelingen die op ons af komen. In het financiële meerjarenperspectief op hoofdlijnen werd voorzien dat maatregelen noodzakelijk zijn om een meerjarig sluitende begroting te presenteren. In de Perspectiefnota is het kader voor de ombuigingsmaatregelen vastgesteld. Deze maatregelen zijn in deze begroting verwerkt en liggen dus nu ook ter besluitvorming voor.

Onderstaand een overzicht van de ontwikkeling van het saldo van de begroting vanaf de Perspectiefnota 2026 tot aan nu en een toelichting op de voornaamste verschillen.

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2026	2027	2028	2029
Saldo volgens Perspectiefnota 2026	-1.017	-431	-130	375
Wijzigingen vanwege amendementen en correcties	-85	256	251	245
Saldo gewijzigde Perspectiefnota 2026	-1.102	-175	121	620
Saldo volgens deze Programmabegroting 2026	-455	527	29	8
Verschil ten opzichte de Perspectiefnota 2026	647	702	-92	-612
<i>Dat komt door de volgende ontwikkelingen:</i>				
Beschermd wonen	-360	-320	-320	-320
Uitkering rijk combinatiefuncties	0	113	113	113
GR Sociaal en rijksbijdrage BUIG	-85	214	218	161
GR Souburgh en SPUK Sport	173	175	92	93
Rente en afschrijving	609	977	742	416
Terugdraaien aanname afloop kop op de jeugdhulp	-500	-750	-1.000	-1.000
Vooralsnog niet harde ombuigingsmaatregelen	-185	-687	-637	-637
Algemene uitkering, indexatie en overige	995	980	700	562
Totaal verschil	647	702	-92	-612
<i>Aanvullende informatie:</i>				
Saldo van de begroting exclusief maatregelen	-2.369	-3.166	-4.675	-4.712
Saldo maatregelen	1.914	3.693	4.704	4.720
Saldo begroting inclusief maatregelen	-455	527	29	8

Beschermd wonen

Gemeente Dordrecht ontvangt als centrumgemeente via de algemene uitkering middelen voor uitvoering van de taak beschermd wonen en opvang. Op basis van afspraken werd een financieel overschot hierop op basis van een vaste verdeling aan de gemeenten uitgekeerd. Er wordt gewerkt aan nieuwe afspraken en de intentie van de gemeente Dordrecht is om de middelen beschikbaar te houden voor de taak waarvoor deze ontvangen worden. Een eventueel overschot op de uitvoering wordt gereserveerd en niet langer uitgekeerd aan de gemeenten.

Uitkering rijk combinatiefuncties

De uitkering die de gemeente voor combinatiefuncties ontvangt wordt ook vanaf 2027 voortgezet zo is de verwachting.

GR Sociaal en rijksbijdrage BUIG

Afgelopen jaren hebben we gezien dat de kosten van zorg, uitkeringen via GR Sociaal naast de reguliere loon- en prijsontwikkelingen zijn toegenomen. Omdat de GR Sociaal in de begroting 2025 uitging van een optimistisch scenario waarin zorg en uitkeringen meerjarig af zouden nemen en mede gelet op de ervaringen uit eerdere jaren, hadden we in onze begroting een andere ontwikkeling begroot en hadden we een aanvullende stelpost opgenomen. Deze stelpost is met deze begroting weer afgeraamd. Daarnaast heeft GR Sociaal in de begroting 2026 meer concrete maatregelen in beeld gebracht en voorbereid en is een besparing ingeboekt op de apparaatskosten. Dat resulteert in een meer constante ontwikkeling en dat werkt per saldo voordelig uit in de gemeentelijke begroting. Daarbij opgemerkt dat er geen ruimte is om een tegenvallende ontwikkeling binnen de reguliere begroting op te vangen. Daarnaast verwachten we een hogere rijksbijdrage BUIG.

GR Souburgh en SPUK Sport

De begroting van GR Souburgh is naar beneden bijgesteld doordat enkele vervangingsinvesteringen zijn uitgesteld en daarnaast is er nu rekening mee gehouden dat de SPUK Sport wordt voortgezet.

Rente en afschrijving

Ten opzichte van de vorige begroting zijn de kosten van rente gedaald. Dit komt enerzijds omdat minder geleend hoeft te worden, doordat de planning van investeringen weer geactualiseerd is. Daarnaast is de rente voor langlopende leningen iets gedaald. Door het actualiseren van de planning van investeringen zijn ook de afschrijvingskosten lager. Zo vallen de afschrijvingskosten van de investering in het schoolgebouw van 't Nokkenwiel nu net buiten de scope van de huidige meerjarenraming. Dat betekent ook dat als deze conform de gewijzigde planning wordt gerealiseerd, de financiële uitdaging voor 2030 weer groter wordt.

Terugdraaien aanname afloop tijdelijk hogere lasten jeugdhulp

In de realisatie over 2024 en prognoses voor 2025 hebben we gezien dat de kosten van jeugdhulp in Alblasterdam fors zijn gestegen. Bij het opstellen van de Perspectiefnota 2026 hebben we - mede op basis van informatie van de GR DG&J - aangenomen dat een deel van deze kostenstijging tijdelijk is. Nadere informatie hierover heeft niet geleid tot een onderbouwing van deze aanname. Daarom is dit in deze begroting aangepast.

Vooralsnog niet harde ombuigingsmaatregelen

Met de Perspectiefnota 2026 is ingestemd met de uitwerking van een pakket aan ombuigingsmaatregelen. Daar is afgelopen maanden aan gewerkt. Enkele maatregelen zijn met de kennis van nu nog onzeker en daarmee niet hard. Conform afspraak met de gemeenteraad worden van de voorgesteld maatregelen in de begroting alleen ombuigingen opgenomen welke onderbouwd zijn met een plan van aanpak waardoor realisatie te verwachten is. Daarom wordt in de begroting in het overzicht algemene dekkingsmiddelen een stelpost opgenomen om een eventuele tegenvaller als gevolg van het niet realiseren van deze maatregelen op te vangen. Hierbij houden we ons ook aan de bestuurlijke afspraak dat taken niet dubbel worden uitgevoerd maar óf lokaal óf in de regio. We blijven ons uiteraard hard maken voor het hele pakket, maar we houden er in onze begroting uit oogpunt van voorzichtigheid wel rekening mee bij het bepalen van het saldo van de begroting.

Algemene uitkering, indexering en overige ontwikkelingen

Bij het opstellen de Perspectiefnota 2026 zijn we ervan uitgegaan dat ruimte voor loon- en prijsontwikkeling die via de algemene uitkering uit het gemeentefonds beschikbaar komt ook nodig is om de kostenontwikkeling in 2026 op te vangen. Daarnaast was in de begroting nog rekening gehouden met een nog te verdelen budget voor loon- en prijsontwikkeling. Bijna alle budgetten zijn opnieuw beoordeeld en waar nodig bijgesteld aan de verwachte loon- en prijsontwikkeling. Per saldo blijkt daarvoor minder benodigd te zijn. En in enkele gevallen is zo ook nog "lucht" uit de budgetten gehaald. Daarnaast is de algemene uitkering iets gunstiger uitgewerkt.

Conclusie

Ten opzichte van de Perspectiefnota 2026 zijn er nog relatief grote bijstellingen verwerkt in deze begroting, zowel voor- als nadelig. Dit leidt ertoe dat het tekort in 2026 en 2027 kleiner is dan eerder is aangenomen. Het beeld voor 2028 en daarna is min of meer onveranderd. In het bezuinigingsproces is ingezet op een sluitende begroting vanaf 2028. Op basis van het beeld nu, lukt het om de begroting vanaf 2027 in evenwicht te brengen. Het is en blijft belangrijk om de ombuigingsmaatregelen te realiseren. Er is enige ruimte om een enkele maatregel, die nog niet hard genoeg is op te vangen, maar die ruimte is heel beperkt. Er liggen hier ook kansen als het lukt het hele pakket te realiseren. Toch hangt er ook nog een nadelige herverdeling van het gemeentefonds boven de markt en de beoogde investering in onderwijshuisvesting geeft op lange termijn ook weer financiële druk. Vooralsnog hoeft dus niet gekeken te worden naar lijst 3 van het bezuinigingsproces, maar deze zal achter de hand gehouden worden als dat de komende tijd toch nog nodig blijkt.

Incidenteel versus structureel

Het gepresenteerde resultaat is inclusief incidentele lasten en baten. Om te beoordelen of de begroting en meerjarenbegroting structureel in evenwicht is, is inzicht nodig in het incidenteel resultaat zodat er een "gezuiverd" begrotingsresultaat ontstaat. Het geraamde structurele resultaat in de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 is als volgt:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2026	2027	2028	2029
Resultaat begroting 2026	-455	527	29	8
Af: geraamd resultaat incidentele baten en lasten	-80	0	0	0
Geraamd 'structureel' resultaat Begroting 2026	-375	527	29	8

Investeringskredieten 2026

In deze begroting worden de investeringskredieten voor 2026 uit het investeringsplan 2026-2029 die aangemerkt zijn met een A (totaal € 2.863.000) aan de raad ter autorisatie voorgesteld. Dit betreft vooral voorbereidingskredieten en kredieten voor cyclische werkzaamheden. Dit betreft de volgende kredieten:

Investerings A-kredieten	Bedragen (x € 1.000)	Planning jaar afroning
Bruggen 2026	500	2027
Openbare verlichting 2026	148	2027
Speelvoorzieningen 2026	144	2027
Riolering 2026	597	2027
Werkmaterieel 2026	210	2027
Elementen wegen 2026	500	2027
Asfalt toplagen 2026	500	2027
Verduurzaming vastgoed 2026 (Algemeen)	6	2027
Verduurzaming vastgoed 2026 (Haven 4)	38	2027
Verduurzaming vastgoed 2026 (Sportlaan 3)	220	2027
Totaal	2.863	

In het investeringsplan is voor een bedrag van € 9.097.000 aan B-kredieten opgenomen. Met de vaststelling van deze begroting 2026 heeft de raad nog geen krediet geautoriseerd voor de investeringen die met een B zijn aangemerkt. Deze investeringen zullen via een afzonderlijk voorstel aan de raad worden voorgelegd. Dit betreft de volgende kredieten:

Investerings B-kredieten	Bedragen (x € 1.000)	Planning jaar afroning
Kinderdijk Vogelbuurt	5.200	2028
Staatsliedenbuurt Noord fase 2	1.500	2027
Uitvoering omvorming Vinkenspolderweg – Oude Torenweg	550	2027
Ontwikkeling Dam – Marineweg	847	2027
Verduurzaming vastgoed 2026 (Lelsstraat 2)	1.000	2027
Totaal	9.097	

Voor een nadere specificatie van de investeringskredieten wordt verwezen naar het investeringsplan 2026-2029 in de financiële begroting. Dit investeringsplan 2026-2029 geeft voor de jaren 2026 tot en met 2029 inzicht in de te verwachten investeringen en in de planning van de te verwachten uitgaven naar jaren. In het meerjarenperspectief is rekening gehouden met de kapitaallasten van deze te verwachten investeringen.

Deel 1: Beleidsbegroting

Programmaplan

Het coalitieakkoord *Samen zijn we Alblasserdam* is door het college vertaald in tien ambities. Deze ambities hebben gedurende de collegeperiode 2022-2026 centraal gestaan en vormden de leidraad voor onze inzet. In het collegeprogramma zijn onze richting en doelen beschreven, en in het jaarlijkse uitvoeringsprogramma hebben we u meegenomen in de realisatie hiervan middels concrete activiteiten en taken op die voortkomen uit deze ambities. De afgelopen jaren hebben we belangrijke stappen gezet, maar er zijn ook nieuwe ontwikkelingen die invloed hebben gehad op de uitvoering van onze plannen. De laatste twee jaar van de periode hebben in meer of mindere mate vooral in het teken gestaan van bezuinigingen om de financiële huishouding van de gemeente aan te passen aan veranderende financiële werkelijkheid. Dit maakt dat activiteiten en ambities uiteraard eveneens naar beneden zijn bijgesteld om hieraan bij te dragen. In de komende hoofdstukken zullen we u hierin meenemen.

Veranderde context en uitdagingen

De financiële situatie waarin wij ons bevinden, net als veel andere gemeenten, dwingt ons om kritisch te kijken naar de uitvoerbaarheid van onze programma's. De opgave om taken te vervullen met minder middelen heeft directe gevolgen voor alle domeinen. Hierbij blijft het uitgangspunt dat we goed kijken wat we zelf uitvoeren als gemeentelijke organisatie en wat we elders inkopen, bijvoorbeeld in de regio. Ook dan blijft het noodzakelijk om lokale en regionale taken beter op elkaar af te stemmen om zo kosten te beheersen en kwaliteit te waarborgen.

Daarnaast zijn we genooddaakt om onze maatschappelijke voorzieningen kritisch te bezien vanuit de taken en rollen van de gemeente en de bijbehorende middelen voor die taken en rollen. Het behouden van een robuust lokaal netwerk is essentieel om een beroep op regionale voorzieningen te beperken. Dit doet niets af aan het uitgangspunt dat we, ondanks noodzakelijke bezuinigingen, het huidige niveau van voorzieningen zoveel mogelijk pogen te handhaven.

Onze tien ambities voor de afgelopen periode waren:

- 1) We willen toegroeien naar een fit en groen dorp in de polder. Doel van dit college is dan ook het verder verbeteren van de sociale en fysieke leefomgeving van onze inwoners. Onder de noemer van een fit en groen dorp in de polder werken we actief aan het vergroenen en verduurzamen van ons dorp opdat we beter in staat zijn mee te bewegen met de klimaatverandering, maar ook omdat een groene leefomgeving een positieve uitwerking heeft op de gezondheid van onze inwoners.
- 2) We willen tegelijkertijd onze ecologische voetafdruk verminderen door middel van hergebruik van grondstoffen (circulariteit), reduceren van afval en natuur inclusief bouwen. De energietransitie is gericht op duurzame energiebronnen, maar bijvoorbeeld ook op het anders omgaan met vervoer en transport.
- 3) We zijn een zorgzaam dorp en willen de eigen kracht van onze inwoners verder versterken. We zorgen voor een (ook fysiek) veilige, duurzame leefomgeving. In ons sociale dorp kijken we om naar elkaar, is er een goed werkend sociaal vangnet en biedt de overheid ondersteuning aan hen die onvoldoende zelfredzaam zijn. Zonder doelgroepen uit te sluiten, maken we ons zorgen om onze minima en ouderen. Waar mogelijk bieden wij hen - via onze partners - extra ondersteuning.
- 4) Om wonen in en voor Alblasserdammers te bevorderen maken we optimaal gebruik van de mogelijkheden om voorrang te verlenen aan onze inwoners en versnellen we de in gang gezette woningbouwprojecten waar mogelijk. Daarnaast gaan we op zoek naar een nieuwe, grote woningbouwlocaties ten zuiden van de Alblas. Hierbij heeft het bieden van kansen aan starters, met het oog op een evenwichtige bevolkingsopbouw en toekomstbestendig dorp, onze aandacht.

- 5) Een fit en groen dorp zijn we ook met elkaar. Inwoners, bedrijven en ondernemers nemen hun aandeel in onze gezamenlijke toekomst, waarin we natuurlijk met elkaar in goed contact en verbinding staan om zo het dorp met karakter nader te duiden. We hebben oog voor alle belangen en luisteren goed, ook naar afwijkende stemmen of meningen. Wij staan voor een overheid die niemand uitsluit en werken aan inclusief beleid. We hechten veel waarde aan democratie en willen het vertrouwen in de (lokale) overheid herstellen.
- 6) We zijn een zelfbewust dorp. We zijn autonoom en partner tegelijk. Als partner werken we samen binnen diverse netwerken, zowel binnen de Alblasterdamse samenleving als met de (bestuurlijke) wereld om ons heen. Deze samenwerking vraagt om vitale organisaties die mee kunnen groeien met de ontwikkelingen, maar ook om vertrouwen, ruimte geven en sturing op resultaat. Als onderdeel van de regio Zuid-Holland Zuid waarderen wij de robuustheid, kennis en stabiliteit die deze samenwerkingsverbanden opleveren op onder andere het sociaal en ruimtelijke economisch domein (onder de vlag van Smart Delta Drechtsteden). Maar we zien tegelijkertijd winst wanneer we deze regionale organisaties kunnen aanvullen met onze lokale dorpskracht. Daar zetten wij vol op in en maken wij het verschil.
- 7) We benutten optimaal de korte lijnen in ons dorp. We voorkomen dat het systeem creativiteit of logische oplossingen in de weg staat. Daarbij zoeken we naar slimme combinaties van inzet en activiteiten om zo meerdere doelen en opgaves te bedienen.
- 8) We zijn realistisch in ambities en zetten de eerste periode vooral in op het afronden van bestaande projecten/activiteiten. We waken voor het overvragen van onze medewerkers, inwoners en ondernemers en maken het verschil door keuzes te maken.
- 9) Een toekomstbestendige ambtelijke organisatie en gezonde financiële situatie zijn randvoorwaardelijk in het behalen van onze ambities. Continuïteit in beleid en doelstellingen is voor onze partners van belang om tot succes te kunnen komen. We maken alle producten en diensten kostendekkend. We waarderen het voorzieningenniveau zoals we dat nu hebben en houden de woonlasten voor onze inwoners passend bij onze huidige, gemiddelde positie in Nederland.
- 10) We zijn wendbaar en flexibel. We maken geen programma met activiteiten waarin we voor vier jaar vooruitkijken, maar stellen jaarlijks in overleg met onze partners een uitvoeringsprogramma op dat we koppelen aan onze begroting.

In het Overdrachtsdocument van het huidige aan het nieuwe college zal meer uitgebreid de balans opgemaakt worden van het realiseren van deze ambities. Ook lichten we dan toe hoe we in vier jaar vorm is gegeven aan de in drie opgaves, waarmee we integraal en samen met onze maatschappelijke partners invulling hebben gegeven aan deze ambities. En uiteraard wordt in het bijzonder de doorkijk gemaakt waar ambities en opgaven uit het verleden een doorwerking hebben naar de komende periode.

Voor nu ligt de focus op het financieel gezond houden van onze gemeente op de lange termijn. Hierbij gaan we per programma kort in op de laatste openstaande activiteiten die we ondanks de bezuinigingen nog willen realiseren de komende maanden. Maar staan we vooral stil bij de wijze waarop we de benodigde bezuinigingen welke de raad kaderstellend heeft vastgesteld in 2026 structureel inbedden in onze begroting, werkwijze en afspraken met partners. Op deze wijze kan in het verkiezingsjaar maximaal gestuurd worden op realisatie van deze opgave terwijl de inhoud alle ruimte krijgt in de coalitieonderhandelingen.

Programma-indeling

De programmabegroting bestaat uit drie programma's welke aansluiten bij de drie opgaven in het collegeprogramma. Dit wordt aangevuld met de op grond van het besluit begroting en verantwoording gemeenten en provincies voorgeschreven overzichten.

- Programma 1: Een duurzaam bereikbaar dorp
- Programma 2: Met oog voor elkaar
- Programma 3: Thuis in ons dorp
- Een overzicht van algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Deze programma-indeling houden we vooralsnog aan. Elk programma is wel voorzien van de beleidsclusters welke in lijn zijn met de Leidende Principes van dit afgelopen jaar, welke richting hebben gegeven aan de bezuinigingen. Tot slot bevinden zich binnen een programma diverse taakvelden. Dit zijn voorgeschreven taakvelden zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Als bijlage is de programma-indeling met de taakvelden per programma opgenomen. De taakvelden zijn per programma gebundeld onder een thema.

Programma 1: Een duurzaam bereikbaar dorp

Wat willen wij bereiken?

Een duurzaam, bereikbaar dorp: Een schoner, groener dorp dat uitnodigt tot een actieve levensstijl met meer aandacht voor duurzaamheid en biodiversiteit met een hoge prioriteit op de energietransitie.

Aan het einde van deze collegeperiode:

1. Werkt de gemeente Alblasserdam met de nieuwe omgevingsvisie Fit & Groen, die interactief tot stand is gekomen. Deze visie nodigt uit tot goed rentmeesterschap en duurzaam ondernemen.
2. Is er in de gemeente Alblasserdam een (met partners vormgegeven) duurzaamheidsagenda waarmee gewerkt wordt (energietransitie/klimaatadaptatie/circulariteit/vergroening). Hierin hebben wij aandacht voor ons eigen voorbeeldgedrag en het ondersteunen van inwoners en ondernemers in de betaalbaarheid van de transitie.
3. Is de verkeersveiligheid en bereikbaarheid van Alblasserdam verbeterd en hebben we jaarlijks minimaal 1 fietsonveilige (weg)situatie verbeterd.
4. Is het aanbod van het openbaar vervoer in en naar ons dorp minimaal behouden.
5. Is er een goede balans tussen bezoekersdruk en ervaren leefbaarheid van Alblasserdammers en onze (directe) omgeving.
6. Handhaven we de buitenruimte op kwaliteitsniveau B.
7. Controleren en bewaken we bij alle (ruimtelijke) plannen de fysieke veiligheid van ons dorp en zorgen voor behoud van het bestaande fysieke veiligheidsniveau.

Wat is gerealiseerd?

1. Deze omgevingsvisie is op 24 september 2024 door de gemeenteraad vastgesteld.
2. De Duurzaamheidsagenda is op 28 maart 2023 door de gemeenteraad vastgesteld.
3. Deze collegeperiode zijn drie (weg)situaties verbeterd. De kruising van de Grote Beer/de Helling is verbeterd en opgeleverd. In 2025 wordt de fietsaansluiting van de bocht Oost-Kinderdijk aangepast. Voor 2026 werken we aan de 30 kilometerzone Vinkenvolderweg. Tot slot is er met bestuurlijke en ambtelijke lobby en strategie ingezet op subsidiëring van de fietslus.
4. De Waterbus speelt - met de huidige waterbuslijnen waarmee veel reizigersverkeer wordt opgevangen - een cruciale rol in de bereikbaarheid van ons dorp en onze regio. Zeker nu we de komende jaren te maken krijgen met groot onderhoud aan bruggen en tunnels. Wij hebben ons daarom nadrukkelijk uitgesproken tegen de voorgenomen bezuinigingen op de waterbus. Samen met gemeenten, werkgevers en bedrijven als Fokker en Boskalis benadrukken we dat snijden in de Waterbus betekent dat de regio letterlijk stilvalt. In onze brieven richting Provinciale Staten en de Tweede Kamer hebben we duidelijk gemaakt dat de Waterbus filevrij, betrouwbaar en onmisbaar is in een periode waarin de hinder op het wegennet alleen maar toeneemt. Ook tijdens Kamerdebatten en in gesprekken met ministeries brengen wij dit punt stevig naar voren.
Parallel hieraan voeren we via Smart Delta Drechtsteden een gezamenlijke lobby waarin het Doorstroomplan Drechtsteden centraal staat. Dit plan is een slim en concreet alternatief voor méér asfalt en laat zien dat we de doorstroming op de A15 en A16 met meer dan 50% kunnen verbeteren. De opschaling van de Waterbus is daar een kernonderdeel van.

5. Om de overlast van bezoekers aan Kinderdijk te beperken, wordt met gemeente Molenlanden samengewerkt op gebied van handhaving. Daarnaast worden bezoekers zoveel als mogelijk vervoert met busjes.
6. Tweemaal per jaar vindt een schouw van de buitenruimte plaats. Uit de resultaten van de meest recente schouw blijkt dat de openbare ruimte van Alblasserdam een B-kwaliteit heeft behaald.
7. De Omgevingsdienst Zuid-Holland ziet toe op het controleren en bewaken van de fysieke veiligheid, voor zover dit betrekking heeft op de gebouwde omgeving. Voor overige aspecten, hebben bijvoorbeeld ook de boa's een belangrijke rol.

Wat gaan we nog doen ter afronding in 2026?

Energietransitie en Klimaatadaptieve buitenruimte

- We voeren de Lokale isolatie aanpak verder uit door onder andere te starten met het verduurzamen van VVE's en de Meerjarige Collectieve Ontzorging voor koopwoningen verder te verslimmen. Hierbij begeleiden we woningeigenaren bij het verduurzamen van hun woning.
- We verminderen en voorkomen (waar mogelijk) de netcongestie. Hierbij kijken we met Smart Delta Drechtsteden en Stedin naar het vergroten van de oplossingsmogelijkheden voor netcongestie door ons energiesysteem slimmer in te zetten of te verzwaren.
- We verkennen binnen de Smart Delta Drechtsteden de mogelijkheid van een 'all-electric' oplossing waarbij buurten volledig van aardgas op elektriciteit over kunnen stappen. Dit doen we met behulp van de 'digital twin': een digitale 3D-kaart die precies laat zien hoe installaties werken en waar we simulaties kunnen doen van toekomstig gebruik.
- We werken in 2026 aan een actualisatie van de Regionale Energie Strategie (RES) waarin ook wordt gekeken naar het bredere energiesysteem.
- Begin 2026 leveren we het Soorten Management Plan (SMP) op met behulp van een ecologisch adviesbureau. Hiermee kan de gemeente veilig – en soms versneld – doorgaan met isoleren, renoveren en nieuwbouwen, terwijl dieren in de buurt beschermd blijven. Daarna vragen we bij de Omgevingsdienst Haaglanden een gebiedsgerichte vergunning aan, wat langer kan duren omdat veel gemeenten tegelijk aanvragen indienen.
- We nemen klimaatadaptieve maatregelen om inwoners te stimuleren zelf hun tuinen te vergroenen. Vanaf 2026 zijn hier geen extra budgetten voor, dus deze maatregelen worden gecombineerd met reguliere geplande werkzaamheden, zoals in de Staatsliedenbuurt en Vinkenwaard Zuid.

Duurzame mobiliteit

- Voor de fietslus wordt in 2026 verdergegaan met het verkrijgen van subsidies vanuit zowel Rijk als Provincie. De huidige investering blijft voor dit traject een essentieel onderdeel en blijft om die reden op de lijst van investeringen staan.
- In 2025 zijn we gestart met de uitvoering van het omgevingsprogramma Poort aan de Noord, waarin duurzame mobiliteit en bereikbaarheid centraal staan. Dit gebied biedt onder andere ruimte aan het transferium, een mobility hub, een busstation en een truckparking. Het gebied wordt in fasen gerealiseerd, met oplevering van het transferium voor het toerismeseizoen 2026.
- In opdracht van de gemeente Alblasserdam en Rijkswaterstaat is er een integrale verkenning uitgevoerd naar ligplaatsmogelijkheden langs de Noord binnen de gemeente Alblasserdam. Het doel ervan is om een overzicht te bieden naar mogelijke nieuwe aanlegplekken voor waterbussen, riviercruises en

watertaxi langs de rivier de Noord. Het onderzoek heeft een verkennend karakter en is gericht op vier locaties langs de oostoever van rivier de Noord. Hierbij ligt de focus op het in kaart brengen van de eisen die volgen uit beleid en kaders in relatie tot de bestaande infrastructuur.

Welke bezuinigingen worden in 2026 meerjarig geïmplementeerd?

- Het onderhoudsniveau van de openbare ruimte wordt verlaagd van beeldkwaliteit B naar C. Door verlaging van het onderhoudsniveau wordt er meer reactief onderhouden, op basis van klachten en ernst, in plaats van planmatig.
- De voorbereidingen van de kruisingen Van Eesterensingel/Plantageweg en Dam/Haven worden met enkele jaren uitgesteld.
- We beëindigen het abonnement voor het Meldpunt Gladheid.
- De bezuiniging 'Formatie duurzaamheid aframen na afloop in 2027 van de tijdelijke specifieke uitkering van het rijk voor capaciteit voor klimaat- en energiebeleid' is anders uitgewerkt. Dit omdat inmiddels bekend is dat het rijk het verstrekken van middelen voor de energietransitie continueert, ten minste tot en met 2030, op het niveau van de uitkering uit 2025. Hiermee is de formatie op Duurzaamheid tot en met 2030 gedekt.
- Civiele kunstwerken, zoals bruggen, die aan technische vervanging toe zijn, worden beoordeeld op noodzaak. Is een civiel kunstwerk niet noodzakelijk of is er een alternatief, dan wordt deze niet teruggeplaatst.
- Het budget voor Goed Verhuurschap wordt deels afgeramd omdat uit realisatie van de afgelopen jaren bleek dat de opgenomen raming niet realistisch was.
- Kostendekkendheid leges omgevingsvergunning beoordelen. Verschillen in kostendekkendheid zijn bij een kleine gemeente een veel voorkomend fenomeen vanwege fluctuaties in aantallen en omvang van omgevingsvergunningplichtige activiteiten.
- Geen investeringsvervangingsbudget voor groen, vanaf 2028 komt dit budget te vervallen. De komende twee jaar zal het dan nog beschikbare budget worden gebruikt om onderhoudsvriendelijkere groen aan te brengen, waardoor de verlaging van het onderhoudsniveau beter wordt gerealiseerd.
- We stoppen met SROI op raambestek groen, dit is een administratieve handeling. De SROI gelden die vanuit de aanbesteding wordt gevraagd komt te vervallen, waardoor het budget met dit bedrag kan worden gekort.
- We vervangen kapotte speeltoestellen van informele en secundaire speellocaties door gras. We plaatsen daarbij geen nieuwe toestellen terug. De speellocaties blijven wel beschikbaar als speelruimte, maar zonder speeltoestellen. Hiermee verminderen de onderhoudskosten.
- We stoppen met de inzet van brugwachters vanuit de gemeente. Met de jachthaven vereniging wordt na het vaarseizoen van 2025 gekeken hoe dit op een andere wijze georganiseerd wordt. Deze gesprekken worden dit jaar na het vaarseizoen opgestart.

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)	2026			2027			2028			2029		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Mobiliteit	2.431	157	-2.274	2.779	279	-2.500	2.897	280	-2.617	3.124	278	-2.846
Groen & milieu	8.769	7.056	-1.713	8.863	7.130	-1.732	8.717	7.130	-1.587	8.736	7.130	-1.606
Totaal programma	11.200	7.213	-3.987	11.642	7.409	-4.233	11.614	7.410	-4.204	11.860	7.408	-4.452
Mutatie reserves	108	10	-98	108	10	-98	108	10	-98	108	10	-98
Totaal programma na bestemming	11.308	7.223	-4.085	11.750	7.419	-4.331	11.722	7.420	-4.302	11.968	7.418	-4.550

Uitvoeringsprogramma

Wat willen we bereiken? Aan het eind van de collegeperiode in 2026:	Wat gaan we daarvoor doen in 2026?	In welke Q afgerond	Wie zijn daarbij betrokken?
Opgave 1: Een duurzaam en bereikbaar dorp			
1.2			
Is er in de gemeente Alblaserdam een (met partners vormgegeven) duurzaamheidsagenda waarmee gewerkt wordt (energietransitie/klimaatadaptatie/circulariteit/vergroening). Hierin hebben wij aandacht voor ons eigen voorbeeldgedrag en het ondersteunen van inwoners en ondernemers in de betaalbaarheid van de transitie.	Verdere uitvoering Lokale Isolatie Aanpak door o.a. - VVE's te verduurzamen - Eigenaren van koopwoningen ondersteunen in verduurzaming (Meerjarige Ontzorging Koopwoningen)	Q4 2027	SmartDelta Drechtsteden, Winst uit je Woning, Sociale Dienst Drechtsteden
	Verkenning 'all-electric' oplossingen voor buurten in Alblaserdam	Doorlopend	Smart Delta Drechtsteden
	Actualisatie van de Regionale Energiestrategie: verkennen warmtenet, samenwerking energiecoöperatie en trafohuisjes aanpak.	Q2	SmartDelta Drechtsteden, Stedin, ondernemers
	Opstellen Soorten Management Plan (SMP)	Q1	OZHZ, Ecoresult
1.3			
Is de verkeersveiligheid en bereikbaarheid van Alblaserdam verbeterd en hebben we jaarlijks minimaal één fietsonveilige (weg)situatie verbeterd.	Inzet op verwerven rijkssubsidie Fietslus.	Q1	
	Parkeervisie is vertaald naar een uitvoeringsprogramma en vastgesteld in college.	Q2	

Wat willen we bereiken? Aan het eind van de collegeperiode in 2026:	Wat gaan we daarvoor doen in 2026?	In welke Q afgerond	Wie zijn daarbij betrokken?
	De bereikbaarheidsvisie is vertaald naar een uitvoeringsprogramma en vastgesteld in college.	Q2	
	Realisatie transferium Poort aan de Noord	Q1	Waterschap, SWEK, Smart Delta Drechtsteden
	Oplevering 30 kilometerzone Vinkenvolderweg	Q3	
1.4			
Is het aanbod van het openbaar vervoer in en naar ons dorp minimaal behouden	Lobby Waterbus vanuit Smart Delta Drechtsteden	Q2	Rijkswaterstaat, provincie Zuid-Holland, Smart Delta Drechtsteden
	Uitkomsten onderzoek van een extra aanlegplek voor de Waterbus, riviercruises en watertaxi ter hoogte van de brug over de Noord.	Q1	Rijkswaterstaat, provincie Zuid-Holland
1.9			
Monitoren van de realisatie en afloop van de bezuinigingsmaatregelen.	Afspraken maken met de jachthavenvereniging over de inzet van brugwachters.	Vanaf Q4 2025	

Programma 2: Met oog voor elkaar

Wat willen wij bereiken?

Met oog voor elkaar: Iedereen kan via werken of leren meedoen aan onze samenleving en moet in eerste instantie in staat zijn de eigen problemen op te lossen. De overheid biedt ondersteuning aan diegenen die daar niet zelf toe in staat zijn. We bieden goede zorg, liefst lokaal, aan hen die zorg nodig hebben.

Aan het einde van deze collegeperiode:

1. Is het welbevinden en welzijn van onze inwoners verbeterd, waarbij zoveel mogelijk inwoners in beeld zijn. Hiervoor:
 - Is het Brughuis als centrale toegang tot lokale zorg en ondersteuning bekend en werkt effectief vanuit een integrale benadering met 1 (fysiek en digitaal) loket;
 - Sluiten we aan op vindplaatsen inwoners, zowel fysiek als digitaal;
 - Ziet de gemeente met haar partners toe op een passend niveau van maatschappelijke voorzieningen;
 - Biedt de gemeente jeugdhulp waar mogelijk lokaal aan;
 - Is er gestuurd op kostenbeheersing.
2. Kunnen meer mensen meedoen op de arbeidsmarkt, in ieder geval langs de lijn van leerwerkplekken en voldoende, kwalitatieve participatieplekken.
3. Voelen mantelzorgers zich gewaardeerd en ondersteund.
4. Versterken we het (kennis) netwerk in Alblasterdam en voelen onze partners zich niet geremd in het bedenken van logische en/of creatieve oplossingen (omzeil het systeem).

Wat is gerealiseerd?

1. Er is gewerkt aan een nieuwe visie sociaal domein waarbij we voortbouwen op de begrippen normaliseren, eigen kracht en doordachte preventie zoals integraal opgenomen in de Perspectiefnota 2026. Deze visie wordt aangeboden in december 2025.
Er zijn stappen gezet in de fusie van Stichting Welzijn Alblasterdam en Mooi Sociaal (Stichting Jeugdteams en Stichting de Sociale basis). Hiermee werken we efficiënter voor de inwoners van Alblasterdam en bestendigen we de integrale toegang.
Lichte vormen van jeugdhulp hebben we lokaal georganiseerd via het Brughuis. Met deze dienstverlening kunnen we inwoners sneller en goedkoper helpen en zijn er beperkte wachtlijsten in het Brughuis voor jeugdhulp.
Door middel van bestuursopdrachten sturen we ook op kostenbeheersing bij de GR Sociaal en GR DG&J. De eerste effecten van deze maatregelen worden op onderdelen nu zichtbaar in de begrotingen.
2. Project Kansrijk is succesvol afgerond. Via dit project, het Brughuis, het regionaal werkcentrum en de GR Sociaal is bij 136 inwoners dienstverlening geboden in het kader van arbeidsparticipatie en is er een groei te zien in het aantal participatieplekken. We denken na hoe we dit in de toekomst kunnen continueren in ons lokale aanbod.
3. Er is in samenwerking met het Brughuis en andere partners structureel aandacht geweest voor ondersteuning en waardering van mantelzorgers en vrijwilligers.
4. Ondanks uitdagingen op vlak van vraag en aanbod, organisatie en financiën hebben we ons voorzieningenniveau grotendeels passend kunnen maken en

in stand kunnen houden.

We hebben een strakker subsidieproces gerealiseerd waarmee we beter kunnen sturen op de inhoud en kostenbeheersing.

Er zijn afwegingskaders opgesteld voor bezit en verhuur van gemeentelijke panden, om beter om te gaan met ons vastgoed. Aan de hand van dit afwegingskader is besloten om twee panden af te stoten.

Wat gaan we nog doen ter afronding in 2026?

- We geven uitvoering aan de visie sociaal domein en passen waar nodig de lokale verordeningen aan zodat de lokale zorg voorliggend wordt aan de regionale zorg. Dit richten we passend bij de veranderende behoeften en financiële kaders in.
- We begeleiden de fusie van de Brughuispartners en ontwikkelen in samenwerking met hen een passende subsidieaanvraag.
- We onderzoeken de mogelijkheid om jeugdhulp, Wmo en het toeleiden naar werk anders te organiseren. Zo organiseren we deze taken anders en meer lokaal. Hiervoor is afstemming nodig met beiden GR'en om regionale dubbelingen te voorkomen en een stevige borging van de taken in het lokaal voorveld te garanderen.
- Samen met al onze maatschappelijke partners in het dorp zal de dienstverlening binnen het sociaal domein frequent worden aangepast op de veranderende behoefte van de inwoners van Alblasserdam in samenhang met de veranderende financiële kaders waarbinnen de gemeente Alblasserdam haar wettelijke taken dient uit te voeren. Deze ontwikkeling willen we in 2026 verder continueren.

Welke bezuinigingen worden in 2026 meerjarig geïmplementeerd:

- We passen onze subsidies voor Mooi Sociaal (Stichting Welzijn Alblasserdam, stichting Jeugdteams en Stichting de Sociale Basis) trapsgewijs aan op de nieuwe financiële kaders van 2028.
- We kijken kritisch naar het aanbod van maatwerkvoorzieningen binnen de WMO die worden aangeboden door de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD), om regionale kosten te reduceren.
- We onderzoeken of het organiseren van toeleiden naar werk meer in het lokale veld dan in de regio georganiseerd kan worden als vervolg op Kansrijk. Dit omdat we menen dat dit passender is bij lokale behoefte en we beter mensen kunnen ondersteunen naar participatie of werk.
- De verlaging van de inkomensgrens van 120% naar 110% en het verlagen van de toeslag van 45% naar 35% van de geldende bijstandsnorm wordt geëffectueerd in de geldende lokale verordening. In verband met het overgangsrecht, waarbij inwoners tijdig geïnformeerd moeten worden, zal de besparing naar verwachting vanaf het derde kwartaal van 2026 zichtbaar worden.
- We onderzoeken of ambulante jeugdhulp (Segment 4) richting 2028 lokaal georganiseerd kan worden. Hierdoor krijgen we meer grip op doorverwijzingen en kosten, versterken we het lokale team en het Brughuis en deze maatregel helpt het doorbraakbudget te beheren. Dit kan alleen wanneer de mogelijkheid wordt geboden deze dienst niet meer via de DG&J af te nemen, om “dubbele kosten” te voorkomen.
- We gaan de activiteiten binnen de subsidie voor jongerenwerk opnieuw prioriteren. We zoeken naar een goede balans tussen ambulant jongerenwerk en preventieve activiteiten aanbod in overleg en naar behoefte van de samenleving.

- Binnen Dienstverlening Drechtsteden wordt vanaf 2026 besparingen doorgevoerd door het sluiten van web en telefonie op vrijdagmiddag, het verlengen van de wachttijd en het aanpassen van de servicenorm telefonie in lijn met de andere gemeenten in de Drechtsteden zoals Dordrecht.
- De openingstijden van burgerzaken wijzigen waarbij we op de vrijdag dichtgaan en hiermee worden in totaliteit de openingstijden beperkter.
- Door het sluiten van de gemeentewinkel op de vrijdag is er geen inzet meer nodig van de gastvrouwen op deze dag wat leidt tot verlaging kosten van Dienstverlening Drechtsteden.
- Beëindigen bijdrage toerisme: Het budget voor toerisme wordt verlaagd, omdat op basis van de realisatie uit het verleden blijkt dat dit niet volledige besteed werd.
- De dienstverleningsovereenkomst van DEAL en de bijbehorende bijdrage hiervoor is per 30 mei 2025 beëindigd. In regionaal verband wordt gewerkt aan het anders vormgeven van de samenwerking.
- Er is geconstateerd dat er kansen zijn voor kostenreductie en het meer kostendekkend organiseren van de Warenmarkt. Dit vraagt om een actualisatie van beleid en regelgeving. Naar verwachting kan hier in 2026 aan worden gewerkt.

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)	2026			2027			2028			2029		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Dienstverlening	1.333	521	-812	1.342	530	-811	1.204	443	-761	1.257	331	-925
Economie	664	95	-569	665	103	-562	666	103	-563	666	103	-563
Onderwijs	2.044	0	-2.044	2.023	0	-2.023	2.051	0	-2.051	2.161	0	-2.161
Zorg en jeugd	32.875	7.307	-25.569	32.020	6.930	-25.090	31.513	6.930	-24.583	31.569	6.930	-24.639
Totaal programma	36.916	7.923	-28.993	36.051	7.563	-28.487	35.434	7.476	-27.958	35.653	7.364	-28.289
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma na bestemming	36.916	7.923	-28.993	36.051	7.563	-28.487	35.434	7.476	-27.958	35.653	7.364	-28.289

Uitvoeringsprogramma

Wat willen we bereiken? Aan het eind van de collegeperiode in 2026:	Wat gaan we daarvoor doen in 2026?	In welke Q afgerond	Wie zijn daarbij betrokken?
Opgave 2: Met oog voor elkaar			
2.1			
Is het welbevinden en welzijn van onze inwoners verbeterd, waarbij zoveel mogelijk inwoners in beeld zijn.	Het ontwikkelen van een visie sociaal domein, waarin alle onderdelen die betrekking hebben op het programma met oog voor elkaar en binnen het sociaal domein nader worden uitgewerkt en waarin keuzes ten aanzien van samenhang worden gepresenteerd en verantwoord.	Q1	Maatschappelijke partners en samenleving
2.9			
Monitoren van de realisatie en afloop van de bezuinigingsmaatregelen.	<i>Kansrijk/toeleiden naar werk:</i> Verkennen van de mogelijkheid om het realiseren van participatieplekken structureel lokaal te beleggen afgerond	Q3	Maatschappelijke partners, GR Sociaal
	Inzichtelijk krijgen hoe lokale verordeningen kunnen worden aangepast waardoor we dienstverlening meer lokaal aan kunnen bieden in plaats van regionaal. De eerste aanpassingen worden in 2025 geëffectueerd maar zal in 2026 een vervolg krijgen.	Q1	Maatschappelijke partners, GR Sociaal, GR DG&J

Programma 3: Thuis in ons dorp

Wat willen wij bereiken?

Een dorp waarin iedereen zich veilig, geaccepteerd en thuis voelt met meer geschikte woningen voor iedereen. Met betrokken en actieve inwoners en voldoende voorzieningen op het gebied van onderwijs.

Aan het einde van deze collegeperiode:

1. Hebben wij een goed beeld van de positieve en negatieve punten van iedere buurt (buurtprofiel) en voeren samen met onze partners een buurtaanpak uit in die buurten waar een aanpak het meest nodig is.
2. Is de veiligheidsbeleving in vergelijking met andere gemeenten bovengemiddeld.
3. Zien Alblasserdammers om naar elkaar en dragen actief bij aan het functioneren van de samenleving.
4. Zijn meer inwoners van Alblasserdam actief door beweging of sport.
5. Hebben we een actuele, lokale woonvisie waarin we stappen hebben gezet in passende huisvesting voor onze inwoners en leveren we een bijdrage aan de regionale afspraken binnen de Smart Delta Drechtsteden. Hierbij:
 - Staan we open voor nieuwe woonvormen;
 - Hanteren we een norm van 30% sociale huurwoningen in Alblasserdam;
 - Leveren we een bijdrage aan de regionale bouwopgave;
 - Maken we optimaal gebruik van alle regelingen die er zijn om voorrang te kunnen verlenen aan onze inwoners.
6. Hebben we onze bestaande voorzieningen op het gebied van onderwijs, bewegen en cultuur behouden, met inbegrip van passend gebruik en acceptabele woonlasten.
7. Worden we gewaardeerd om onze duidelijke communicatie, het nakomen van onze afspraken en het verbeteren van de relatie met onze inwoners.
8. Alblasserdam staat open om naar redelijkheid een extra bijdrage te leveren aan de huisvestingsopgave van medelanders.

Wat is gerealiseerd?

1. Binnen het project Buurtkracht richten we ons op twee buurten waarvoor buurtplannen zijn opgesteld. Deze plannen zijn in mei 2025 gedeeld met de betrokken partijen.
2. In deze periode is het Integraal Veiligheidsbeleid geactualiseerd en vastgesteld. Ook is de aanpak ondermijning geïntensiveerd en hebben we een stevige regionale positie verworven op het gebied van risicobeheersing en bevolkingszorg. Daarnaast zijn er structurele overlegvormen ingevoerd, zoals het woonoverlast- en jeugdoverleg en is er lokaal beleid op mensenhandel ontwikkeld. Tweejaarlijks wordt een veiligheidsmonitor opgesteld. De Veiligheidsmonitor is een bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap van veelvoorkomende criminaliteit. Medio maart 2026 zal de uitkomst gepubliceerd worden, waarna deze aan de raad zal worden gerapporteerd.
3. We constateren dat er veel vrijwilligers actief zijn in de samenleving in Alblasserdam. Bij (sport)verenigingen, evenementen maar ook bij zorg- en ondersteuningsaanbod (denk aan mantelzorgers, maar ook organisaties als Schuldhulpmaatje of de Voedselbank) hebben vrijwilligers een actieve en belangrijke rol in de samenleving van Alblasserdam.

4. Volgens de meest recente cijfers (Gezondheidsmonitor 2023) sporten jongeren tot 15 jaar steeds vaker wekelijks bij een club, vereniging of sportschool. Hun deelname is gestegen van ongeveer 60% in 2021 naar 68% in 2023. Ook onder ouderen is het aantal mensen dat voldoende beweegt toegenomen: van 27% in 2021 naar 33% in 2024 (Gezondheidsmonitor 2024). De gemeente Alblaserdam volgt hiermee de regionale trend, maar blijft nog achter op het landelijk gemiddelde.
5. De Woonzorgvisie is op 24 september 2024 door de Gemeenteraad vastgesteld. Deze visie geeft kaders voor ons concrete handelen ten aanzien van wonen, wonen met zorg, bijzondere doelgroepen, leefbaarheid en duurzaamheid in ons dorp.
6. Ondanks de grote financiële opgave is het tot nu toe gelukt om de voorzieningen voor onderwijs, sport en cultuur in het dorp te behouden. De bezuinigingsmaatregelen zijn in overleg met de betrokken partners opgesteld en moeten binnen de bedrijfsvoering uitvoerbaar zijn. De woonlasten zijn wel gestegen, maar liggen in 2025 nog rond het landelijk gemiddelde voor gemeenten van vergelijkbare grootte.
7. In 2025 is het communicatiebudget met €100.000 verlaagd door 0,5 fte te schrappen en functies lokaal onder te brengen. Met eigen adviseurs besparen we zo'n 15% op loonkosten. We werken volgens één uniforme werkwijze om inwoners en ondernemers effectief te bereiken. Daarbij gebruiken we vooral lokale pers, de gemeentelijke website, overheid.nl, nieuwsbrieven en social media. We hanteren vaste protocollen en een eenduidige huisstijl en evalueren onze aanpak regelmatig. Eind 2025 komen waarderingscijfers beschikbaar vanuit het rekenkameronderzoek.
8. De Oekraïneopvang wordt voortgezet en binnen de regionale samenwerking wordt gekeken waar mogelijk kansen liggen om deze opvang waar mogelijk uit te breiden en/of te verbeteren. Er wordt verder gegaan met de realisatie van de Flexwoningen voor de doelgroepen Alblaserdamse starters, spoedzoekers en statushouders.

Wat gaan we nog doen ter afronding in 2026?

- Voor Buurtkracht 2026 voeren we de activiteiten uit de Buurtplannen voor twee buurten uit, evalueren het project en bepalen met het college en de gemeenteraad een mogelijk vervolg. In 2026 ronden we de activiteiten uit de buurtplannen zoveel mogelijk af. Tegelijkertijd voeren we een evaluatie van Buurtkracht uit. Op basis van deze evaluatie wordt besloten het project al dan niet voort te zetten. Na 2026 zijn in de huidige begroting geen financiële middelen meer beschikbaar hiervoor.
- We geven uitvoering aan scenario B van het integraal veiligheidsbeleid 2024-2027 (IVB) en zetten daarbij in op de daarin geprioriteerde veiligheidsthema's. In de perspectiefnota is voorgesteld om het budget handhaving met €100.000,- te verlagen. We zetten hierdoor minder formatie in op handhaving wat overeenkomt met scenario A van het IVB. De capaciteit die vanaf 2026 beschikbaar blijft zal voornamelijk worden ingezet op het thema jeugd en veiligheid.
- Maatschappelijke weerbaarheid: We zetten in op het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid. In het kader van deze landelijke weerbaarheidsopgave haken we zoveel als mogelijk aan op landelijke campagnes en regionale initiatieven. Hierbij zoeken we de samenwerking met de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid en gemeenten uit de regio.
- Bouwplannen: Gemeente Alblaserdam heeft bij nagenoeg alle bouwplannen (woningbouw en bedrijfsbebouwing) een faciliterende rol welke zich veelal beperkt tot vergunningverlening. Naar verwachting wordt in 2026 de nieuwbouw op het voormalige Wipmolenterrein afgerond. Aansluitend op de bouw zal gemeente Alblaserdam zorgdragen voor het woonrijp maken van de locatie en het herinrichten van de directe omgeving. Naar verwachting zal ook de

sloop aanvangen op de locatie Kloos en aansluitend zal initiatiefnemer doorgaan met de realisatie. Verder is het de verwachting dat de ontwikkeling "Dokmeesters" zal worden afgerond. Diverse kleine ontwikkelingen aan bijvoorbeeld de Oost- en West-Kinderdijk zullen naar verwachting in een volgende fase geraken, maar ook hierbij geldt dat het eigenaarschap bij derden ligt. Met de vaststelling van het nieuwe planologische regime voor locaties als het Zuidelijk havengebied en de manege, ligt ook hier voortgang in ontwikkeling in het verschiet.

- We zoeken het komende jaar naar mogelijkheden om binnen de gemeente Alblasterdam extra locaties te vinden voor de opvang van Oekraïners.
- In vervolg op de in 2024 vastgestelde omgevingsvisie heeft de raad op 13 mei 2025 besloten op basis van het geactualiseerde onderzoek naar Vinkenwaard Noord en Souburgh als potentiële woningbouwlocaties de eerstgenoemde locatie verder op de haalbaarheid te onderzoeken. Hiervoor is een plan van aanpak in voorbereiding. Hiervoor zal een voorstel worden gedaan in combinatie met een verdere uitwerking van de wijze waarop het vervolgonderzoek wordt ingericht.
- Nokkenwiel: januari 2026 start het ontwerpproces voor 't Nokkenwiel Boerenpad. Dit proces neemt heel 2026 in beslag.

Welke bezuinigingen worden in 2026 meerjarig geïmplementeerd?

- Samen met Sportcentrum Blokweer (BSSA) zoeken we een nieuwe partij voor de Tienpondzaal. De BSSA verhoogt de komende jaren de tarieven voor zwemmers en verenigingen iets boven de inflatie. Daarnaast werken we met de BSSA aan minder afhankelijkheid van externe inhuur. Dit traject loopt stapsgewijs tot 2028.
- Besparen op onderhoudsportvoorzieningen GR Souburgh: Bij de ontvlechting van de gemeenschappelijke regeling (GR) Souburgh worden bezuinigingen op onderhoud, huurverhogingen en bedrijfsvoering meegenomen. In 2026 overleggen we met de GR, de gemeente Molenlanden en de betrokken verenigingen over nieuwe huurcontracten en afspraken rond onderhoud. Het doel is regulier onderhoud onder gemeentelijk toezicht, maar dit vraagt tijd om zorgvuldig in te regelen.
- Clusteren diverse kleine budgetten en verminderen activiteiten: De waarderingssubsidies voor sport, cultuur en evenementen worden beperkt of stopgezet. Als het totaal van de aanvragen hoger is dan het budget, verdelen we het beschikbare bedrag naar rato over alle aanvragers.
- Verminderen subsidie en geen exploitatietekort Landvast: Met Stichting Sociaal Cultureel Centrum Alblasterdam (SSCCA) Landvast zijn afspraken gemaakt over verlagen van de subsidie met € 100.000 vanaf 2027.
- Subsidie bibliotheek afbouwen tot regionaal gemiddelde: De subsidie van de bibliotheek wordt in 2026 met € 50.000 verlaagd. Dit betekent concreet dat de bibliotheek minder bemand open is, de bibliotheek op de eerste verdieping wordt afgestoten en er minder wordt geïnvesteerd in de collectie. In overleg met de bibliotheek zal voor de bezuinigingen verder in het jaar gezocht moeten worden.
- In de perspectiefnota is voorgesteld om een structurele bezuinigingsopgave van 20% op het gehele systeem van de samenwerking in het ruimtelijk/economisch domein van Smart Delta Drechtsteden door te voeren. Dit sluit ook aan bij de koers die we zien bij de overige gemeenten in de regio. In gezamenlijkheid met het team van Smart Delta Drechtsteden en de betrokken gemeenten werken we uit hoe onze gezamenlijke ambities nog steeds worden behaald. Voor de begroting 2026 van Smart Delta Drechtsteden wordt beoogd om te komen tot een nieuw uitvoeringsprogramma dat beter aan zal sluiten bij de veranderende financiële en inhoudelijke context. Dit moet zorgen voor een meer gerichte en efficiëntere inzet van de middelen.
- Met ingang van het nieuwe college in het voorjaar van 2026 wordt de formatie van wethouders teruggebracht van 3 fte naar 2,4 fte.

- We versoberen de nieuwjaarsreceptie voor onze inwoners en ondernemers.
- We bezuinigen structureel ca. 50% op het budget rampenbestrijding. Met het beschikbare budget nemen we deel aan de Risk Factory en voorzien we in de basisvoorzieningen ten behoeve van de gemeentelijke crisisorganisatie zoals de noodcommunicatievoorziening en de ongevallenverzekering rampenbestrijders. We zullen hierdoor minder budget hebben om lokaal op te leiden, te trainen en te oefenen.
- We verminderen de capaciteit en het budget voor handhaving. Dit betekent concreet dat er 2 fte minder binnen handhaving werkzaam zullen zijn. Handhaving wordt minder zichtbaar en de doorlooptijden van meldingen zal toenemen.
- Verhogen kostendekkendheid leges APV / Evenementen: Er wordt ingezet op het verhogen van de kostendekkendheid voor vergunningverlening op gebied van APV en/of evenementen.

Wat mag het kosten?

(bedragen * € 1.000)	2026			2027			2028			2029		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur	2.143	0	-2.143	2.013	0	-2.013	2.013	0	-2.013	2.013	0	-2.013
Openbare orde en veiligheid	3.171	19	-3.152	3.171	25	-3.146	3.171	31	-3.140	3.171	37	-3.134
Sport, volksgezondheid en cultuur	4.715	1.093	-3.622	4.408	1.071	-3.336	4.487	1.071	-3.415	4.478	1.071	-3.406
Wonen en werken	3.572	1.716	-1.856	3.525	1.721	-1.804	3.633	1.658	-1.975	3.641	1.579	-2.062
Totaal programma	13.601	2.828	-10.773	13.117	2.817	-10.300	13.305	2.760	-10.544	13.303	2.687	-10.616
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma na bestemming	13.601	2.828	-10.773	13.117	2.817	-10.300	13.305	2.760	-10.544	13.303	2.687	-10.616

Uitvoeringsprogramma

Wat willen we bereiken? Aan het eind van de collegeperiode in 2026:	Wat gaan we daarvoor doen in 2026?	In welke Q afgerond	Wie zijn daarbij betrokken?
Opgave 3: Thuis in ons dorp			
3.1			
Hebben wij een goed beeld van de positieve en negatieve punten van iedere buurt (buurtprofiel) en voeren samen met onze partners een buurtaanpak uit in die buurten waar een aanpak het meest nodig is.	Gezamenlijke acties worden uitgevoerd in de Staatsliedenbuurt en Schildersbuurt ter bevordering van de sociale cohesie, leefbaarheid en veiligheid van de buurten. De resultaten worden geëvalueerd met de betrokken partijen.	Q2	Koersbekenners, Woonkracht 10, SWA, Politie
3.2			
Is de veiligheidsbeleving in vergelijking met andere gemeenten bovengemiddeld.	We stellen een uitvoeringsplan integrale veiligheid en handhaving op. Hiermee wordt rekening gehouden met de bezuiniging op handhavingcapaciteit.	Q1	Politie, Openbaar Ministerie,

Wat willen we bereiken? Aan het eind van de collegeperiode in 2026:	Wat gaan we daarvoor doen in 2026?	In welke Q afgerond	Wie zijn daarbij betrokken?
			Veiligheidsregio en andere veiligheidspartners.
	Rapporteren over de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor 2025	Q2	
	Het bestaande calamiteitenplan gaan we actualiseren en omvormen naar een businesscontinuïteitsplan.	Q2	Bedrijfsvoering Drechtsteden
3.5			
Hebben we een actuele, lokale woonvisie waarin we stappen hebben gezet in passende huisvesting voor onze inwoners en leveren we een bijdrage aan de regionale afspraken binnen de Smart Delta Drechtsteden. Hierbij: - Staan we open voor nieuwe woonvormen; - Hanteren we een norm van 30% sociale huurwoningen in Alblasserdam; - Leveren we een bijdrage aan de regionale bouwopgave.	In het kader van het uitvoeringsplan van de Woonzorgvisie onderzoeken we specifiek in hoeverre we een zogenaamde dementievriendelijke gemeente zijn en ontwikkelen ons in dementievriendelijkheid.	Q1	Woningbouwcorporatie, zorginstellingen
	Plan van aanpak herontwikkeling Vinkenwaard Noord	Q3	
3.6			
Hebben we onze bestaande voorzieningen op het gebied van onderwijs, sport, cultuur en geloofsbeleving behouden, met inbegrip van passend gebruik en acceptabele woonlasten.	We willen een andere oplossing voor de inrichting van de sport rondom sportpark Souburgh. 2026 wordt gebruikt voor de besluitvorming en opvolging van de ontvlechting van de GR.	Q4	GR Souburgh
	Januari 2026 start het ontwerpproces voor 't Nokkenwiel Boerenpad. Tevens worden alle vooronderzoeken afgerond en de voorbereidingen getroffen om beschermde diersoorten uit te huizen uit de school.	Q1 2027	Schoolbesturen, Woonkracht10
3.8			
Alblasserdam staat open om naar redelijkheid een extra bijdrage te leveren aan de huisvestingsopgave van medelanders.	Start bouw flexwoningen “De Loopplank”	Q4 2026/Q1 2027	WK10

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Onder algemene dekkingsmiddelen vallen:

- Treasury
- Onroerendezaakbelasting (OZB) voor woningen en niet-woningen
- Belastingen overig
- Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
- Overige baten en lasten waaronder de post onvoorzien

Treasury

Het resultaat van Treasury bestaat uit het saldo van de rentekosten, rentebaten en ontvangen dividend. In de paragraaf Financiering zijn deze toegelicht.

Onroerendezaakbelasting (OZB) voor woningen en niet-woningen

Gemeenten heffen belastingen op onroerende zaken binnen de gemeentegrenzen om een deel van hun taken te bekostigen. De onroerendezaakbelastingen zijn de grootste eigen inkomstenbron van gemeenten. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Belastingen overig

Onder de lasten en baten van overige belastingen zijn opgenomen:

- Hondenbelasting
- Toeristenbelasting

Algemene uitkering

De uitkomsten van de circulaire van de algemene uitkering uit het gemeentefonds hebben een belangrijke impact op de financiële positie van onze gemeente. In de begroting is uitgegaan van de meicirculaire.

Overige baten en lasten waaronder de post onvoorzien

Bij het onderdeel overige baten en lasten is rekening gehouden met een structurele post onvoorzien voor 2026 tot en met 2029 van € 25.000.

Welke bezuinigingen worden in 2026 meerjarig geïmplementeerd?

- Verhoging onroerendezaakbelasting: De OZB wordt in 2026, 2027 en 2028 naast de reguliere indexering met 5% extra ten opzichte van 2026 verhoogd voor zowel woningen als niet-woningen.
- De precariobelasting wordt opnieuw opgestart.

Wat mag het kosten?

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien (bedragen * € 1.000)	2026			2027			2028			2029		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Treasury	143	360	217	166	355	189	446	253	-193	558	253	-305
OZB woningen	96	3.323	3.227	96	3.478	3.382	96	3.632	3.536	96	3.632	3.536
OZB niet-woningen	92	4.161	4.069	92	4.365	4.273	92	4.558	4.466	92	4.558	4.466
Belastingen overig	82	131	49	82	131	49	82	131	49	82	131	49
Alg. uitkeringen en ov. uitkeringen gemeentefonds	0	44.472	44.472	0	44.591	44.591	0	43.769	43.769	0	44.480	44.480
Overige baten en lasten	360	35	-325	862	35	-827	812	35	-777	812	35	-777
Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat van de rekening van baten en lasten	-455	0	455	527	0	-527	29	0	-29	9	0	-9
Totaal	318	52.482	52.164	1.825	52.955	51.130	1.557	52.378	50.821	1.649	53.089	51.440
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal na bestemming	318	52.482	52.164	1.825	52.955	51.130	1.557	52.378	50.821	1.649	53.089	51.440

Overzicht overhead

Onder overhead valt het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Hiertoe behoren ook de systemen en aanverwante lasten die deze functies ondersteunen. Dit bestaat uit:

- leidinggevend primair proces (hiërarchisch), die personele verantwoordelijkheden hebben zoals het voeren van functioneringsgesprekken;
- financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie, waaronder planning & control en verantwoording;
- personeel en organisatie (P&O HRM) en organisatie- en formatieadvies;
- inkoop (inclusief aanbesteding en contractmanagement);
- juridische zaken: juridische medewerkers op een bedrijfsvoeringafdeling of belast met een bedrijfsvoeringstaak;
- bestuurszaken: ambtelijke ondersteuning en beleidsadvisering van de burgemeester en het college van B&W;
- informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen;
- facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging);
- documentaire informatievoorziening (DIV).

Welke bezuinigingen worden in 2026 meerjarig geïmplementeerd?

- Beperken inzet communicatie via Bedrijfsvoering Drechtsteden. Het budget voor inzet van communicatie is vanaf 2026 met € 125.000 verlaagd. Dit is gerealiseerd door enerzijds het verminderen van het aantal FTE op communicatie en anderzijds door zelf mensen in dienst te nemen in plaats van in te zetten vanuit de Servicegemeente Dordrecht besparen wij ongeveer 15% op loonkosten.
- Beëindigen bijdrage voor innovatie ICT aan Bedrijfsvoering Drechtsteden en inzet op verminderen afname diensten Bedrijfsvoering Drechtsteden. Het is onzeker of deze 2 bezuinigingen haalbaar zijn aangezien Alblasterdam naast deze bezuinigingen ook een nadelig herverdeeldeffect heeft van 9% bij gelijkblijvende afname. Dit betekent dat we vanaf 2027 scherp kijken wat we wel en niet meer afnemen van Bedrijfsvoering Drechtsteden om zo onze bezuiniging (voor een gedeelte) te halen. De financiële situatie waarin wij ons bevinden, net als veel andere gemeenten, dwingt ons om kritisch te kijken naar de uitvoerbaarheid van onze programma's. De opgave om taken te vervullen met minder middelen heeft directe gevolgen voor alle domeinen en zeker ook voor Bedrijfsvoering. Hierbij blijft het uitgangspunt dat we goed kijken wat we zelf uitvoeren als gemeentelijke organisatie en wat we in de regio organiseren, in het geval van Bedrijfsvoering bij Bedrijfsvoering Drechtsteden. Ook dan blijft het noodzakelijk om lokale en regionale taken beter op elkaar af te stemmen om zo kosten te beheersen en kwaliteit te waarborgen.
- Beperken eigen gebruik Rederij danwel meer medewerkers in dezelfde kantoorruimte en verhuren vrijgekomen ruimte.
- Vrijval spoelen waterleiding gemeentehuis. Het contract dat wij hadden afgesloten voor het spoelen van de waterleiding is opgezegd en vanaf 1 oktober 2025 wordt deze taak in eigen beheer door facilitaire zaken overgenomen.
- De bezuiniging 'minder inzet beveiliging de Rederij' is vervallen met het aannemen van de motie 'voorkom hogere kosten vergaderen gemeenteraad' van d.d. 8 juni 2025.
- Verminderen schoonmaak Rederij. Door gedeeltelijke sluiting van de Rederij op vrijdag kunnen we bij het aangaan van een nieuw schoonmaakcontract

per 2027 de kosten voor schoonmaak verminderen. Daarnaast kan het aantal keer dat de werkplekken worden schoongemaakt naar beneden.

- Verlagen vergoeding voor werkcafé. Vanaf 2026 verstrekken we niet meer aan alle medewerkers een strippenkaart ter waarde van € 50 om te besteden in het werkcafé maar alleen aan nieuwe medewerkers.
- Versoberen eindejaarbijeenkomst voor medewerkers. Het budget voor de eindejaarbijeenkomst wordt vanaf 2026 gehalveerd.

Wat mag het kosten?

Overhead	2026			2027			2028			2029		
(bedragen * € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Overhead	8.546	235	-8.311	8.270	260	-8.010	8.275	260	-8.015	8.244	260	-7.984
Totaal	8.546	235	-8.311	8.270	260	-8.010	8.275	260	-8.015	8.244	260	-7.984
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal na bestemming	8.546	235	-8.311	8.270	260	-8.010	8.275	260	-8.015	8.244	260	-7.984

Toelichting

Overhead wordt centraal begroot en verantwoord op het overzicht overhead via taakveld 0.4 overhead. Overhead wordt ook doorbelast aan investeringen. De doorbelasting wordt berekend op basis van de inzet van het personeel dat onderdeel uitmaakt van de personele formatie. De doorbelasting aan investeringen is in deze begroting berekend op ca. € 638.000. Het saldo van de overhead dat drukt op de exploitatie bedraagt ca. € 8,3 miljoen. Een aandeel hiervan wordt (extracomptabel) toegerekend aan de lokale heffingen. Ook dit wordt berekend op basis van de inzet van de personele formatie.

Overzicht vennootschapsbelasting

Dit taakveld wordt gebruikt voor (de raming van) het te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting. Voor 2026 wordt geen (fiscale) winst verwacht op ondernemingsactiviteiten.

Paragrafen

Paragraaf lokale heffingen

Deze paragraaf geeft inzicht in de diverse lokale heffingen. De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op de heffingen waarvan de besteding zowel gebonden als ongebonden is. De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten en zijn daarom een integraal onderdeel van het beleid. Een aanduiding van de lokale belastingdruk is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten. Een beschrijving van het kwijscheldingsbeleid maakt het beeld van de lokale heffingen compleet.

Voor de omvang van de gemeentelijke woonlasten zijn de onroerendezaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing de belangrijkste heffingen. Daarnaast wordt nog een aantal andere belastingen en rechten geheven zoals hondenbelasting, begraafrechten, precariobelasting, toeristenbelasting en (bouw)leges. De heffing en invordering van de leges verzorgt de gemeente zelf. De heffing en invordering van de andere belastingen voert de GR Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW) in Klaaswaal uit.

Overzicht opbrengst lokale heffingen

Heffing	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijziging (1 ^e burap)	Begroting 2026
Baten weekmarkt	18	18	18	28
Leges omgevingsvergunning	1.853	698	698	579
Integrale veiligheid	7	6	6	12
Leges straatwerk	47	31	31	32
Afvalstoffenheffing	3.485	3.920	3.920	4.025
Rioolheffing	1.701	1.768	1.768	1.921
Begraafrechten	706	773	773	794
Leges burgerzaken	446	492	492	521
OZB	6.123	6.959	6.959	7.484
Hondenbelasting	107	98	98	101
Precariobelasting	0	0	0	30
Toeristenbelasting	40	51	51	67
Totaal	14.536	14.814	14.814	15.595

Woonlasten (lokale belastingdruk)

Tot de woonlasten worden gerekend de OZB, de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de tegemoetkoming. Deze belastingen vormen het grootste deel van de opbrengst van de gemeentelijke heffingen. De gemiddelde woonlasten voor een één- en meerpersoonshuishouden zijn weergegeven in onderstaande tabellen.

Belastingsoort	Eenpersoonshuishoudens							Meerpersoonshuishoudens						
Tarieven in €	Tarief 2024	Tarief 2025	Mutatie 2025	in %	Tarief 2026	Mutatie 2026	in %	Tarief 2024	Tarief 2025	Mutatie 2025	in %	Tarief 2026	Mutatie 2026	in %
Onroerendezaakbelasting	405	431	26	6,3%	464	33	7,7%	405	431	26	6,3%	464	33	7,7%
Rioolheffing	169	185	16	9,5%	189	5	2,4%	169	185	16	9,5%	189	5	2,4%
Afvalstoffenheffing	384	426	42	10,8%	437	12	2,7%	449	497	48	10,7%	510	14	2,7%
Subtotaal	958	1.041	83	8,7%	1.090	50	4,7%	1.022	1.111	90	8,8%	1.163	52	4,7%
Tegemoetkoming	-40	-40	0		0	40		-40	-40	0		0	40	
Totaal	918	1.001	83	9,1%	1.090	90	8,9%	982	1.071	88	9,0%	1.163	92	8,6%
Positie COELO-lijst								173	214					

Onroerendezaakbelasting (OZB)

Er zijn drie categorieën onroerendezaakbelasting. Het tarief voor de OZB is een percentage van de jaarlijks vastgestelde WOZ-waarde. De stijging of daling van de tarieven heeft een directe relatie met de stijging of daling van de WOZ-waarde. Daalt de WOZ-waarde, dan dient voor een gelijkblijvende opbrengst het tarief te stijgen. Voor 2026 is de waarde per 1 januari 2025 van toepassing. In 2026 stijgt de OZB met 7,7%, conform de Perspectiefnota 2026.

Categorie	Raming WOZ-waarde per 1 januari		
	2025	waarde- en areaal-ontwikkeling	2026
Eigenaren woningen	2.984.000.000	416.758.000	3.400.758.000
Eigenaren niet-woningen	621.000.000	8.162.000	629.162.000
Gebruikers niet-woningen	570.000.000	8.162.000	578.162.000

Categorie	Raming opbrengst onroerendezaakbelasting		
	Begroting 2025	Mutatie (7,7%) incl. areaaluitbreiding	2026 (inclusief areaal-uitbreiding)
Eigenaren woningen	3.086.000	237.000	3.323.000
Eigenaren niet woningen	1.975.000	152.000	2.127.000
Gebruikers niet woningen	1.898.000	136.000	2.034.000
Totale opbrengst OZB	6.959.000	525.000	7.484.000

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven ter dekking van de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Uitgangspunt is dat dit kostendekkend gebeurt. De opbrengst van de afvalstoffenheffing mag niet hoger zijn dan de (geraamde) kosten. De raad stelt afzonderlijke tarieven voor eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens vast. Bij de perspectiefnota is voorgesteld de tarieven te verhogen met 2,7%.

	2025			2026		
	Eenheden	Tarief	Opbrengst	Eenheden	Tarief	Opbrengst
Eenpersoonshuishouden	2.511	425,50	1.068.000	2.533	437,00	1.107.000
Meerpersoonshuishouden	5.741	496,50	2.850.000	5.788	510,00	2.952.000
Afronding						-30.000
Totaal afvalstoffenheffing			3.918.000			4.029.000

Berekening kostendekking Reiniging		
Kosten taakveld reiniging	3.025.000	
Inkomsten taakveld excl. heffingen	-/- 120.000	
Netto kosten taakveld		2.905.000
Overige toe te rekenen kosten:		
Kwijtscheldingen	170.000	
Overhead	382.000	
BTW	572.000	

Berekening kostendekking Reiniging		
Totale netto overige kosten		1.124.000
Totale kosten (a)		4.029.000
Opbrengst heffingen (b)		4.029.000
Dekking (b/a*100)		100%

Rioolheffing

De rioolheffing voor woningen is gebaseerd op een vast bedrag per perceel en voor niet-woningen is dit gebaseerd op een percentage van de WOZ-waarde. De tarieven voor de rioolheffing in 2026 voor woningen zijn conform het Stedelijk Waterplan verhoogd met 6% en daarnaast met 2,7% prijsontwikkeling. Voorgesteld wordt het tarief te verhogen met 2,4%.

	2025			2026		
	Eenheden	Tarief	Opbrengst	Eenheden	Tarief	Opbrengst
Aantal woningen	8.477	184,50	1.564.000	8.536	189,00	1.613.000
Belaste waarde niet-woningen	515.273.000	0,055% *)	283.000	558.835.182	0,055% *)	307.000
Afronding			-80.000			
Totaal rioolheffing			1.767.000			1.921.000

*) Maximum aanslagbedrag € 3.192

Berekening kostendekking Riolering		
Kosten taakveld riolering	1.433.000	
Inkomsten taakveld excl. Heffingen	-/- 71.000	
Netto kosten taakveld		1.362.000
Overige toe te rekenen kosten:		
Kwijtscheldingen	5.000	
Overhead	101.000	
BTW	177.000	
Mutatie voorziening riolering	276.000	
Totale netto overige kosten		559.000
Totale kosten (a)		1.921.000
Opbrengst heffingen (b)		1.921.000

Berekening kostendekking Riolering		
Dekking (b/a*100)		100%

De kostendekkendheid op langere termijn wordt periodiek getoetst bij actualisatie van het stedelijk waterplan.

Overige lokale heffingen

Begraafrechten

In 2026 worden de tarieven verhoogd met de algemene indexering van 2,7% conform de Perspectiefnota 2026. Onderstaand een overzicht van de baten, lasten en de kostendekkendheid op basis van deze begroting.

Berekening kostendekking Begraven en lijkbezorging		
Kosten taakveld begraafplaatsen	456.000	
Inkomsten taakveld excl. Heffingen	-	
Netto kosten taakveld		456.000
Overige toe te rekenen kosten:		
Overhead	351.000	
Totale netto overige kosten		351.000
Totale kosten (a)		807.000
Opbrengst heffingen (b)		794.000
Dekking (b/a*100)		98,4%

Leges

In december 2025 wordt de legesverordening ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. De tarieven worden verhoogd met de algemene indexering van 2,7%. Daarnaast wordt voorgesteld leges APV/evenementen meer kostendekkend te maken. Ingeschat is dat dit tot € 6.000 hogere baten leidt.

Onderstaand een overzicht van de lasten en baten van de leges per hoofdstuk:

Kostendekkendheid leges	Lasten	Baten	Kostendekkendheid
Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening	633.000	534.000	84%
Hoofdstuk 2 Omgevingswet	1.106.000	704.000	64%
Hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn	70.000	12.000	17%
Totaal	1.809.000	1.250.000	69%

Hondenbelasting

Het tarief per hond wordt voor 2026 verhoogd met de algehele indexatie van 2,7% en wordt € 95,30.

Toeristenbelasting

Er wordt toeristenbelasting geheven van degene die de gelegenheid biedt tot verblijf met overnachting tegen vergoeding binnen de gemeente Alblasterdam. De toeristenbelasting wordt geheven op basis van het aantal overnachtingen. Het tarief per overnachting wordt verhoogd met 32% conform de perspectiefnota.

Kwijtscheldingen

Als een inwoner te weinig inkomen en geen vermogen heeft, kan voor een belastingaanslag kwijtschelding worden verleend. Binnen de wettelijke kaders bepaalt de gemeenteraad of en in welke omstandigheden aanslagen worden kwijtgescholden. De kwijtschelding heeft nagenoeg volledig betrekking op de gebruikersheffingen in het geval van de afvalstoffenheffing.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in (mogelijke) risico's voor de gemeente Alblasterdam en de weerstandscapaciteit om die risico's op te vangen. De risico's afgezet tegen de weerstandscapaciteit leidt tot een conclusie over de financiële flexibiliteit en soliditeit van de gemeente Alblasterdam, zijnde het weerstandsvermogen. In de begroting worden de nu bekende risico's gekwantificeerd. Dit dient mede om een meer gefundeerd voorstel te kunnen doen over de (minimaal) benodigde omvang van de algemene reserve. Het zal overigens altijd zo blijven, dat bepaalde risico's lastig of niet te kwantificeren zijn. Daarnaast betreft het altijd een momentopname en deze heeft net als bij iedere risico-inschatting - vooral rondom de kans inschatting - een mate van subjectiviteit in zich.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de gemeente is het vermogen om incidenteel financiële tegenvallers te kunnen opvangen waardoor de taken kunnen worden voortgezet. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het begrotingsjaar en voor de meerjarenraming.

Risico's

In de begroting en jaarrekening zijn de geraamde en werkelijke lasten en baten opgenomen. Naast de gangbare begrotingsposten spelen voor het beoordelen van de totale financiële positie van de gemeente ook zaken een rol die niet direct uit de begroting en jaarrekening blijken of ontwikkelingen die de budgetten onder grote druk kunnen zetten. Hier wordt expliciet naar voren gekeken. De risico's zijn organisatie-breed in kaart gebracht.

Risico-inventarisatie

De risico-inventarisatie is als volgt opgebouwd:

- Korte beschrijving van het risico;
- Beheersmaatregelen;
- De verwachting voor 2025;
- Het financiële effect/kans/risicobedrag.

Bij de korte beschrijving van het risico wordt er op hoofdlijnen toegelicht wat het risico behelst. Vervolgens vindt er op basis van de beschikbare informatie daar waar mogelijk een inschatting plaats van het financiële effect. Daarnaast wordt er aangegeven of het risico structurele of incidentele gevolgen heeft. Daar waar structurele gevolgen zijn, zullen indien dit risico zich voor doet ook structurele beheersmaatregelen genomen moeten worden. Eventuele incidentele gevolgen kunnen worden ingezet tegen incidentele beheersmaatregelen.

Totaaloverzicht risico's (benodigd weerstandsvermogen)

De risico's zijn gekwantificeerd en per risico is bepaald welke weerstandsvermogen benodigd is om het risico te kunnen opvangen. Voor een aantal posten is de omvang van het risico (nog) niet te kwantificeren. Bij de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen hanteren wij voor deze posten een "overdekking" van 10%.

Risico's	Beheersmaatregelen	Terugblik 2024 en verwachting 2026	Kans (in %)	Bruto bedrag (in €)	Netto bedrag (kans x bruto in €)
Uitkeringen Participatiewet (bijstand)					
Uitkeringen van de gemeente op grond van de Participatiewet zijn een open-einde-regeling. Risico is dat de uitkering toenemen en/of de rijksbijdrage die de gemeente daarvoor ontvangt afneemt of onvoldoende is om de lasten uit te dekken. De financiële risico's worden gereduceerd door de landelijke vangnetuitkering. Op deze regeling kan een beroep worden gedaan indien er, bezien vanuit meerjarig perspectief, een groot gat is tussen de rijksbijdrage en de kosten die worden gemaakt voor de uitkeringen.	Beheersing (bewaken toegang en bevorderen uitstroom) vindt plaats binnen de gemeenschappelijke regeling Sociaal (GRS). Inschattingen van GRS vergelijken met informatie over (de ontwikkeling van) de rijksbijdrage. In de gaten houden of we in aanmerking komen op de landelijke vangnetuitkering. Daarnaast worden lokaal initiatieven genomen (Kansrijk en ontwikkeling Leerlint) om uitstroom naar betaald werk in de onmiddellijke nabijheid mogelijk te maken. We leveren tevens inspanningen om ervoor te zorgen dat de GRS mensen toe leidt naar de lokale voorzieningen	In 2024 waren zowel de rijksbijdrage als de uitkeringslasten hoger dan begroot. Dit is gedurende het jaar in beeld gebracht en de begroting is daarop bijgesteld. Gemeente Alblasterdam is net als de andere Drechtsteden een nadeelgemeente. De GR Sociaal lijkt te rekenen met een optimistisch scenario van de ontwikkeling op dit gebied. In de begroting van Alblasterdam is rekening gehouden met een iets afwijkende ontwikkeling. Het risico is daarom onveranderd ingeschat t.o.v. eerdere jaren.	5%	6.900.000	345.000
Cybercriminaliteit					
Gemeenten zijn een doelwit voor cybercriminelen die financieel gewin willen behalen via diefstal van geld of vertrouwelijke informatie, of die willen 'verstoren.' Ook kan belangrijke IT uitvallen. Cyber is een breed risico waarmee veel overheidsinstanties te maken hebben vanwege hun	Beheersing vindt plaats in afstemming met Bedrijfsvoering Drechtsteden. Er wordt geïnvesteerd in het verhogen van de weerbaarheid door: dijken te controleren (zoals informatieveiligheid middels licenties en hardware), goede afspraken te maken over wie waarvan is, bewustzijn	Blijvende aandacht voor cyberweerbaarheid is noodzakelijk voor de continuïteit en veiligheid van data binnen de organisatie. Het verder formaliseren en definiëren van de risico's en maatregelen rondom cybersecurity en informatieveiligheid is nodig om cybersecurity naar een volgend niveau te	5%	5.000.000	250.000

Risico's	Beheersmaatregelen	Terugblik 2024 en verwachting 2026	Kans (in %)	Bruto bedrag (in €)	Netto bedrag (kans x bruto in €)
afhankelijkheid van informatietechnologie, connectiviteit en geautomatiseerde processen. Ook wettelijke regulering neemt toe, net als (contractuele) eisen op het gebied van beveiliging, weerbaarheid en (cyber)aansprakelijkheidsverzekeringen. Risicobedrag is afgeleid van relevante voorbeelden (Hof van Twente, Antwerpen)	te actualiseren en risico's op te sporen en te behandelen.	brengen. Daarnaast is er blijvende aandacht voor de bewustwording rondom privacy en informatiebeveiliging door middel van het aanbieden van korte trainingen waaronder de verplichte basistraining privacy en informatiebeveiliging.			
Jeugdhulp					
Sinds de decentralisatie van de jeugdhulp per 1 januari 2015 zien we een stijging van de vraag naar en uitgaven aan jeugdhulp. De middelen die de gemeente hiervoor krijgt via het gemeentefonds nemen niet toe.	Beheersing vindt plaats binnen gemeenschappelijke regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid. Er wordt geïnvesteerd in het programma 'werken voor de jeugd' om trends en ontwikkeling tijdig te signalen en de kosten te beheersen. Daarnaast investeert de gemeente in de toegang van jeugdhulp en organiseren we ondersteuning lokaal om te voorkomen dat kinderen in de dure zorg terecht komen.	In 2024 zien we een sterke groei van de kosten voor de jeugdhulp in Alblaserdam. Een aantal complexe casussen geleid tot een forse kostenstijging. Tegelijkertijd is de verwachting dat, wanneer er geen maatregelen worden genomen, de kosten in 2025 op het huidige hoge niveau zullen blijven. Het rijk geeft incidenteel extra middelen om gemeenten te compenseren voor de hoge kosten voor de jeugdhulp. Op termijn worden echter nog altijd bezuinigen op de jeugdhulp voorzien. Risico blijft dat de kosten een andere ontwikkelingen volgen dan de begroting aanwezig. De begroting is bijgesteld voor de sterk toegenomen kosten. Het risicopercentage is daarom weer aangepast naar het percentage dat eerder ook werd gehanteerd.	5%	8.000.000	400.000

Risico's	Beheersmaatregelen	Terugblik 2024 en verwachting 2026	Kans (in %)	Bruto bedrag (in €)	Netto bedrag (kans x bruto in €)
Leges omgevingsvergunningen					
Invoering van de omgevingswet en wet kwaliteitsborging bouw per 2024 heeft invloed op de heffing van leges voor omgevingsvergunningen. Er komen minder vergunningplichten en verwachting is dat dit niet kan worden gecompenseerd door minder inzet en dus minder kosten.	Beheersing vindt plaats in afstemming gemeenschappelijke regeling OZHZ.	In 2024 heeft dit risico zich niet voorgedaan. De baten uit leges voor omgevingsvergunning waren hoger dan primitief begroot was vanwege de vergunningverlening voor bouwproject Kloos. In de meerjarenraming is een aflopende reeks baten opgenomen vanwege afnemende bouwactiviteiten en de wetswijzigingen. Voor 2026 wordt verwacht dat de begrote opbrengst gerealiseerd wordt. Het risico is ongewijzigd ten opzichte van 2025 ingeschat.	25%	600.000	150.000
Afvalinzameling en -verwerking					
De kosten van verwerking van afval zijn afgelopen jaren toegenomen. Het is landelijk beleid om de hoeveelheid restafval terug te brengen. Dit is ook merkbaar in de ontwikkeling van kosten van verbranding van afval. Risico is dat kosten verder oplopen en dat maatregelen om daarop in te springen niet tijdig worden genomen.	Maatregelen voorbereiding om afvalscheiding te verbeteren, afvalbeleid herzien. Ontwikkeling van verwerkingskosten en hoeveelheden afval monitoren.	In 2024 waren de verwerkingskosten redelijk conform de begroting. In 2024 zijn gesprekken voortgezet over (het verlengen van) de dienstverleningsovereenkomst met HVC, waarbij ook aandacht is voor de transparantie van de kosten. Ook wordt gewerkt aan een nieuw grondstoffenplan met maatregelen om de doelstellingen te realiseren.	5%	2.400.000	120.000
Financieel beleid activa					
Voor het afschrijven van investeringen worden termijnen gehanteerd die dicht bij	Beheerplannen periodiek actualiseren, periodiek controle op bestaan van activa,	In 2024 heeft een incidentele afwaardering plaatsgevonden van de	2%	90.000.000	1.800.000

Risico's	Beheersmaatregelen	Terugblik 2024 en verwachting 2026	Kans (in %)	Bruto bedrag (in €)	Netto bedrag (kans x bruto in €)
de maximale technische levensduur liggen. Een risico is dat in enkele situaties deze termijn niet bereikt wordt of dat onvoldoende inzicht is in de samenstelling van de boekwaarde. Op dat moment zal een afwaardering moet plaatsvinden.	activa specifiek vastleggen in de financiële administratie. Beleid met betrekking tot activeren en afschrijven heroverwegen.	boekwaarde van het gebouw dat gesloopt is vanwege het project de Loopplank. In het proces richting de Perspectiefnota 2026 is duidelijk geworden dat er gezien de financiële opgave nu geen draagvlak is het beleid ten aanzien van activeren en afschrijven van activa te herzien. Het risico is daarmee onveranderd ingeschat ten opzichte van 2025.			
Garantstellingen en leningen					
De gemeente staat garant voor leningen en verstrekt in enkele gevallen ook zelf leningen. Hierbij is er altijd een risico dat een partij niet in staat is de lening volgens de afspraken af te lossen.	Groot deel van de financiële positie van partijen worden gemonitord door een waarborgfonds.	Afgelopen jaren hebben zich geen risico's voorgedaan. Ook voor 2026 worden deze niet verwacht.	0,5%	67.000.000	335.000
Afwikkeling verbouwing Rederij					
Over de afwikkeling van verbouwing van de Rederij is een geschil met de aannemer. Dit is in behandeling bij de rechtbank. Er is nog geen uitspraak gedaan. Op basis van de eerdere behandeling ervan is in de jaarrekening 2022 een inschatting gemaakt van de verplichting. Risico is dat de uiteindelijke afwikkeling daarvan afwijkt. Risicobedrag is bepaald op het bedrag van de vordering minus de gemaakte inschatting.	De gemeente heeft ter ondersteuning hierbij (externe) expertise ingeschakeld. Voor de afwikkeling is een voorziening gevormd. Voorgesteld wordt het restant krediet beschikbaar te houden.	In 2025 wordt de uitspraak van de rechtbank en de definitieve afwikkeling verwacht. Het risicobedrag is gelijk gehouden ten opzichte van de inschatting bij de begroting 2025	25%	500.000	125.000

Risico's	Beheersmaatregelen	Terugblik 2024 en verwachting 2026	Kans (in %)	Bruto bedrag (in €)	Netto bedrag (kans x bruto in €)
Wmo/huishoudelijke ondersteuning					
Vanwege diverse ontwikkelingen loopt de gemeente financieel risico met betrekking tot de huishoudelijke ondersteuning. Dit komt enerzijds voor de toenemende vergrijzing. Daarnaast speelt mee dat de uurtarieven of kostenontwikkeling van aanbieders kan leiden tot hogere kosten vanwege schaarste in het aanbod en in het algemeen toegenomen loonkosten vanwege de inflatie.	De Wmo/huishoudelijke ondersteuning is een maatwerkvoorziening die de GRS uitvoert. De verordening Wmo kent een aantal draaiknoppen die o.a. van invloed kunnen zijn op de toelating tot de huishoudelijke ondersteuning c.q. de hoogte van een eventuele bijdrage. Door een versterking van het lokale maatschappelijk middenveld worden initiatieven om in het voorveld al ondersteuning te bieden versterkt dit met het oog op het afremmen van de instroom in de maatwerkvoorziening.		10%	2.100.000	210.000
Voormalig Nedstaalterrein					
In 2025 is het voormalig Nedstaalterrein aangekocht voor een bedrag van € 28 miljoen. De exploitatie en potentiële ontwikkeling van het terrein brengen mooie kansen, maar ook risico's met zich mee.	Opzetten van een projectstructuur, uitwerking projectopdrachten, afspraken maken over het delen van de risico's, in kaart brengen financiële verwerkingsmogelijkheden, verder in kaart brengen van incidentele en structurele exploitatieposten.	In 2025 wordt de aankoop verwerkt in de exploitatie van de gemeente. Voor 2026 wordt verwacht dat een deel van het terrein beschikbaar komt voor ontwikkeling. Daarvoor zal een grondexploitatie worden voorbereid.	10%	28.000.000	2.800.000
Bezuinigingen					
In deze begroting en in die van vorig jaar is een fors pakket aan financiële ombuigingen verwerkt. Een aantal daarvan vragen nog de nodige extra inzet van de organisatie om te realiseren en daarnaast is er mogelijk sprake van	In deze begroting is rekening gehouden met enkele maatregelen die nog niet hard zijn. Daarnaast wordt de voortgang van de maatregelen actief gemonitord. Zo ook het peil houden van de personele bezetting en de benodigde capaciteit voor	Het pakket van 2025 dat in 2024 is voorbereid, is gerealiseerd. De opgave voor 2026 en daarna is veel groter en dus zijn enkele maatregelen nog onzeker.	25%	4.700.000	1.175.000

Risico's	Beheersmaatregelen	Terugblik 2024 en verwachting 2026	Kans (in %)	Bruto bedrag (in €)	Netto bedrag (kans x bruto in €)
frictiekosten waarmee rekening gehouden moet worden.	de opgaven.				
Verbonden en gesubsidieerde partijen					
Risico gebaseerd op inschatting per verbonden partij rekening houdend met door hen aangehouden beschikbare vermogen om dit op te vangen.		Zie onder deze tabel.			185.000
Samen met vrijwilligersbesturen en gesubsidieerde partijen worden gemeentelijke voorzieningen beheerd en gebruikt. In enkele gevallen draagt de gemeente het financiële risico van de exploitatie.	Uniformeren en verder ontwikkelen van het accountbeheer. Dit doen we mede op basis van de aanbeveling van het onderzoek dat in het kader van artikel 213a gemeentewet is uitgevoerd.	Over 2024 zijn aanvullende subsidies verstrekt aan Landvast en Molenzicht om de exploitatie sluitend te krijgen. Verwachting voor 2026 is mede gelet op de bezuinigingsopgave op deze subsidies onzeker.	50%	250.000	125.000
Subtotaal					8.020.000
Buffer ter dekking van overige risico's (10%)					802.000
Eindtotaal					8.802.000

Risico's met betrekking tot gemeenschappelijke regelingen

Wij hebben het op grond van onze risicoanalyse bepaalde benodigd weerstandsvermogen voor gemeenschappelijke regelingen afgezet tegen het benodigd weerstandsvermogen dat bij gemeenten moet worden aangehouden zoals blijkt uit de begrotingen van onze gemeenschappelijke regelingen:

GR	Risico's paragraaf weerstands-vermogen GR	Beschikbaar weerstands-vermogen GR	Weerstands-vermogen aan te houden bij gemeenten totaal	Aandeel aan te houden weerstands-vermogen Alblasserdam	Bijdrage aan GR Alblasserdam	Bijdrage aan GR gemeenten totaal	% aandeel Alblasserdam
GR Sociaal	2.993.500	0	2.993.500	162.000	18.742.000	345.081.000	5,43%
DGJ - inwonerbijdrage	2.100.000	2.100.000	0	0	1.574.138	35.324.240	4,50%
DGJ - SOJ	0	0	Apart opgenomen	Apart opgenomen	8.312.005	168.152.658	5,0%
VRZHZ	906.000	510.000	396.000	15.000	1.917.769	49.427.030	3,9%
OZHZ	1.033.000	938.000	95.000	6.000	2.010.838	33.971.896	6%
SVHW	806.000	700.000	106.000	2.000	305.000	17.084.000	1,79%
Souburgh	PM	59.000	-	-	377.337	472.572	81%
Totaal				185.000			

Weerstandscapaciteit

De gemeente heeft middelen beschikbaar om financiële gevolgen op te vangen indien risico's zich daadwerkelijk manifesteren. Onder tegenvallers wordt in de regel verstaan het effectueren van risico's. In de begroting en jaarrekening worden daarom de risico's afgezet tegen de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve en de reserve grondexploitaties. Ruimte in de exploitatiebegroting is hier, gelet op de financiële opgave vanaf 2026, niet bij betrokken. Ook het niet beklemd deel van de bestemmingsreserves en de stille reserves maken geen onderdeel uit van de weerstandscapaciteit.

Bedragen in €	Begroting 2026	Begroting 2025	Jaarrekening 2024
Algemene reserve (vrije deel)	12.565.000	10.153.000	12.198.000
Reserve grondexploitaties	79.000	776.000	776.000
Totaal weerstandscapaciteit	12.644.000	10.929.000	12.971.000

Conclusie toereikendheid weerstandsvermogen

Risico's worden gekwantificeerd en afgezet tegen de weerstandscapaciteit om zicht te krijgen op de toereikendheid van het weerstandsvermogen. Een algemene norm voor de weerstandsratio is niet door de wetgever vastgesteld. Uit de literatuur blijkt wel een veel gehanteerde beoordelingstabel van het weerstandsvermogen:

Categorie	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de weerstandsratio van de gemeente Alblasterdam weergegeven:

Bedragen in €	Begroting 2026	Begroting 2025	Jaarrekening 2024
Weerstandscapaciteit:			
- algemeen	12.565.000	10.153.000	12.195.000
- grondexploitaties	<u>79.000</u>	<u>776.000</u>	<u>776.000</u>
Totaal	12.644.000	10.929.000	12.971.000
Risicoprofiel:			
- algemeen	8.802.000	6.749.000	7.820.000
- grondexploitaties	<u>84.000</u>	<u>84.000</u>	<u>84.000</u>
Totaal	8.886.000	6.833.000	7.904.000

Bedragen in €	Begroting 2026	Begroting 2025	Jaarrekening 2024
Ratio weerstandvermogen:			
- algemeen	1,4	1,5	1,6
- grondexploitatie	0,9	maximaal	maximaal
Totaal	1,4	1,6	1,6

Kengetallen financiële positie

In deze paragraaf zijn financiële kengetallen opgenomen. In samenhang geven deze informatie over de financiële positie van de gemeente. Onderstaand eerst het overzicht ervan en daaronder een nadere toelichting daarop:

Kengetal	Rekening 2023	Rekening 2024	Prognose 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Debt ratio	69%	70%	81%	82%	83%	84%	84%
Netto schuldquote	66%	62%	118%	136%	147%	161%	166%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	62%	59%	115%	133%	144%	158%	164%
Solvabiliteitsratio (Eigen vermogen / totaal balans)	31%	30%	19%	18%	17%	16%	16%
Solvabiliteitsratio ((Eigen vermogen + voorzieningen) / totaal balans)	35%	35%	23%	24%	23%	22%	21%
Grondexploitatie	0,6%	2,0%	1,0%	0%	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	1,6%	-0,2%	0,1%	-0,5%	0,7%	0,0%	0,0%
Belastingcapaciteit	94,2%	104,1%	107,7%	110,6%	onbekend	onbekend	onbekend

Kengetallen met betrekking tot de schuldpositie: debt ratio en netto schuldquote

De afgelopen jaren is de bewustwording rond schuldposities, juist ook van overheden, sterk toegenomen. Een schuldpositie ontstaat indien de eigen middelen van een gemeente ontoereikend zijn om bijvoorbeeld activiteiten of investeringen te bekostigen. In dat geval dient externe financiering te worden aangetrokken. Een goed zicht op de schuldpositie draagt bij aan het besef dat de aan financiering verbonden rente en aflossingen andere noodzakelijke uitgaven van de gemeente verdrukken.

De (ontwikkeling van de) schuldpositie kan vanuit meerdere invalshoeken worden benaderd. Eén van de meest geijkte is de debt ratio. Deze ratio wordt ontleend aan de balans, waarbij wordt gezien welk percentage van het totaal vermogen/balanstotaal met vreemd vermogen gefinancierd is. Een algemeen gebruikelijke

norm voor de beoordeling van de schuldpositie is een debt ratio van maximaal 80%. Een debt ratio van hoger dan 80% geeft aan dat het bezit met zeer veel schulden is belast.

Ook kan een verhouding worden bepaald tussen de netto schuld (gecorrigeerd voor verstrekte leningen) ten opzichte van de totale exploitatiebaten. Een netto schuldquote van kleiner dan 100% geeft een indicatie dat een gemeente de rentelasten van de schulden kan dekken uit de inkomsten. Bij een schuldquote tussen 100% en 130% is voorzichtigheid geboden (stoplicht op oranje) en een schuldquote hoger dan 130% geeft een indicatie dat de exploitatie te zwaar wordt belast met rentelasten (stoplicht op rood).

De debt ratio is vanaf 2025 hoger dan de gestelde norm van 80%. Dit komt door dat een extra langlopende lening is aangetrokken voor de financiering van het voormalig Nedstaalterrein. De netto schuld/inkomsten (gecorrigeerd voor verstrekte leningen) is in 2025 nog net onder de 130%, maar loopt op tot 164% in 2029.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal is de tegenhanger van de debt ratio waarvoor in de paragraaf financiering onze interne normering is weergegeven. Wij streven naar een solvabiliteitsratio (eigen vermogen/totaal balanssaldo) groter dan of gelijk aan 20%.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft de verhouding weer tussen de totale waarde op de balans die nog moet worden terugverdiend met grondverkoop en het totaal van de exploitatiebaten in het jaar.

Structurele exploitatieruimte

Bij dit kengetal wordt het structureel resultaat gedeeld door de totale baten in het jaar. Alblasserdam streeft jaarlijks naar een voor ieder jaar structureel sluitende begroting. Streven is om vanaf 2028 de begroting structureel sluitende te hebben. Dat evenwicht wordt een jaar eerder, in 2027 bereikt.

Belastingcapaciteit

Met dit kengetal worden de gemiddelde woonlasten van de gemeente Alblasserdam afgezet tegen de gemiddelde landelijke woonlasten van het jaar ervoor.

In de meicirculaire wordt jaarlijks de benodigde informatie voor de berekening van het kengetal belastingcapaciteit opgenomen, zoals aangegeven in de ministeriele regeling over de berekeningswijze van de financiële kengetallen (Besluit Begroting en Verantwoording). Voor gemeenten gaat het om het landelijk gemiddelde voor de gemeentelijke woonlasten van een meerpersoonshuishouden. Het laatst bekende gemiddelde bedraagt voor 2025 € 1.052. Op basis van deze begroting zijn de woonlasten van een meerpersoonshuishouden € 1.071. Het kengetal belastingcapaciteit is dus $\frac{€ 1.163}{€ 1.052} = 110,6\%$. De toename is deels het gevolg van het vervallen van de heffingskorting. Daarnaast worden de OZB-tarieven naast de reguliere indexering met 5% verhoogd in 2026.

Aanvullende kengetallen

In de financiële verordening is aangegeven dat naast de verplichte kengetallen inzicht wordt gegeven in de ontwikkeling van de netto schuld per inwoner, het saldo van baten en lasten voor dotaties en onttrekkingen als percentage van de inkomsten en de onbenutte belastingcapaciteit onroerendezaakbelasting als percentage van de inkomsten.

Bedragen in €	Rekening 2022	Rekening 2023	Rekening 2024	Prognose 2025	Begroting 2026
Netto schuld per inwoner	1.949	2.190	2.256	4.417	4.471
Saldo baten en lasten excl. reserves t.o.v. inkomsten	-2,7%	-1,0%	-0,7%	-5,3%	-0,5%
Onbenutte belastingcapaciteit t.o.v. de inkomsten	-1,1%	0,0%	0,2%	-0,1%	Nog niet bekend

Netto schuld per inwoner

Dit is de bruto schuld minus de omvang van de geldelijke bezittingen gedeeld door het aantal inwoners op 31 december van het begrotingsjaar. Onder bruto schuld wordt verstaan het totaal van langlopende leningen, kortlopende schulden, crediteuren, vorderingen en overlopende passiva. Onder geldelijke bezittingen wordt verstaan: het totaal van leningen aan deelnemingen, leningen aan overige verbonden partijen, leningen aan derden, langlopende uitzettingen, kortlopende uitzettingen, debiteurenvorderingen, liquide middelen en overlopende activa.

De ontwikkeling van de netto schuld per inwoner is een goede indicator om de ontwikkeling van de schuld te volgen. De netto schuld per inwoner loopt de komende jaren op. Dit komt door een toename van de vaste schulden vanwege voorgenomen investeringen. De toename voor 2025 is het gevolg van de aankoop van het voormalig Nedstaalterrein.

Onbenutte belastingcapaciteit

Dit is de positieve uitkomst van het verschil tussen de opbrengst onroerendezaakbelasting bij de tarieven die minimaal nodig zijn voor toegang tot de procedure van artikel 12 van de Financiële verhoudingswet en de (geraamde) opbrengst onroerendezaakbelasting.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt ingegaan op het beleid en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties rond de kapitaalgoederen van de gemeente. Voor de diverse kapitaalgoederen zijn beheerplannen opgesteld met daarin de vastgestelde kaders. Door de komst van de Omgevingswet hebben beleids- en beheerplannen een update gekregen.

Onderwerp	Beheerplannen	Vastgesteld / geactualiseerd in	Looptijd t/m	Financiële vertaling in begroting	Geplande vernieuwing of vervanging
Wegen	Integraal Maatschappelijk Beheer Kader (IMBK) 2023	2023	-	Ja	2026 addendum i.v.m. wijziging beeldkwaliteit
	Gemeentelijk Verkeers- en VervoerPlan (GVVP) 2019	2019	2030	Ja	2026 mogelijk addendum vanwege Parkeervisie. Inpassing in Omgevingsplan voor 2031
	Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR)	2020	-	N.v.t.	N.t.b.
Water	Basis Riolerings Plan (BRP)	2019	2028	N.v.t.	Inpassing in Omgevingsplan voor 2031
	BRP+	2022	2029	Ja	Inpassing in Omgevingsplan voor 2031
	Programma Stedelijk Waterbeheer (PSW)	2023	2027	Ja	Inpassing in Omgevingsplan voor 2031
Groen	Bomenverordening Alblaserdam 2023	2023	-	Ja	Inpassing in Omgevingsplan voor 2031
	Groenstructuurplan	2017	2027	Ja	Inpassing in Omgevingsplan voor 2031
	Speelruimtebeleidsplan	2021	2030	Ja	Inpassing in Omgevingsplan voor 2031
Gebouwen	Meerjaren onderhoudsplan inclusief verduurzaming (DMJOP)	2024	-	Ja	Inpassing in Omgevingsplan voor 2031
Openbare verlichting	Nota Openbare Verlichting	2015	2025	Ja	Inpassing in Omgevingsplan voor 2031

Kerncijfers

Onderwerp	Belangrijkste kapitaalgoederen	Hoeveelheden
Wegen straten pleinen	Totaal oppervlakte wegennet - Asphalt / beton - Elementen - Half verhard/onverhard	959.257 m2 - 245.013 m2 - 686.730 m2 - 27.514 m2
Watergangen en sloten	Oppervlakte water	206.431m2
Riolering	Persriolering Vrij verval riolering Pompen en Gemalen	28 km 114 km 122 st
Groen en spelen	Oppervlakte openbaar groen Bomen Speeltoestellen	612.000 m2 7.992 stuks (excl. bosplantsoen) 400 stuks
Vastgoed	Gebouwen (met verblijffunctie)	16 stuks (incl. af te stoten)
Civiltechnische kunstwerken	Bruggen	82 st licht verkeer; 32 st zwaar verkeer
Openbare verlichting	Lichtmasten	4.341 stuks, waarvan ca 88% LED (1-1-2025)

Ambities voor 2026 – 2029

- We stellen onze eerdere beeldkwaliteit bij van B (Voldoende) naar C (sober/schraal). Volgens het Centrum voor Regelgeving Weg- en Waterbouw (CROW) resulteert dit in discomfort en komt op plaatsen de (verkeers-)veiligheid in het geding. De onderhoudsstrategie wijzigt hiermee van preventief naar reactief.
- De meldingen van gebreken in de buitenruimte nemen naar verwachting toe. Hierdoor zal ook de kwaliteit en snelheid van de afhandeling van de meldingen afnemen. Om toch bewoners tijdig te antwoorden gaan we meer antwoorden standaardiseren en beperken we terugkoppeling op een melding tot een enkel antwoord.
- Meldingen worden verzameld en naar ernst en urgentie ingedeeld en op gezette tijden bij de aannemer in opdracht gegeven.
- We vullen ons nieuwe beheersysteem GBI-World met actuele data. Alle bovengrondse en ondergrondse eigendommen krijgen hierin een plaats. Met deze actuele data kunnen we het onderhoud van alle beheerobjecten beter op elkaar afstemmen. Dit is een continue cyclus van inspecteren en verwerken waardoor de wereld buiten steeds beter overeenkomt met de wereld in het beheersysteem. Dit stelt ons in staat om aan onze wettelijke landelijke registratieverplichtingen van de wetten BRO, BGT, BAG en de WIBON te voldoen.
- Vergroeningsmaatregelen voeren we sober en onderhoudsarm uit.

- We zetten de verduurzaming van ons gemeentelijk vastgoed dat onder gemeentelijk beheer blijft voort. We vervangen de oude, energie-slurpende verlichting, isoleren de buitenste schil van het gebouw (dak, wanden, kozijnen) en het leidingwerk. Hierbij laten we de ambitie Paris Proof los waar dit tot extra kosten leidt.
- Bij reconstructieprojecten passen we waar mogelijk sobere klimaatadaptieve maatregelen toe. Bestaand groen zal zoveel mogelijk worden behouden of omgevormd naar onderhoudsarm groen. We stimuleren bewoners hun tuin groen in te richten of een jonge boom aan te planten in de eigen tuin.
- We voltooien het verder (versneld) vervangen van de openbare verlichting naar ledverlichting zodat vanaf 2026 alle openbare verlichting uit energiezuinige ledlampen bestaat. Hiermee loopt Alblisserdam voorop binnen de Drechtsteden.

Regio

Voor de uitvoering van beheertaken waar dit inhoudelijk en financieel voordeel oplevert, of we gebruik kunnen maken van expertise en ervaring, zoeken we de samenwerking met de Regio Drechtsteden. Wij besteden daarom de beheertaken op het gebied van openbare verlichting, verkeersregelinstallaties en rioolgemalen uit bij de gemeente Dordrecht. Voor de beheertaken van gebouwen is een overeenkomst afgesloten met de vastgoedafdeling van de Bedrijfsvoering Dordrecht (voorheen Servicegemeente Dordrecht). De regie en de financiële verantwoording blijft in handen van Alblisserdam. Op het gebied van regelgeving voor kabels en leidingen wordt samengewerkt met de andere zes Drechtsteden. Ook voor de grote opgave van de uitbreiding van trafohuisjes voor de verzwaring van het elektriciteitsnet (energietransitie) werken we samen als Drechtstedengemeentes met Stedin. Na de mislukte regionale aanbesteding van het groot onderhoud van ons waterbusponton heeft gemeente Alblisserdam een actieve voortrekkersrol genomen in het gezamenlijk verkennen van de onderhoudsopties. De ervaringen van het onderhoud aan de damwand van de waterbushalte in 2025 is hierbij van groot belang voor de regio. Eind 2025 zal de nieuwe strategie worden bepaald om het onderhoud alsnog uit te voeren.

Beeldkwaliteitsniveau openbare ruimte

De beeldkwaliteit is een systeem waarbij op willekeurig gekozen plaatsen en tijdstippen getoetst wordt of het onderhoudsbeeld van de omgeving voldoet aan een referentiekwaliteitsbeeld. Deze kwaliteitsbeelden zijn in een kwaliteitscatalogus vastgelegd door het landelijke kennisplatform CROW. De beeldmeetlat loopt van A+ (net nieuw aangelegd) naar D (onbeheerd/verwaarloosd). De minimale beeldkwaliteit voor de openbare ruimte was vastgesteld op een kwaliteit B gemeten over alle beheeronderdelen en over de hele gemeente, met uitzondering van de begraafplaats. De voorgenomen wijziging naar beeldkwaliteit C zal niet voor alle beheeronderdelen even snelle gevolgen hebben. De in 2024 en 2025 uitgevoerde kwaliteitsimpulsen van de verhardingen zorgen op die locaties voor een kwalitatief hoog startpunt. Deze locaties zullen de komende tijd langzaam in kwaliteit afnemen. Voor het groen zullen de gevolgen sneller merkbaar zijn. De begraafplaats Torenhof zal in beeldkwaliteit afnemen van A naar B. Hierbij neemt de toegestane lengte van gras en hagen en de hoeveelheid onkruid toe.

Beheer

Voor het beheer van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen beschikt de gemeente over:

- beheersystemen waarin van objecten de relevante data zijn ingebracht. Op grond daarvan worden de onderhouds- en vervangingsplanningen opgesteld;
- actuele inspecties naar de onderhoudsgesteldheid van de beheerobjecten. De resultaten verwerken we in een maatregelplanning voor de korte, middellange en lange termijn. Als er tijdens de inspecties afwijkingen worden aangetroffen in het areaal, dan worden deze bijgewerkt;
- een bewaking van alle wettelijk verplichte veiligheidskeuringen in gebouwen die bij de gemeente in beheer zijn.

Financieel

Het investeringsplan 2026-2029 bij deze begroting geeft voor deze jaren inzicht in de te verwachten investeringen en in de planning van de uitgaven per jaar van alle (geplande) investeringskredieten. Het groot onderhoud aan riolering wordt gedekt uit een voorziening het Programma Stedelijk Waterbeheer (PSW). Het groot onderhoud gemeentelijke vastgoedgebouwen wordt uitgevoerd op grond van het jaarplan dat voortkomt uit het Meerjaren Onderhouds Plan (MJOP) voor vastgoed. Voor dit groot onderhoud is een voorziening kapitaalgoederen beschikbaar. Vanuit het nieuwe MJOP-D(Duurzaam) voor gemeentelijk vastgoed in 2024 zijn ook de kosten (en opbrengsten) van verduurzamingsmaatregelen in de meerjarenplanning verwerkt. Voor baggeren is een reserve baggeren ingesteld.

Paragraaf financiering

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Dit zijn risicobeheer (met name rente- en kredietrisico), de financierings- en schuldpolitiek, het kasbeheer en de informatievoorziening.

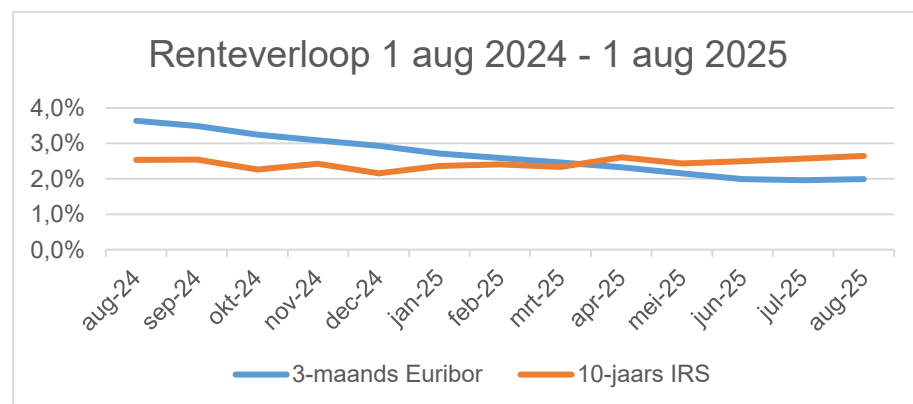
Algemeen

Het Financieringsstatuut vormt het kader voor beleid en uitvoering van de treasuryfunctie. Afhankelijk van de hoogte en de verwachte duur van het liquiditeitstekort of –overschot, wordt vermogen tijdelijk of langdurig aangetrokken of tijdelijk uitgezet. Het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen is dat de kasgeldlimiet optimaal benut wordt en zoveel mogelijk kort vermogen wordt aangetrokken. Benadrukt wordt dat de financieringsfunctie van de gemeente Alblasserdam uitsluitend de publieke taak dient en dat een prudent beleid gevoerd wordt binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

Renteontwikkelingen

De tarieven op de geldmarkt (kortlopende leningen) volgen de tarieven die de ECB hanteert met haar depositorente. Na enkele jaren van stijgingen is dit tarief in stappen van een kwart procentpunt verlaagd tot 2% op dit moment. De verwachting is dat er nog 0 tot 2 rentestappen van een kwart procentpunt zullen volgen dit jaar waardoor het tarief per ultimo 2025 tussen de 1,5% en 2% zal uitkomen.

Het rentetarief op langlopende gemeenteleningen is de laatste maanden gestegen. De duurste leningen op dit moment zijn 30- tot 50-jarige aflossingsvrije leningen waarvan het tarief circa 3,65% is inclusief een liquiditeitsopslag van circa 90 basispunten. Kortere looptijden zoals 5 jaar met lineaire aflossing zijn een stuk goedkoper met een rentetarief van circa 2,45% inclusief een liquiditeitsopslag van circa 20 basispunten. De liquiditeitsopslagen zijn historisch gezien erg ruim. Een mogelijke verklaring is de toenemende overheidsschuld wereldwijd waardoor er veel vraag is naar financiering. Daarnaast bouwt de ECB zijn portefeuille staatsobligaties af.

Financieringspositie

Omslagrente

In deze financieringsparagraaf wordt inzicht gegeven in de rentelasten, de aan taakvelden, grondexploitaties toe te rekenen rente en het renteresultaat. In onderstaande tabel is dit samengevat. De rekenrente of omslagrente is afgelopen jaren verhoogd van 1,2% in 2024 naar 1,4% in 2025 en 1,5% in 2026. Ook voor 2027 en daarna wordt rekening gehouden met een verdere stijging van de rekenrente. Onderstaand het schema:

Renteschema taakveld Treasury (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
a1 externe rentelasten langlopende financiering	840	1.334	1.735	1.849	2.236	2.637
a2 externe rentelasten kortlopende financiering	77	80	365	440	510	405
b externe rentebaten	-44	-41	-35	-30	-28	-28
Saldo rentelasten en rentebaten	874	1.373	2.065	2.259	2.718	3.014
c1 rente die aan grondexploitaties moet worden doorgerekend	4	0	20	17	18	18
c2 rente van projectfinanciering	0	0	0	0	0	0
c3 rentebaat doorverstrekte leningen	0	0	0	0	0	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	870	1.373	2.045	2.242	2.700	2.996
d1 rente over eigen vermogen	0	0	0	0	0	0
d2 rente over voorzieningen	0	0	0	0	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	870	1.373	2.045	2.242	2.700	2.996
e. De aan taakvelden toegerekende rente	901	923	1.959	2.130	2.308	2.492
f. Verschil absoluut	31	22	86	112	392	504
Verschil procentueel	3%	2%	4%	5%	15%	17%

Het verschil tussen de toe te rekenen rente en de toegerekende rente mag niet groter zijn dan 25%. Op basis van bovenstaand schema ligt dat ruim binnen de toegestane marge.

Leningenportefeuilles

Opgenomen langlopende leningen

Onderstaande tabel geeft inzicht in het verwachte verloop van de leningenportefeuille in de komende jaren:

<i>(bedragen x € 1.000)</i>						
Omschrijving	2026		2027		2028	
Stand per 1 januari	€	72.664	€	74.923	€	81.832
Nieuwe leningen	€	13.000	€	12.000	€	14.000
Reguliere aflossingen	€	10.741-	€	5.091-	€	5.691-
Vervroegde aflossingen	€	-	€	-	€	-
Rente-aanpassing	€	-	€	-	€	-
Stand per 31 december	€	74.923	€	81.832	€	90.141
Gemiddeld percentage per 31 december		2,2%		2,2%		2,5%
Rentelasten boekjaar	€	1.735	€	1.849	€	2.236

Om binnen de norm van de wet Fido voor wat betreft de kasgeldlimiet te opereren wordt op grond van de meest actuele liquiditeitenplanning in de jaren 2026 tot en met 2029 nieuwe langlopende leningen verwacht van respectievelijk € 7, € 12, € 14 en € 14 miljoen.

Voor de aankoop van het Nedstaal terrein heeft ROM-D de intentie uitgesproken in 2026 een achtergestelde lening te verstrekken van € 6 miljoen. Tot die tijd heeft Alblasserdam een tijdelijke financiering nodig van € 6 miljoen. Om de kasgeldlimiet niet te belasten zal deze financiering een duur hebben van 1 jaar en 1 dag.

Uitzettingen

Uitzettingen is de term die de Wet fido hanteert voor verstrekte langlopende geldleningen en beleggingen. Voor een indeling van de gemeentelijke uitzettingen naar risicocategorie wordt verwezen naar het kopje Kredietrisico's verderop in deze paragraaf.

De gemeente Alblasserdam heeft de volgende uitzettingen:

<i>(bedragen x € 1.000)</i>		
Omschrijving	Bedrag	Gemiddeld percentage
<u>Verstrekte geldleningen:</u>		
Stand per 1 januari 2026	€ 2.308	1,58%
Nieuwe leningen	€ -	
Reguliere aflossingen	€ 274-	
Vervroegde aflossingen	€ -	
Rente-aanpassing (oud percentage)	€ -	
Rente-aanpassing (nieuw percentage)	€ -	
Stand per 31 december 2026	€ 2.034	1,53%
<u>Beleggingen:</u>		
Geen	€ -	
Totaal uitzettingen per 31 december 2026	€ 2.034	

Schuldpositie

De afgelopen jaren is de bewustwording rond schuldposities, juist ook van overheden, sterk toegenomen. Een schuldpositie ontstaat indien de eigen middelen van een gemeente ontoereikend zijn om bijvoorbeeld activiteiten of investeringen te bekostigen. In dat geval dient externe financiering te worden aangetrokken. Een goed zicht op de schuldpositie draagt bij aan het besef dat de aan financiering verbonden rente en aflossingen andere noodzakelijke uitgaven van de gemeente verdrukken.

Kengetallen over de schuldpositie en de ontwikkeling daarin zijn opgenomen in de paragraaf risicobeheersing en weerstandvermogen.

Risicobeheersing

Zoals eerder benoemd vormt risicobeheersing één van de pijlers van de Wet fido. De belangrijkste risicoaspecten die verbonden zijn aan de uitvoering van de gemeentelijke treasuryfunctie betreffen rente- en kredietrisico's.

Renterisico's

Renterisico's kunnen vanuit Wet fido-optiek worden gezien op de korte en op de langere termijn.

Renterisico op korte schuld: de kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd <1 jaar) mag financieren: 8,5% van het begrotingstotaal. Voor 2026 kan de kasgeldlimiet voor de gemeente Alblasterdam als volgt worden bepaald:

Berekening kasgeldlimiet 2026:		<i>(bedragen x € 1.000)</i>			
Begrotingstotaal 2026	€ 65.419				
Relevant percentage	8,5%				
Kasgeldlimiet	€ 5.561				
		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Gemiddeld. netto vlottende schuld (+) of gemiddeld netto vlottend overschot (-)		€ 12.000	€ 12.000	€ 4.000	€ 8.000
Kasgeldlimiet		€ 5.561	€ 5.561	€ 5.561	€ 5.561
Overschrijding kasgeldlimiet		€ 6.439	€ 6.439	-	€ 2.439
Ruimte onder de kasgeldlimiet		-	-	€ 1.561	-

De gemeente Alblasterdam verwacht in de eerste helft van 2026 de kasgeldlimiet te overschrijden. De meest actuele liquiditeitenplanning geeft aan dat in 2026 een nieuwe langlopende lening nodig zal zijn van € 7 miljoen. Indien behoefte is aan kortlopende financiering, dan worden daarvoor 1-maands kasgeldleningen gebruikt. Oogmerk van het door Bedrijfsvoering Drechtsteden (BD) onderdeel van gemeente Dordrecht uit te voeren gemeentelijke saldobehoor is om de limietruimte optimaal te benutten, omdat in de regel het rentepercentage van kasgeldleningen lager ligt dan die van langlopende leningen.

Renterisico op langlopende schuld: de renterisiconorm

De Wet fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen met een rente typische looptijd groter of gelijk aan 1 jaar. Met de renterisiconorm biedt de Wet fido een richtsnoer om renteaanpassingen van financieringen en beleggingen goed in de tijd te spreiden. Het doel van deze norm is het voorkomen van een overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm per jaar niet meer zijn dan 20% van het begrotingstotaal.

Conform voorschrift van de Wet fido wordt het renterisico in onderstaande tabel voor de komende vier jaren bepaald, terwijl de renterisiconorm alleen betrekking heeft op het totaal van de begroting van het komende jaar.

Uit onderstaande tabel blijkt dat de renterisiconorm van de gemeente Alblasserdam voor 2026 circa € 14,1 miljoen bedraagt, zijnde 20% van het begrotingstotaal.

Berekening renterisiconorm		(bedragen x € 1.000)						
Renterisico's		2026	2027	2028	2029			
Renteherzieningen	€	-	€	-	€	-		
Aflossingen	€	10.741	€	5.091	€	5.691	€	6.391
Renterisico	€	10.741	€	5.091	€	5.691	€	6.391
Berekening renterisiconorm								
Begrotingstotaal 2026	€	65.419						
Percentage cfm. regeling		20%						
Renterisiconorm	€	13.084						
Toetsing renterisico aan norm:								
Renterisiconorm	€	13.084						
Renterisico 2026	€	10.741						
Ruimte binnen de norm	€	2.343						

Uit deze opstelling blijkt dat de gemeente Alblasserdam binnen de grenzen van de renterisiconorm opereert.

Kredietrisico's

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus risicoprofiel) van de tegenpartijen bij financiële transacties. Kredietrisico's kunnen worden gelopen vanuit uitzettingen (verstrekte geldleningen) of uit verleende garanties.

Verstrekte geldleningen

Ingedeeld naar risicocategorie wordt voor 2026 het volgende verloop verwacht:

<i>(bedragen x € 1.000)</i>				
Categorie	Verwachte stand per		% verdeling per	
	1-1-2026	31-12-2026	eind 2026	
Gemeenten / Provincies	€ -	€ -	0,0%	
Overheidsbanken	€ -	€ -	0,0%	
Woningcorporaties met garantie WSW	€ -	€ -	0,0%	
Woningcorporaties zonder garantie			0,0%	
Semi-overheidsinstellingen (1)	€ 2.156	€ 1.938	95,2%	
Financiële instellingen (A en hoger)	€ -	€ -	0,0%	
Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	€ 153	€ 97	4,8%	
Niet-toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	€ -	€ -	0,0%	
Totaal	€ 2.309	€ 2.035	100,0%	

(1) Betreft GR Sportpark Souburgh

Verleende garanties

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd naar risicogroep:

<i>(bedragen x € 1.000)</i>				
Categorie	Risico profiel	Verwachte stand per		% verdeling per eind 2026
		1-1-2026	31-12-2026	
Directe borgstellingen (m.b.t. lokale instellingen, verenigingen e.d.)	Middel/ hoger	€ 7.160	€ 6.966	8,7%
Achtereenvolgende in waarborgfondsen (bijv. Waarborgfonds Sociale Woningbouw)	Laag	€ 72.793	€ 72.793	91,3%
Totaal		€ 79.953	€ 79.759	100,0%

Kas- en saldobeleer

De inrichting van het betalingsverkeer (het beheer van het gemeentelijke rekeningstelsel, het coördineren van bevoegdheden en het verrichten van feitelijke betalingen) alsmede de saldoregulatie wordt verzorgd vanuit Bedrijfsvoering Drechtsteden. De gemeente Alblaserdam was, is en blijft daarbij overigens eigenaar van de betreffende bankrekeningen.

Een hulpmiddel bij de saldoregulatie én voor het eventueel opnemen van langjarige financiering is de meerjarige liquiditeiten planning, welke door BD in nauw overleg met de gemeente is opgezet. Deze planning wordt periodiek geactualiseerd op grond van nieuwe informatie of inzichten rond bijvoorbeeld investeringen.

Schatkistbankieren

Bij het verplicht schatkistbankieren mag de gemeente een bedrag van 2% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist houden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. Wanneer de gemeente het drempelbedrag overschrijdt, dient het meerdere afgestort te worden in 's Rijks Schatkist. Over dit saldo wordt medio 2025 rente vergoed van ongeveer 1,9%. Dit tarief beweegt mee met de beleidsrente van de ECB en kan in een tijdsbestek van maanden sterk stijgen of dalen.

Het drempelbedrag voor de gemeente Alblaserdam voor 2026 kan als volgt worden berekend:

Berekening drempelbedrag SKB 2026:		<i>Bedragen x € 1.000</i>
Begrotingstotaal	€	69.051
Relevant percentage		2,00%
Drempelbedrag (afgerond)	€	1.381

Paragraaf bedrijfsvoering

In deze paragraaf worden de beleidsvoornemens en doelstellingen op het gebied van bedrijfsvoering toegelicht.

Organisatieontwikkeling

We willen verder bewegen naar een organisatie met een goede bedrijfsvoering, meer strategische denkkraft en waarbij de basis op orde is. Dit is een belangrijke voorwaarde voor het realiseren van onze opgaven en ambities. We sluiten aan bij de ontwikkelingen die we de afgelopen jaren reeds in gang gezet hebben en werken hier organisatie breed aan vanuit verschillende pijlers. Vanuit modern en aantrekkelijk werkgeverschap en rekening houdend met de krappe arbeidsmarkt willen we meer dynamisch gaan werken. We willen een flexibele werkgever zijn die rekening houdt met werk-privé balans van onze medewerkers en leveren maatwerk waar mogelijk. Hierbij anticiperen we tijdig op de verminderde bereikbaarheid van onze gemeentelijke werklocaties door de grote werkzaamheden van Rijkswaterstaat de komende jaren. Anderzijds investeren we in het ontmoeten van elkaar en het samenkomen. We werken nu al plaats- en tijdonafhankelijk, en gaan dynamischer werken waarbij we vaak op de Rederij zijn en elkaar ontmoeten. Daarnaast maken we vanwege de bezuinigingen en het nieuwe functiehuis de beweging naar een 32-urige werkweek, waarbij de vrijdag geen werkdag is. Op basis van een organisatie ontwikkelprogramma werken we aan een stevige organisatie met moderne bedrijfsvoering. We gaan verder met het verbeteren en beschrijven van de belangrijkste werkprocessen. We optimaliseren ze waar nodig en houden ze actueel. We blijven daarnaast investeren in de persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers. Waarbij de focus ligt op integrale samenwerking en regie voeren op taken die we in de regio hebben belegd. Dit zorgt ervoor dat zij zich blijven ontwikkelen en verder professionaliseren zodat zij bijdragen aan de ontwikkeling en verbetering van onze organisatie. Zo zorgen we ervoor dat de organisatie zich verder ontwikkelt en meer weerbaar wordt tegen bijvoorbeeld cyberaanvallen, crises of rampen zoals een overstroming of langdurige uitval van vitale processen.

Het uitgangspunt van het gemeentehuis op de Rederij blijft: 'We werken in, met en voor de samenleving'. We onderzoeken of we meer taken zelf in huis halen die nu worden uitgevoerd door Bedrijfsvoering Drechtsteden. We maken opnieuw de keuzes wat doen we zelf, wat kopen we in, of wat doen we in de regio. We kijken daarbij naar alle bedrijfsvoeringstaken taken en maken de keuzes op basis van efficiency en kwaliteit. Dit kan betekenen dat we onze formatie uitbreiden en dat dit gevolgen heeft voor de ruimte in het gemeentehuis die we zelf nodig hebben.

HRM beleid

Binden en boeien

We willen een modern, aantrekkelijk en inclusief werkgever zijn, waar medewerkers graag willen werken. Onze medewerkers zijn ons sociaal kapitaal. Net als voorgaande jaren is er nog steeds sprake van een krappe arbeidsmarkt. Voor sommige functies neemt het veel tijd in beslag om een geschikte kandidaat te vinden. Waardoor we ter overbrugging de afgelopen jaren, vaak langer dan gewenst, aangewezen zijn op dure inhuur op reguliere taken. We gaan ons (nog) meer richten op het werven van vast personeel, door zelf meer gerichte wervingscampagnes in te zetten en door onze eigen medewerkers verder te professionaliseren. Hierbij hebben we ook oog voor medewerkers die de komende jaren uitstromen. De komende 7 jaar stroomt ongeveer 15% van het personeelsbestand, die bestaat uit ongeveer 100 medewerkers, uit als gevolg van het bereiken van de AOW-leeftijd. De aanwezige kennis en ervaringen van deze groep medewerkers willen we op tijd overdragen. Zeker gelet op de beperkte omvang van onze organisatie, ook in vergelijking tot andere gemeenten van deze grootte, blijft dit een risico wat inherent is aan de gemaakte keuze rond onze bestuurlijke toekomst.

Medewerkersonderzoek

In 2026 wordt er een medewerkersonderzoek (MO) gehouden onder alle medewerkers om de tevredenheid van medewerkers te meten en om opnieuw inzicht te krijgen en vergelijken hoe we medewerkers kunnen blijven binden en boeien.

Vervoersregeling

In 2026 wordt de vernieuwde, regionale vervoersregeling ingevoerd, waarbij gewerkt wordt met een mobiliteitsapp. Medewerkers kunnen met de nieuwe vervoersregeling meer flexibel en duurzaam reizen. Per dag kunnen medewerkers kiezen met welk vervoersmiddel zij willen reizen; zo kunnen zij de ene dag met het openbaar vervoer reizen en de andere dag met de auto of fiets.

In 2026 is er groot onderhoud aan de wegen in de regio Drechtsteden. Dit betekent langdurige werkzaamheden en minder goede bereikbaarheid van onze werklocaties. Als overheidswerkgever willen we een voorbeeld zijn en de druk op de wegen verlagen. Daarom moedigen we reizen met de auto niet aan. Waar mogelijk vragen we medewerkers te kiezen voor thuiswerken, het openbaar vervoer, de fiets, gedeelde mobiliteit en te reizen voor en na de spits.

Duurzame inzetbaarheid

Een goed functionerende en duurzame organisatie vereist ook investeren in de eigen medewerkers. Vanuit goed werkgeverschap willen we medewerkers binden, boeien en effectief inzetten binnen onze organisatie. We willen een inclusieve organisatie zijn waar iedereen welkom is en er aandacht is voor de mens. We ondersteunen medewerkers preventief, zodat zij arbeidsfit blijven en er sprake blijft van een gezonde werk- en privé balans. Dit faciliteren we door onder andere diverse activiteiten vanuit de werkgroep Vitaliteit, een breed aanbod aan trainings- en opleidingsfaciliteiten en via de gesprekscyclus.

In samenwerking met de arbodienst zetten we gerichte en effectieve acties in gang om bij ziekteverzuim een medewerker zo goed mogelijk te kunnen begeleiden. De verzuimnorm gemeenten is 5,3%. Ons doel voor 2026 is om hier, net als 2024 en in 2025 tot nu toe, onder te blijven. We blijven, samen met de arbodienstverlener, inzetten op het voorkomen en terugdringen van verzuim en werkdruk.

Integriteit

De gemeente Alblasterdam wil een transparante, betrouwbare en integere overheidsorganisatie zijn. Integere bestuurders en ambtenaren zijn een basisvoorwaarde voor het vertrouwen van de burger in het gemeentelijk handelen. In 2025 is gewerkt aan een herijking van het regionale integriteitsbeleid en alle relevante bijbehorende regelingen. Er is een regionaal meldpunt opgezet.

We maken in 2026 de verdere vertaling van het regionale beleid naar de lokale organisatie. En daarnaast investeren we in een goede samenwerking met het meldpunt. De rol van de lokale integriteitscoördinator wordt geprofessionaliseerd en er wordt ingezet op organisatie brede trainingen, zoals workshops morele oordeelsvorming. In 2025 zijn er 2 nieuwe interne vertrouwenspersonen en 1 externe vertrouwenspersoon aangesteld. In 2026 zetten we o.a. in op de zichtbaarheid en bekendheid van de vertrouwenspersonen en de integriteitscoördinator en het vergroten van het bewustzijn binnen onze organisatie.

Formatie en personeelskosten

De formatie is in 2025 aangepast zodat we een eerste stap hebben gemaakt naar een toekomstbestendige organisatie. Er is hierbij een beweging gemaakt naar meer strategische denkracht, is er een actualisatie in de herwaardering van de functies uitgevoerd als eerste stap naar het landelijke systeem HR21 en halen we taken en formatie van de regio naar onze eigen organisatie toe. De omvang van de formatie is per 1 juli 2025 110,4 fte en neemt per 2026 af naar 107,5 fte vanwege

bezuiniging op handhaving en de verlaging van beeldkwaliteit van B naar C. Eind 2025 hebben we een vast directieteam en in 2026 zetten we de beweging door naar verdere invulling van vacatures door vaste medewerkers, waarbij er extra wervingscampagnes worden ingezet om de moeilijk vervulbare vacatures op o.a. het gebied van ruimtelijke ontwikkeling in te vullen. De loonkosten van onze formatie bedraagt voor 2026 € 10,7 miljoen en dit is inclusief verwachte cao-verhogingen. De kosten van inhuur op vacatures worden zoveel mogelijk gedekt uit ruimte in budget vanwege vacatures.

Hieronder staan de budgetten voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant.

Omschrijving (bedragen in €)	Begroting 2026
Raad	358.046
Accountant	78.360
Griffie	304.681
Voorbereiding en vorming nieuwe gemeenteraadsperiode (incidenteel)	80.500
Overige budgetten incl. rekenkamer	62.300
Totaal	883.887

Communicatie

Ons communicatieteam staat voor doen en dichtbij zijn. Geen lange plannen maar concrete adviezen en acties waar bestuur, organisatie en inwoners direct iets aan hebben. We zijn aanwezig, zichtbaar en makkelijk aanspreekbaar. We bepalen samen met het directieteam en bestuur waar de urgentie ligt en werken aan thema's die bestuurlijk en maatschappelijk echt verschil maken. Daarbij halen we actief de buitenwereld naar binnen: wat er in de samenleving speelt ten aanzien van de taken van de gemeente, geeft richting aan onze toon en focus.

We denken mee met het bestuur en laten zien wat er in het gemeentehuis speelt (aan besluitvorming en projecten). We kiezen zoveel mogelijk voor digitale kanalen (en professionaliseren die kanalen), maar blijven ook oog houden voor doelgroepen die we alleen op andere manieren bereiken.

De communicatie is transparant en helder, ook als het gaat om lastige onderwerpen zoals bezuinigingen. Met het oog op die bezuinigingen werken we zo sober mogelijk. Inhoudelijk bieden we wel altijd perspectief: wat is er wél, is een belangrijk uitgangspunt van de communicatie.

Informatieveiligheid en Privacy

In de gemeentelijke processen gaat veel informatie om. Burgers en bedrijven mogen erop vertrouwen dat we zorgvuldig met die informatie omgaan. Tegelijkertijd is de wens dat informatie altijd beschikbaar is en klopt. Dit heeft consequenties voor de organisatie van de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie. De technische beveiligingsmaatregelen kunnen nog zo goed op orde zijn, een menselijke fout is zo gemaakt. De gevolgen kunnen groot zijn: het stilvallen van de dienstverlening van de gemeente. Het blijft belangrijk dat medewerkers de risico's kennen op het gebied van privacy maar ook op informatiebeveiliging en weten hoe ze daarmee om moeten gaan. Hiervoor wordt extra ingezet op bewustwordingstrainingen op het gebied van privacy en

informatiebeveiliging aan iedere medewerker. Ondanks alle, vooral preventieve, beveiligingsmaatregelen is het belangrijk om voorbereid te zijn op de situatie dat het toch misgaat. Er wordt gewerkt aan het opstellen van bedrijfscontinuïteitsplannen voor de bedrijf kritische processen.

Om de bestuurlijke ambities te realiseren is het nodig om gegevens binnen onze organisatie en met ketenpartners en leveranciers uit te wisselen. Dit brengt onderlinge verantwoordelijkheden met zich mee voor iedere schakel in de keten. De AVG verplicht samenwerkende partijen dan ook om afspraken te maken over de verwerking van persoonsgegevens en het documenteren hiervan. Bij nieuwe verwerkingen van persoonsgegevens en informatiesystemen voeren we structureel privacy-risicoanalyses (DPIA's) uit. We maken afspraken met ketenpartners en leveranciers over de bescherming van de toevertrouwde persoonsgegevens. We zien scherp toe op het realiseren van de beschermende maatregelen uit de deze privacy-analyses en op het nakomen van de gemaakte afspraken.

We gaan verder met het implementeren van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). We implementeren nieuwe wetten, zoals de NIS2, die ons helpen om belangrijke digitale systemen extra te beschermen.

Een extra uitdaging, ook in capaciteit, is de implementatie van de Wet Open Overheid (Woo). Deze wet brengt een spanningsveld tussen openbaarheid van overheidsinformatie enerzijds en de bescherming van persoonsgegevens en de persoonlijke levenssfeer anderzijds. Hoewel de AVG ruimte laat voor toegang tot officiële documenten van overheden, moeten de algemene beginselen uit de AVG zoals dataminimalisatie en transparantie worden nageleefd.

Informatiemanagement / ICT Beweegt

Lokaal waarde toevoegen door regionaal organiseren. Gemeente Alblasserdam focust samen met de Drechtsteden op het (digitale) huis op orde. Door medewerkers mee te nemen in informatiemanagement en informatiebeveiliging kunnen wij de juiste vertaalslag maken naar de dagelijkse praktijk en werkzaamheden. Informatie moet toegankelijk zijn, nu en in de toekomst. De volgende thema's vormen daarom de basis voor informatiemanagement en informatiebeveiliging: digitalisering, innovatie, stevig fundament, data gestuurd (gedreven) werken, AI en integraal werken.

De ontwikkelingen op het gebied van automatisering staan niet stil. Denk hierbij aan onderwerpen zoals Common Ground, vervangen hardware, software implementaties, optimalisaties, archiveren enzovoort. De adoptie en innovatie van de DWR (ICT Beweegt) wordt in 2026 gecontinueerd. Naar verwachting moet (extra) hardware worden vervangen om organisatie breed te kunnen werken met de DWR. Daarnaast hebben onder andere de volgende landelijke projecten impact op Informatiemanagement; Wet Open Overheid (WOO), Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid (BDTO), Omgevingswet en Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WMEBV). De kosten van de inkoop van Informatievoorziening en Automatisering zijn de afgelopen jaren gestegen en de verwachting is dat deze trend door zal zetten.

Rechtmatigheidsverantwoording

Sinds 2023 zijn wij zelf verantwoordelijk voor de controle van de rechtmatigheid van de totstandkoming van de baten, lasten en balans van de gemeente. De rechtmatigheidsverantwoording wordt opgenomen in de jaarrekening. De grenswaarden die daarvoor worden gehanteerd worden vastgelegd in het controleprotocol voor de accountantscontrole. In de paragraaf bedrijfsvoering worden geconstateerde afwijkingen groter dan € 50.000 nader toegelicht. Het gaat hierbij om:

- afwijkingen van eisen afkomstig uit wet- en regelgeving die worden gesteld bij de uitvoering van financiële beheershandelingen (voorwaardecriterium)

- afwijkingen van de begroting (begrotingscriterium)
- misbruik en oneigenlijk gebruik

Ontwikkelingen

Met ingang van 2025 geldt voor de rechtmatigheidsverantwoording een bandbreedte van 0% tot 2%, gebaseerd op de totale lasten exclusief dotaties aan de reserves. Fouten en onduidelijkheden worden gezamenlijk getoetst aan deze grens. Deze aanpassingen vloeien voort uit de wijziging van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) van 21 maart 2025, waarin zowel de goedkeuringstolerantie van de accountant als de grondslag en bandbreedte voor de verantwoordingsgrens zijn aangepast. Daarmee wordt meer uniformiteit bereikt tussen de rechtmatigheidsverantwoording van de gemeente en de accountantscontrole van de jaarrekening. In 2024 is de verantwoordingsgrens vastgesteld op 2%. Voor 2025 is voorgesteld deze te handhaven. Dit sluit aan bij de per 2025 geldende goedkeuringstolerantie van de accountant (2%) en draagt bij aan verdere professionalisering en afstemming tussen verantwoording en controle.

Paragraaf verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Alblasserdam heeft bestuurlijke en financiële belangen in een aantal verbonden partijen zoals gemeenschappelijke regelingen, vennootschappen en stichtingen. In de door de gemeenteraad op 21 april 2015 vastgestelde Nota Verbonden partijen Alblasserdam 2015 is een beschrijving van het begrip Verbonden partij opgenomen. Ook staat hierin een afwegingskader voor het aangaan van een Verbonden partij en is er een kader en instrumentarium opgenomen voor sturing en toezicht. In deze paragraaf is een overzicht opgenomen van de partijen waarin de gemeente participeert en wordt ingegaan op het risicoprofiel. Voor de beleidsinhoud van de Verbonden partijen wordt verwezen naar de programma's in de begroting. Op basis van een risicoprofiel en -classificatie wordt aan iedere verbonden partij een sturingspakket gekoppeld. Bij een hoger risicoprofiel worden zowel voor het college als voor de raad meer instrumenten ingezet.

Overzicht verbonden partijen

Alblasserdam neemt deel in de volgende verbonden partijen, waarbij het openbaar belang per partij is weergegeven.

Verbonden partij	Vestigingsplaats	Openbaar belang
1. Gemeenschappelijke Regeling Sociaal (GRS)	Dordrecht	De GRS behartigt de belangen op het gebied van de werk, zorg en inkomensvoorzieningen. De GR voert de taken uit die de gemeenten hebben overgedragen. Specifieke wensen vanuit de gemeenten kunnen via maatwerk of dienstverleningsovereenkomsten worden uitgevoerd. De activiteiten op het gebied van de sociale werkvoorziening zijn sinds 1 januari 2023 eveneens belegd bij de GRS.
2. Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en Jeugd (DGJZHJ)	Dordrecht	Het in algemene zin behartigen van de belangen op het terrein van: publieke gezondheid, onderwijs, jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning, geneeskundige hulpverlening.
3. Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	Dordrecht	Het in algemene zin behartigen van belangen op het terrein van: brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening (bij ongevallen en rampen).
4. Gemeenschappelijke regeling Sportpark Souburgh	Alblasserdam	Het in stand houden en exploiteren van een sportpark met alle daarbij behorende voorzieningen, zoals terreinen, gebouwen en andere accommodaties, een en ander binnen het gebied als aangegeven op de bij deze regeling behorende gewaarmerkte tekening.
5. Samenwerkingsverband Vastgoedinfo, Heffing en Waardebepaling (SVHW)	Klaaswaal	Een zo doelmatig mogelijke uitvoering van werkzaamheden met betrekking tot: de heffing en invordering van belastingen; de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken; de administratie van vastgoedgegevens; het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden.

Verbonden partij	Vestigingsplaats	Openbaar belang
6. GR Omgevingsdienst	Dordrecht	De Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid ondersteunt de deelnemende regiogemeenten en de Provincie Zuid-Holland bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, toezicht en handhaving en op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.
7. Gemeenschappelijke Regeling Gevudo	Dordrecht	Gevudo: Het behartigen van aandeelhoudersbelangen van de deelnemers in NV Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC). Doel is om vanuit milieuverantwoord afvalbeheer een bijdrage te leveren aan een duurzame leefomgeving.
8. Stedin	Rotterdam	Regionale Nederlandse netbeheerder, die verantwoordelijk is voor het transport van elektriciteit en gas.
9. Oasen	Gouda	Het (doen) exploiteren van een of meer waterleidingbedrijven en laboratoria.
10. Bank Nederlandse gemeenten	Den Haag	Uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. De Bank Nederlandse Gemeenten biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering, elektronisch bankieren en beleggen.
11. Rom-D	Dordrecht	De doelstelling van de ROM-D is het versterken en uitbouwen van de regionale economie, in die zin dat een permanente toekomstige meerwaarde ontstaat en tenminste aansluiting wordt gevonden bij de landelijke ontwikkeling.

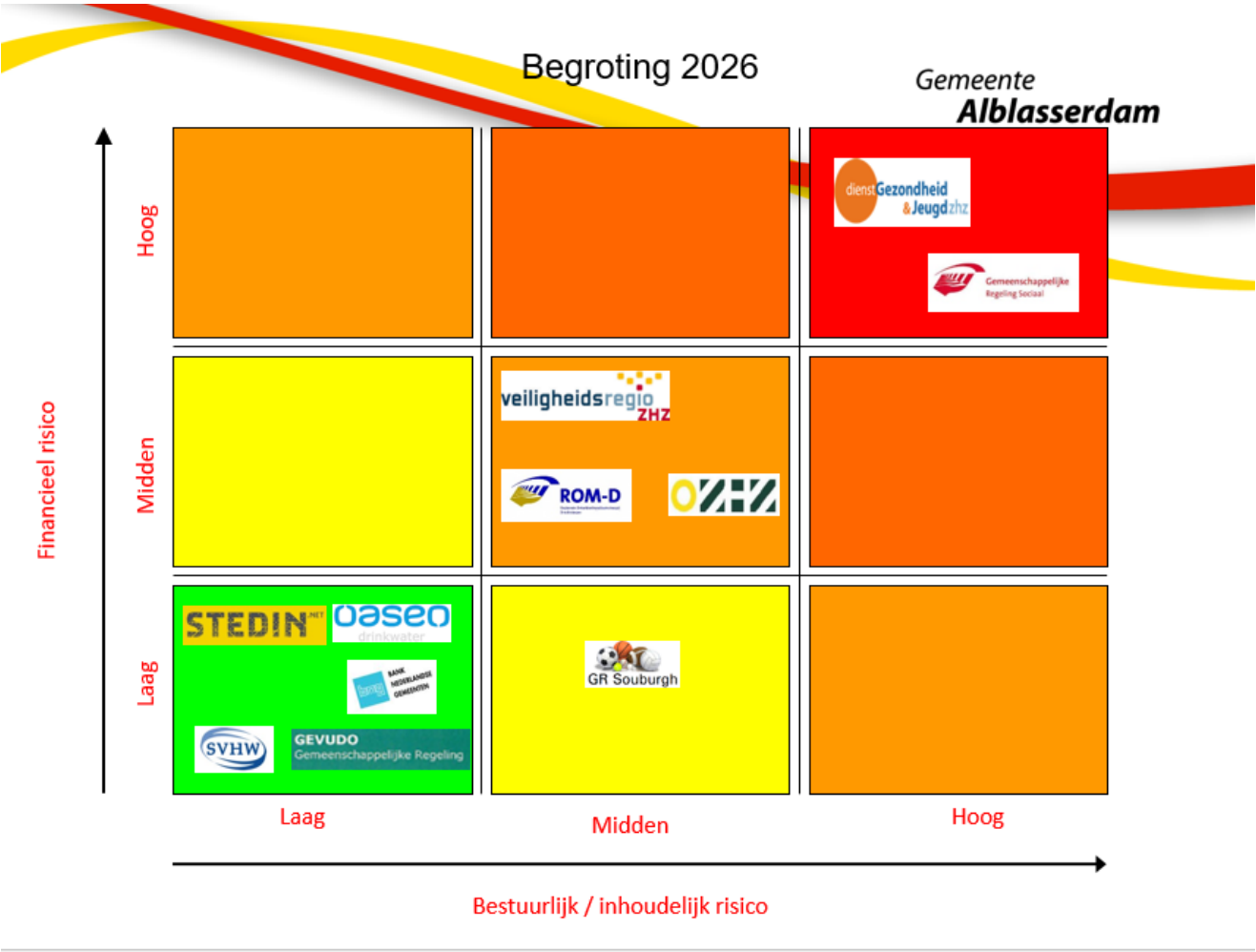
Andere samenwerkingsvormen

Onderstaand een overzicht van enkele samenwerkingen die formeel gezien geen verbonden partij zijn, maar wel belangrijk zijn voor onze doelen en ambities.

Overige samenwerkingen	Vestigingsplaats	Openbaar belang
Smart Delta Drechtsteden	Dordrecht	Onze regio staat voor grote uitdagingen, zoals duurzame groei, bereikbaarheid, innovatie en onderwijs. Deze vragen om intensieve samenwerking, waarin partners hun expertise bundelen en flexibel inspelen op actuele thema's. Gemeenten geven richting en bewaken middelen, zodat strategie en uitvoering in balans zijn. Zo bouwen we samen aan een toekomstbestendige regio met kansen voor inwoners en ondernemers. In 2025 is de Ruimtelijke Strategie vastgesteld als vervanging van de Groeiagenda 2030. De vijf gebiedsgerichte opgaven geven richting aan de verdere ontwikkeling van de Smart Delta en worden in 2026 via een Regionale Investeringsagenda (RIA) uitgewerkt tot concrete projecten. Voor Alblaserdam biedt dit extra slagkracht om lokale doelen te realiseren, die door samenwerking met de Drechtstedengemeenten ook regionaal gedragen worden. Dit vergroot de mogelijkheden voor investeringen en cofinanciering vanuit hogere overheden.
Bedrijfsvoering Drechtsteden	Dordrecht	Vanaf 2022 werken we via een lichte regeling op het gebied van bedrijfsvoering samen met gemeente Dordrecht als servicegemeente (SGD). In de samenwerkingsovereenkomst afspraken gemaakt over de inhoud van de uitvoering van de taken voor een eerste periode van vier jaar. Het project hoogwaardige dienstverlening met transparante financiering is bijna afgerond. Dit met als doel een transparante en breed gedragen wijze van dienstverlening en financiering van de Bedrijfsvoering Drechtsteden (het voormalige SGD). In 2027 wordt er gestart met een nieuwe kosten verdeel model en een nieuwe Producten Diensten Catalogus (PDC). Het ziet er naar uit dat we tussen de 8 en 10% meer moeten betalen voor dezelfde afname van bedrijfsvoering onderdelen. We stoppen vanaf 2026 met de extra dienstverleningsovereenkomsten op het gebied van P&O, Juridische zaken en communicatie en nemen vanaf 2026 een aantal basistaken niet meer af zoals P&O (behalve de salarisadministratie) en communicatie.

Risicoclassificatie

Om te bepalen welk sturings- en toezichtpakket van toepassing is, is onderstaande risicoclassificatie van toepassing.

Sturingsarrangement

Uit de risico-classificatie volgt voor de betreffende Verbonden partij het volgende pakket voor de wijze van sturen en informeren in 2024:

Risico-classificatie	Verbonden partijen	Sturings- en toezichtsarrangementen
1. Laag	Stedin, Oasen, SVHW, BNG, Gevudo	Basispakket
2. Gemiddeld	OZHZ, Rom-D, VRZHZ, GR Souburgh	Pluspakket
3. Hoog	DG&J ZHZ (*), GR Sociaal	Compleetpakket

(*) Gelet op het hoge financiële risico is voor de DG&J, onderdeel Jeugd 'maatwerk' afgesproken.

Inhoud sturingsarrangementen

Het risicoprofiel is een indicator voor het sturingsarrangementen van de raad en het college. Hieronder zijn de pakketten opgenomen met daarin het onderscheid tussen de controlerende en kaderstellende rol van de gemeenteraad evenals de rolverdeling tussen raad en college.

	Kaderstellende rol (= sturen)	Controlerende rol (=beheersen)
Basis pakket	- begroting verbonden partij met ambtelijk advies bespreken in college - in de gemeentelijke begroting wordt jaarlijks een actuele risicoanalyse verbonden partijen opgenomen + bepaling welke pakketten gelden voor welke verbonden partijen + voor welke verbonden partijen maatwerk wordt afgesproken, dit wordt door de raad vastgesteld - begroting van de verbonden partij wordt voor zienswijze aan de raad voorgelegd - jaarlijkse bijeenkomst waarin risicoanalyses verbonden partijen worden besproken tussen college en raad	- jaarrekening verbonden partij met ambtelijk advies bespreken in college - in de jaarrekening wordt door het college verantwoording afgelegd aan de raad over de verbonden partijen - actieve informatieplicht: bij belangrijke tussentijdse ontwikkelingen informeert het college de raad via burap's of RIB
Plus pakket	hogere frequentie bestuurlijke en ambtelijke overleggen	- alle P&C documenten verbonden partijen (ook burap's) worden met ambtelijk advies besproken in college - in gemeentelijke burap wordt door het college verantwoording afgelegd aan de raad over de verbonden partijen met risicoclassificatie 'gemiddeld' of hoger

	Kaderstellende rol (= sturen)	Controlerende rol (=beheersen)
Compleet pakket	nog hogere frequentie bestuurlijke en ambtelijke overleggen er wordt een actieve dialoog tussen de raad en de verbonden partij georganiseerd door bijvoorbeeld de directie uit te nodigen in de raad	- het college informeert de raad via een RIB over de P&C documenten van de verbonden partij - zo nodig wordt de raad tussentijds geïnformeerd (ook buiten P&C documenten om)

Financiële informatie per verbonden partij

Voor de financiële informatie is gebruik gemaakt van de cijfers uit de begrotingen 2026 van de verbonden partij, tenzij die gegevens niet bekend waren bij opstelling van deze paragraaf. In dat geval zijn de gegevens gebaseerd op de jaarrekening 2024 van de verbonden partij, aangegeven met (*).

	Verbonden partijen	Financieel belang	Eigen vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Vreemd vermogen	Geraamd financieel resultaat Alblasserdam
	Bedragen x € 1.000	2026	1-1	31-12	1-1	31-12	2026
Gemeenschappelijke Regelingen							
1	GR Sociaal	18.742	0	0	34.347	33.023	0
2	GR Dienst Gezondheid & Jeugd ZHZ	9.887	2.198	2.084	nb	nb	0
3	GR Veiligheidsregio ZHZ	1.917	6.216	6.165	103.484	112.869	0
4	GR Sportpark Souburgh	377	59	62	2.187	2.031	0
5	SVHW	305	1.020	1.020	11.605	11.497	0
6	GR Omgevingsdienst ZHZ	2.010	1.098	1.172	13.042	12.808	0
7	GR Gevudo	0	30	30	0	0	0
Vennootschappen							
8	Stedin Holding NV (*)	22.497	3.221.000	3.370.000	4.364.000	4.362.000	300
9	Oasen NV (*)	8	128.100	125.600	244.600	221.955	0
10	BNG NV (*)	21	4.721.000	4.777.000	110.819.000	123.164.819	25
11	ROM-D Holding NV (*)	94	4.746	4.607	2.201	2.201	0
12	ROM-D Dordtse Kill III CV (*)	121	14.257	14.555	37	183	0

Paragraaf grondbeleid

Algemeen

De paragraaf Grondbeleid in de Begroting 2026 geeft inzicht in de volgende zaken:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de te realiseren doelstellingen;
- een aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd;
- een prognose van de te verwachten resultaten van de grondexploitaties en de risico's;
- de ontwikkeling van de reserve grondexploitaties.

Huidig grondbeleid

De belangrijkste financiële uitgangspunten zijn vastgelegd in de Financiële verordening 2023 van de gemeente Alblasterdam. In deze verordening is onder meer bepaald dat de gemeenteraad ten minste eens in de vier jaar een Nota grondbeleid vaststelt, waarin in ieder geval wordt opgenomen: de strategische visie voor toekomstig grondbeleid, de uitgangspunten voor de verkoop van gronden, en de wijze van toerekening van bovenwijkse voorzieningen. Ook is bepaald dat verliesgevend grondexploitaties worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Er niet langer sprake van aparte nota's winst/verlies of weerstandsvermogen.

In december 2024 heeft de gemeenteraad de Nota Grondbeleid Alblasterdam 2024 vastgesteld. Deze nota vervangt de eerdere Nota's Grond- en vastgoedbeleid en Prijsbeleid en Vastgoed uit 2013, en verwerkt wijzigingen in het afwegingskader, in de wettelijke kaders (met name de Omgevingswet vanaf 1 januari 2024), en de strategische ambities vanuit de omgevingsvisie.

De Nota Grondbeleid 2024 spreekt van *situationeel grondbeleid* met het principe "faciliterend, tenzij". De gemeente kiest in principe voor faciliteren, maar kan actief worden bij maatschappelijk/politiek belang of als de markt tekortschiet.

De gemeente verhaalt kosten van planologische maatregelen en ruimtelijke ontwikkelingen in faciliterende situaties via kostenverhaal en/of financiële bijdragen, zoals bepaald in de Omgevingswet. Voor actief grondbeleid worden grondexploitatiekosten en opbrengsten bijgehouden, en deze exploitaties moeten financieel uitvoerbaar zijn. Winsten worden pas genomen bij voldoende zekerheid (volgens de Percentage of Completion-methode), verliezen worden wel direct genomen.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is het wettelijk kader voor kostenverhaal bij gebiedsontwikkelingen gewijzigd. Het exploitatieplan is komen te vervallen; in plaats daarvan is publiekrechtelijk kostenverhaal geïntegreerd in het omgevingsplan, de omgevingsvergunning of het projectbesluit.

De gemeente blijft inzetten op anterieur kostenverhaal via privaatrechtelijke overeenkomsten, waarbij kosten en prestaties van zowel de gemeente als de initiatiefnemer transparant worden vastgelegd. Indien het niet lukt om kosten vooraf te verhalen, kan de gemeente publiekrechtelijk kostenverhaal toepassen. Onder de Omgevingswet zijn hiervoor twee systemen geïntroduceerd: kostenverhaal met tijdvak (voor ontwikkelingen met een duidelijke einddatum) en kostenverhaal zonder tijdvak (voor organische ontwikkelingen zonder vastomlijnd eindbeeld).

Tenslotte biedt de Omgevingswet de mogelijkheid om financiële bijdragen te vragen voor ruimtelijke ontwikkelingen, zowel op vrijwillige basis als verplicht. Deze bijdragen kunnen worden ingezet voor investeringen in voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen die ten goede komen aan zowel huidige als toekomstige

bewoners en gebruikers.

Daarnaast zijn in deze nota's de kaders voor grond- en vastgoedzaken vastgelegd en is een aantal specifieke uitgangspunten voor de grondexploitaties geformuleerd. Deze zijn:

- Jaarlijks worden de BIE's (bouwgronden in exploitatie) geactualiseerd;
- Verliezen worden direct genomen en worden verwerkt in verliesvoorzieningen;
- Winsten in projecten worden pas genomen bij afsluiten van de projecten;
- Tussentijds winstnemen op positieve grondexploitaties vindt plaats naar rato van gemaakte kosten en opbrengsten, waarbij rekening wordt gehouden met project-specifieke risico's;
- Bij aanvang van projecten wordt grond gewaardeerd op inbrengwaarde;
- Er vindt geen directe verevening plaats tussen projecten;
- De weerstandsratio dient tussen 1,0 en 1,4 te zijn;
- De verantwoordelijkheid van het grondbeleid ligt bij de portefeuillehouder financiën;
- Projectwethouders zijn integraal (dus ook financieel) verantwoordelijk voor de projecten waar zij bestuurlijk opdrachtgever van zijn.

Grondverwerving en uitgifte

Het uitgangspunt in het huidige grondbeleid is dat de gemeente niet actief gronden aankoopt ten behoeve van de locatie en gebiedsontwikkeling, tenzij er overwegingen zijn om dit wel te doen. Daarbij moet worden gedacht aan het verwezenlijken van ambities en doelstellingen die niet door de markt worden 'opgepakt'.

Ontwikkelingen bouwgronden in exploitatie (BIE's)

De grondexploitatieportefeuille van de gemeente Alblasterdam omvat op dit moment drie BIE's:

- Bedrijvenlocatie Staalindustrieweg;
- Flexwoningen 'de Loopplank'
- Zuidelijk Havengebied.

Project Bedrijvenlocatie Staalindustrieweg

Korte omschrijving project:

De realisatie van bedrijfskavels aan de voormalige woonwagenlocatie aan de Staalindustrieweg.

Wat gaan we doen:

De volgende acties zijn ingezet en worden de komende periode voortgezet:

- Woonrijp maken voor twee van de kavels is in het derde kwartaal van 2025 van start gegaan en wordt in het voorjaar van 2026 afgerond.

- Voor de aanleg van een boogzinker ten behoeve van de persleiding zullen extra kosten moeten worden gemaakt welke nog niet zijn geraamd in de grondexploitatie. Hoeveel dit zal zijn moet blijken op basis van een nieuwe kostenraming.
- Het grote kavel (2700m²) wordt mogelijk nog dit jaar overgedragen aan de potentiële koper. Deze zal zelf het woonrijp maken uitvoeren. De omgevingsvergunning hiervoor dient nog aangevraagd te worden.
- Verdere inrichtingen van het plangebied staan vooralsnog op pauze.

Project: Flexwoningen de Loopplank

Korte omschrijving project:

Het project Flexwoningen De Loopplank is een initiatief om het woningaanbod in Alblasserdam te vergroten. Er zullen tijdelijke woningen worden gebouwd op het terrein van De Loopplank aan de Pieter de Hoochplaats. De flexwoningen zijn bedoeld voor drie doelgroepen: Alblasserdamse starters, spoedzoekers en statushouders. De woningen worden evenredig over de genoemde doelgroepen verdeeld.

Wat gaan we doen:

De volgende acties zijn ingezet en worden de komende periode voortgezet:

- Medio 2025 is een beschikking voor een nieuwe rijkssubsidie verleend, deze is in plaats van de voorheen toegekende rijkssubsidie. Deze nieuwe subsidie kent een grotere bijdrage per woning.
- De sloop van opstallen in het plangebied is in het derde kwartaal van 2025 van start gegaan en zal naar verwachting tegen het vierde kwartaal afgerond worden.
- In het vierde kwartaal van 2025 zal het voorbelasten van de grond en de kap van bomen en groen ten behoeve van de bouw en woonrijp werkzaamheden van start gaan, dit zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2026 afgerond worden.
- Er zijn bezwaren tegen de kapvergunning en de omgevingsvergunning aangetekend, vermoedelijk komen deze bezwaren begin 2026 voor de rechter.
- Woonkracht10 zal de flexwoningen in bestelling nemen zodra de omgevingsvergunning onherroepelijk is verklaard.

Project Zuidelijk Havengebied

Korte omschrijving project:

De realisatie van ca. 150 woningen, 1.100 m² aan commerciële voorzieningen en een gebouwde parkeervoorziening in het Zuidelijk Havengebied, dat lange tijd werd gebruikt als parkeerterrein en camperstandplaats.

Wat gaan we doen:

Planning op hoofdlijnen:

- Vaststelling bestemmingsplan in de raad in najaar 2025
- Ontwikkelaar stelt definitief bouwplan en groundbod op na vaststelling van bestemmingsplan
- Grondtransactie vermoedelijk november 2026

- Start bouw eind 2026 – begin 2027
- Oplevering najaar 2027

Verwachte resultaten grondexploitaties

Met ingang van voorliggend rapport wordt er gerapporteerd over voordelige resultaten met een "+", over nadelige resultaten gerapporteerd met een "-". Dit betreft een wijziging ten opzichte van de rapporten uit voorgaande jaren. Deze wijziging dient de leesbaarheid van de rapportage te verbeteren.

Begroting 2026

De in de door de raad in het voorjaar van 2025 vastgestelde 'Actualisatie grondexploitaties 2024' opgenomen resultaten vormen de basis voor de cijfers die worden gepresenteerd op het taakveld 8.2 grondexploitaties en het verwachte verloop van de algemene reserve grondexploitaties. De ingeschatte risico's en het benodigde weerstandsvermogen zijn ook ontleend aan dezelfde basisdocumenten.

Daarnaast wordt in het kader van de begroting een 'doorkijk' gegeven naar effecten van de ontwikkelingen op de projectresultaten en de ontwikkeling van de reserve grondexploitaties.

In de actualisatie van de grondexploitaties 2025 (voorjaar 2025) zal deze doorkijk verder worden uitgewerkt in de rapportage 'Actualisatie grondexploitaties 2025' en de eventuele wijzigingen worden verwerkt in de begroting.

Actualisatie BIE's per 1-1-2025		
Grondexploitatie totaal	NCW per 1-1-2024 Actualisatie	NCW per 1-1-2025 Actualisatie
Staalindustrieweg	103.000	263.000
Zuidelijk Havengebied	-189.000	-910.000
Flexwoningen de Loopplank	-1.482.000	-1.495.000
Totaal grondexploitaties	-1.568.000	-2.142.000

Risico's

De risico's zijn ten opzichte van de Actualisatie grondexploitaties 2024 ongewijzigd. Er is geen nieuwe informatie met betrekking tot de risico's bij project Staalindustrieweg. Nader onderzoek moet uitwijzen of inderdaad sprake is van grondvervuiling.

Grond-exploitatie	Risico's Actualisatie 2024	Mutaties	Risico's 1-1-2025	niet afgedekt uit resultaat
Bedrijvenlocatie Staalindustrieweg	59.000	-	59.000	-
Zuidelijk Havengebied	PM		PM	
Flexwoningen de Loopplank	25.000	-	25.000	25.000
Totaal Risico's	84.000	-	84.000	25.000

De risico's worden niet verwerkt in de grondexploitaties zelf, maar worden apart geraamd. Voor de actieve verliesgevende grondexploitaties worden de risico's afgedekt via de algemene reserve grondexploitaties. Voor de winstgevende projecten uit het positieve resultaat mits het risicobedrag het positieve resultaat niet overschrijdt.

Financiële positie grondexploitaties

De grondexploitatieresultaten zijn van invloed op de financiële positie van de gemeente. De gemeente Alblasserdam kent de navolgende reserves en voorzieningen die verband houden met de ingeschatte resultaten van de grondexploitaties:

Algemene reserve grondexploitatie

Deze reserve is bedoeld als algemene buffer voor het opvangen van mogelijke tekorten binnen de verschillende grondexploitaties en ter dekking van de risico's van de verliesgevende grondexploitaties.

De stand van de reserve grondexploitaties per 31-12-2024 bedraagt € 776.000. Bij vaststelling van de jaarstukken 2024 is besloten een bedrag van € 697.000 van deze reserve over te hevelen naar de algemene reserve. Dit als gevolg van de actualisatie van de grondexploitaties. Daardoor resteert nog € 79.000 in deze reserve.

Tussentijdse Winstneming

Er zijn vooralsnog geen opbrengsten gerealiseerd vanuit de actieve grondexploitaties, zodoende is er geen sprake van (tussentijdse) winstneming.

Voorziening verliesgevende grondexploitaties

Deze voorziening dient voor het opvangen van tekorten die zijn ontstaan bij een grondexploitatie. In het kader van de BBV-voorschriften is het noodzakelijk een voorziening te treffen op het moment dat een verlies wordt berekend op een grondexploitatie.

De grondexploitaties Zuidelijk Havengebied en Flexwoningen de Loopplank vertonen per 1-1-2025 een verwacht negatief resultaat. Er dient een extra verliesvoorziening te worden getroffen van € 734.000. In principe wordt deze toevoeging aan de verliesvoorziening ten laste van de Algemene reserve grondexploitaties gebracht bij resultaatbestemming.

Op grond van voorgaande actualisaties wordt nu een tekort verwacht op basis van NCW van - € 2.142.000, zodat in de jaarrekening 2024 een aanvullende storting dient plaats te vinden van € 734.000.

Weerstandscapaciteit

Het gemeentelijk grondbeleid is een terrein waarbij enerzijds de gewenste gemeentelijke koers richtinggevend is maar anderzijds de externe omstandigheden ook van invloed kunnen zijn op het gewenste resultaat. De vastgoedmarkt, waar het grootste deel van de exploitaties sterk door wordt beïnvloed, is een moeilijk voorspelbaar en beheersbaar terrein. Zeker op de bedrijvenmarkt maar ook op de woningmarkt zijn economische schommelingen direct van invloed op de prijs maar vooral op de afzetsnelheid. Al met al betekent dit dat bij de realisatie van de gewenste projecten een zeker risico ontstaat. De gevolgen van de wijzigingen in de risico's in de geactualiseerde grondexploitaties en de gevolgen daarvan voor het weerstandsvermogen worden toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen.

In het door de raad vastgestelde Nota Grond en Vastgoedbeleid wordt een norm voor de weerstandsratio gehanteerd (verhouding tussen risico's van de projecten met een verwacht verlies, de risico's op afgesloten projecten en de Algemene reserve grondexploitaties van minimaal 1 en maximaal 1,4. In gevallen dat de ratio zich buiten deze bandbreedte begeeft, wordt bij de jaarrekening een voorstel gedaan voor verrekening tussen de reserve grondexploitaties en de algemene reserve.

De cijfers per 31-12-2024 zijn als volgt:

Algemene reserve grondexploitaties (weerstandscapaciteit)	€ 776.000
Risico's projecten te dekken uit weerstandscapaciteit	€ 25.000

Een risicobedrag van € 25.000 kan niet worden afgedekt uit de resultaten. Dit risicobedrag dient door de weerstandscapaciteit van reserve grondexploitaties te worden opgevangen.

De weerstandsratio is daarmee maximaal. Volgens vastgesteld grondbeleid kan bij een weerstandsratio van > 1,4 de raad worden voorgesteld om een deel van het surplus over te hevelen naar de Algemene reserve.

Conclusie

Binnen de totale grondexploitatie gaan aanzienlijke bedragen om. Voor zover er sprake is van risico's, zijn deze afgedekt via een voorziening, een overeenkomst of beschikbaar weerstandsvermogen. Binnen de totale grondexploitatie is nog steeds sprake van een toekomstig positieve verdien capaciteit, maar deze staat onder druk door civieltechnische prijsstijgingen en een stabiele woningprijsontwikkeling. Voor de gevolgen van de wijzigingen binnen de grondexploitaties voor de financiële positie van de gemeente Alblasserdam verwijzen we naar paragraaf Weerstandsvermogen.

Paragraaf subsidieverlening

In 2024 zijn de subsidieregelingen herzien. De nieuwe herziene subsidieregelingen stellen de gemeente beter in staat om zowel financieel als inhoudelijk te sturen. Beschrijvingen van activiteiten zijn uitgebreid, zodat beter inhoudelijk getoetst kan worden. Een financiële maatregel die genomen is om meer grip en sturing te hebben op subsidies, is het uitgebreider toepassen van begrotingssubsidies (Jeugdteams ontvangt reeds een begrotingssubsidie). Begrotingssubsidies worden met naam (van de ontvanger) en bedrag opgenomen op de begroting. Het totale bedrag dat de gemeente van plan is om uit te geven aan subsidies is daardoor al grotendeels bestemd. Enerzijds kunnen andere organisaties hier geen aanspraak op maken. Anderzijds wordt de financiering van belangrijke voorzieningen op deze manier veiliggesteld.

De bedragen die opgenomen zijn in onderstaand schema, zijn nog exclusief een beschikbare gemiddelde (loon)indexatiepost van 2,7%. Hierdoor kunnen er nog kleine verschuivingen plaatsvinden in de budgetten. Wel is rekening gehouden met de voorgenomen bezuinigingsmaatregelen.

Subsidieontvanger (bedragen x € 1)	Budget 2026
Jong JGZ	81.980
Brughuispartners	3.396.015
BSSA (Sportcentrum Blokweer)	500.960
De Bibliotheek AanZet (regulier)	449.332
SSCCA (Landvast)	434.428
St. Sporthal Molenzicht (exploitatiedeel)	84.121
St. Sporthal Molenzicht (investeringsdeel)	74.000
St. VluchtelingenWerk ZWN	41.415
Stichting Leergeld	59.529
Totaal begrotingssubsidies	5.127.780
Subsidies vallend onder plafond	479.453
Totaal subsidies exclusief indexering 2026	5.601.233
Budget indexering 2026	162.735
Waarderingssubsidies	81.150
Totaal subsidies inclusief indexering 2026	5.845.118

Paragraaf keuzes maken

Inleiding

In deze paragraaf wordt kort teruggeblikt op het proces wat doorlopen is om het financiële evenwicht weer te herstellen, welke uitgangpunten daarbij zijn gehanteerd en wordt inzicht gegeven die in de programma's van deze begroting zijn verwerkt en toegelicht.

Doorlopen proces vanaf 2024

In 2024 is een start gemaakt met een bezuinigingsproces. Dit enerzijds vanwege de nadere ravijnjaren en daarnaast had de gemeente los van deze opgave ook al een tekort. In de begroting 2025 is zo een pakket aan maatregelen verwerkt van ongeveer € 1,5 miljoen. Het overzicht daarvan is ter informatie opgenomen in lijst 1 hierna. Daarmee is voor 2025 een sluitende begroting gepresenteerd.

Lijst 1: Ombuigingen die in de begroting van 2025 zijn verwerkt en (meerjarig) zijn gerealiseerd

Beleidsclusters en (mogelijke) maatregelen (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Programma
Sport, cultuur en recreatie						
Beperken groenrenovaties en/of meenemen in reconstructies	50	50	50	50	50	Prgr. 1
Verhogen huur aan GR Souburgh en doorberekenen aan gebruikers	8	8	8	8	8	Prgr. 3
Verminderen diverse activiteiten op gebied van sport	18	18	18	18	18	Prgr. 3
Verminderen activiteiten combinatiefuncties, ABC-team	150	150	150	150	150	Prgr. 3
Beëindigen matchingsbijdrage programma cultuureducatie	16	16	16	16	16	Prgr. 2
Stoppen met subsidie voor VVV-functie	6	6	6	6	6	Prgr. 2
	248	248	248	248	248	
Sociaal domein						
Lagere subsidie Stichting Welzijn Alblaserdam	13	13	13	13	13	Prgr. 2
Niet intensiveren activiteiten buurtaanpak	50	50	50	50	50	Prgr. 2
Afbouw inloopvoorziening GGZ (Yulius)	25	25	25	25	25	Prgr. 2
Incidentele alternatieve dekking inloopfunctie Odensehuis	67	67	0	0	0	Prgr. 2
Incidentele alternatieve dekking jeugd POH	136	136	0	0	0	Prgr. 2
Stoppen met visie LHBTIQ+	4	4	4	4	4	Prgr. 2
	295	295	92	92	92	
Bestuur, burgerzaken en ondersteuning						
Verlagen ambitie en (lokaal) budget innovatie informatievoorziening	40	40	40	40	40	Overhead
Vrijval budget Wet Open Overheid	54					Overhead

Beleidsclusters en (mogelijke) maatregelen (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Programma
Verminderen externe beleidscapaciteit Buitenruimte	10	10	10	10	10	Overhead
Beperken inzet voor ontwikkeling en opleidingen organisatie	50	50	50	50	50	Overhead
Beperken inzet en dekking activiteiten communicatie (SGD)	100	100	100	100	100	Overhead
Meer kostendekkend maken leges dienstverlening	50	50	50	50	50	Prgr. 2
	304	250	250	250	250	
Infrastructuur, ruimte en milieu						
Stoppen met faciliteren wijkwensen	25	25	25	25	25	Prgr. 1
Stoppen met faciliteren ondernemerswensen	31	31	31	31	31	Prgr. 1
Stoppen met kleinschalige verkeerskundige aanpassingen	17	17	17	17	17	Prgr. 1
Verwijderen speeltoestellen bij einde levensduur, besparing onderhoud	25	25	25	25	25	Prgr. 1
Verhogen kostendekkendheid exploitatie warenmarkt	8	8	8	8	8	Prgr. 1
Verhogen toeristenbelasting	30	30	30	30	30	Prgr. 1
Verlagen inzet GR OZHZ voor advieswerkzaamheden	40	40	40	40	40	Prgr. 1
	176	176	176	176	176	
Orde en veiligheid						
Inzet op andere wijze dekking kosten bestuurlijk interventieteam	15					Prgr. 3
	15					
Onderwijs						
Stoppen met bekostigen vervoer schoolzwemmen	13	13	13	13	13	Prgr. 2
	13	13	13	13	13	
Overige eigen middelen/exploitaties						
Kostendekkendheid afvalstoffenheffing verhogen naar 100%	150	150	150	150	150	Prgr. 1
Kostendekkendheid begraafrechten verhogen naar 100%	160	160	160	160	160	Prgr. 1
Verhogen onroerendezaakbelasting woningen	75	75	75	75	75	Alg. dekk.m.
Verhogen onroerendezaakbelasting niet woningen	90	90	90	90	90	Alg. dekk.m.
	475	475	475	475	475	
Totaal lijst 1	1.526	1.457	1.254	1.254	1.254	

Vervolgproces 2025

In 2025 is het proces voortgezet. De jaarschijven 2026 en daarna lieten nog grote tekorten zien. Dit beeld is gedurende het proces steeds geactualiseerd. Vanwege de omvang van de opgave is besloten te streven naar een sluitende begroting voor de jaarschijf 2028 en daarna. Naar onze inschatting leek het niet reëel om dat eerder te realiseren. Op basis van deze begroting is het tekort voor 2026 minder groot dan verwacht en wordt evenwicht per 2027 bereikt. Niet alles is gerealiseerd, maar de bezuinigingen zijn beoordeeld op hardheid en er zijn grote stappen gezet om het in te vullen. In deze begroting is ook rekening gehouden met het feit dat enkele maatregelen nog niet hard zijn. Daarvoor is een stelpost opgenomen in het overzicht algemene dekkingsmiddelen. We blijven ons richten op de realisatie van de besparing, maar zo hebben we in deze begroting ook noodzakelijke voorzichtigheid ingebouwd. Dat hebben we nodig, want er is verder geen ruimte voor tegenvaller en wie zien ook dat er nog uitdagingen aankomen. We zien dat kapitaallasten van investeringen buiten de scope van de huidige meerjarenraming oplopen en er hangt nog een nadelig effect van de herverdeling van het gemeentefonds boven de markt. Maar er zijn ook kansen. Woningbouwontwikkeling kan weer bijdragen aan de betaalbaarheid van voorzieningen in Alblasterdam en als het lukt het complete pakket aan maatregelen te realiseren, dan ontstaat weer wat ruimte.

Uitgangspunten

Het tekort is bepaald op basis het saldo van de begroting en de verwachte ontwikkelingen die hierin nog verwerkt worden. Het totaal aan maatregelen dat in deze begroting is verwerkt, loopt van € 1,9 miljoen in 2026 op tot ongeveer € 4,7 miljoen vanaf 2028. Om de financiële opgave te verdelen is de begroting van 2025 ingedeeld in clusters die aansluiten bij een indeling die op basis van het gemeentefonds kan worden gemaakt. Zo is inzichtelijke gemaakt op welke beleidsclusters de gemeente afwijkt van wat op basis van de algemene uitkering verwacht wordt dat de gemeente daaraan besteed. De uitkomst daarvan is richtinggevend geweest voor de verdeling van de opgave en de omvang van de uit te werken mogelijke ombuigingsmaatregelen per beleidscluster. Per taakveld en beleidscluster is in beeld gebracht welke keuzes de gemeente kan maken en ook wat de mogelijke gevolgen daarvan zijn. Ook de wettelijke taken zijn doorgenomen, want ook daar zijn soms keuzes te maken. Parallel aan dit proces hebben ook de voornaamste gemeenschappelijke regelingen die in de Drechtsteden actief zijn, bestuursopdrachten gekregen om in de eigen begroting en met de gemeenten besparingsmogelijkheden in beeld te brengen. Aan deze opdracht is gehoor gegeven. In de Perspectiefnota 2026 is richting geven aan de in deze begroting uitgewerkte maatregelen. Daarbij zijn de maatregelen verdeeld over verschillende lijsten. Lijst 2 bevat de maatregelen welke de steun van een meerderheid in de raad hebben en welke zijn uitgewerkt in deze begroting. Lijst 3 geeft verdergaande maatregelen weer, die alleen wordt gebruikt als er in de toekomst opnieuw sprake is van een tekort. Lijst 4 is een overzicht van maatregelen die in theorie mogelijk zijn, maar met grote gevolgen en die politiek gezien op dit moment ongewenst zijn.

Lijst 2: Ombuigingen die in deze begroting zijn verwerkt

Beleidsclusters en (mogelijke) maatregelen (bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Programma
Sport, cultuur en recreatie					
Verhogen (indexeren) huur grond aan GR Sportpark Souburgh	2	2	2	2	Prgr. 3
Beëindigen lidmaatschap vereniging sport en gemeenten	2	2	2	2	Prgr. 3
Inzet op opbrengstmaximalisatie zwembad BSSA	10	10	10	10	Prgr. 3
Maatregelen BSSA exploitatie zwembad: verhuur Tienpondzaal	20	20	20	20	Prgr. 3

Beleidsclusters en (mogelijke) maatregelen (bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Programma
Maatregelen BSSA exploitatie zwembad: minder inhuur	80	80	80	80	Prgr. 3
Verhogen huur (10%) verenigingen Souburgh	20	20	20	20	Prgr. 3
<i>Besparen op sportvoorzieningen (huur, subsidie en onderhoud)</i>	0	158	158	158	Prgr. 3
Clusteren divers kleinere budgetten verminderen activiteiten	19	19	19	19	Prgr. 3
Inzetten op verminderen subsidie activiteiten/exploitatie Landvast	0	100	100	100	Prgr. 3
Lagere subsidie bibliotheek	40	80	80	80	Prgr. 3
Subsidie bibliotheek verder afbouwen tot regionaal gemiddelde	10	20	40	40	Prgr. 3
Beeldkwaliteit beheer groen openbare ruimte van B naar C	125	250	250	250	Prgr. 1
Geen investerings-/vervangingsbudget meer voor groen	0	0	136	136	Prgr. 1
Stoppen met SROI op raambestek groen	5	10	15	20	Prgr. 1
Besparen inzet brugwachters voor jachthaven	15	15	15	15	Prgr. 2
Verlagen bijdrage molens/SIMAV	2	2	2	2	Prgr. 2
Verlagen budget brugwachters	10	10	10	10	Prgr. 2
	360	798	959	964	
Sociaal domein					
Verminderen activiteiten jongerenwerk	50	50	50	50	Prgr. 2
Verlagen budget adviesraad sociaal domein	2	2	2	2	Prgr. 2
Vrijval budget lokaal armoedebeleid (excl. subsidies)	18	18	18	18	Prgr. 2
<i>Versoberen activiteiten stichting Jeugdteams</i>	50	50	50	50	Prgr. 2
<i>Lagere subsidie Stichting Welzijn Alblasterdam</i>	50	50	50	50	Prgr. 2
<i>Lagere subsidie Sociale Basis</i>	100	100	100	100	Prgr. 2
<i>Inzetten op fusie Brughuispartners (lokaal voorveld)</i>	100	150	200	200	Prgr. 2
Stoppen met activiteiten buurtaanpak na 2026	0	50	50	50	Prgr. 2
Verminderen activiteiten en subsidiëring vluchtelingenwerk	8	15	25	25	Prgr. 2
Verlagen lokaal doorbraakbudget jeugd	8	15	25	25	Prgr. 2
Inkomensregelingen en minimabeleid terug naar het minimum van de regio *)	62	62	62	62	Prgr. 2
<i>Anders organiseren Wmo, meer lokaal, via vrijwilligers, concreet uitgewerkt</i>	120	230	230	230	Prgr. 2
<i>Anders organiseren activiteiten participatie (GR Sociaal)</i>	0	200	200	200	Prgr. 2

Beleidsclusters en (mogelijke) maatregelen (bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Programma
Anders organiseren ambulant specialistische jeugdhulp (alg. voorziening)	100	200	300	300	Prgr. 2
	668	1.192	1.362	1.362	
Bestuur, burgerzaken en ondersteuning					
Beperken inzet en andere dekking activiteiten communicatie (SGD)	25	50	50	50	Overhead
Lagere bijdrage Smart Delta Drechtsteden (toegezegd)	45	60	60	60	Prgr. 3
<i>Beëindigen bijdrage voor innovatie ICT (SGD)</i>	<i>0</i>	<i>131</i>	<i>131</i>	<i>131</i>	<i>Overhead</i>
Formatie wethouders van 3,0 fte terug naar 2,4 fte	35	69	69	69	Prgr. 3
Versoberen nieuwjaarsreceptie	5	5	5	5	Prgr. 3
Besparingen en /of innovatie dienstverlening Drechtsteden	0	15	15	15	Prgr. 2
Beperken openingstijden burgerzaken	10	10	10	10	Prgr. 2
<i>Beperken eigen gebruik Rederij en verhuren vrijgekomen ruimte</i>	<i>25</i>	<i>50</i>	<i>50</i>	<i>50</i>	<i>Overhead</i>
Sluiten gemeentehuis op vrijdagen	10	10	10	10	Overhead
Vrijval budget spoelen waterleiding gemeentehuis	7	7	7	7	Overhead
Verminderen schoonmaakactiviteiten gemeentehuis	0	7	7	7	Overhead
Verlagen vergoeding voor werkcafé ASVZ	5	5	5	5	Overhead
Versoberen eindejaarsbijeenkomst voor medewerkers	5	5	5	5	Overhead
<i>Inzet op verminderen afname diensten bedrijfsvoering van Dordrecht/SGD</i>	<i>0</i>	<i>120</i>	<i>120</i>	<i>120</i>	<i>Overhead</i>
	172	544	544	544	
Infrastructuur, ruimte en milieu					
Verhogen kostendekkendheid exploitatie warenmarkt	9	17	17	17	Prgr. 2
Verlagen bijdrage visitorsmanagement SWEK	36	36	36	36	Prgr. 2
Beëindigen bijdrage toerisme	12	12	12	12	Prgr. 2
Beeldkwaliteit beheer grijs openbare ruimte van B naar C zie hierboven	25	50	75	75	Prgr. 1
Beëindigen abonnement meldpunt gladheid	10	10	10	10	Prgr. 1
Beëindigen bijdrage aan stichting DEAL	40	40	40	40	Prgr. 2
Formatie duurzaamheid aframen na afloop SPUK	0	0	115	115	Prgr. 1
Enkele bruggen niet meer vervangen bij einde levensduur	0	5	10	15	Prgr. 1
Aframen budget goed verhuurschap	5	5	5	5	Prgr. 3

Beleidsclusters en (mogelijke) maatregelen (bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Programma
Verder verhogen toeristenbelasting	15	15	15	15	Prgr. 2
<i>Stoppen met advisering welstand</i>	0	36	36	36	Prgr. 3
Uitstellen reconstructie Vinkenwaard Zuid (investering)	0	0	190	190	Prgr. 1
	152	226	561	566	
Orde en veiligheid					
Verminderen budget rampenbestrijding	10	10	10	10	Prgr. 3
Verminderen capaciteiten en budget handhaving	100	100	100	100	Prgr. 3
Verhogen kostendekkendheid leges APV / evenementen	6	12	18	24	Prgr. 3
Bestuursopdracht VR ZHZ	0	0	0	0	Prgr. 3
	116	122	128	134	
Onderwijs					
Stoppen met huur en beheer ruimte tafeltennisvereniging	6	6	6	6	Prgr. 2
Beëindigen subsidiëring Kiekeboe	25	50	50	50	Prgr. 2
Striktere voorwaarden bekostiging leerlingenvervoer	40	40	40	40	Prgr. 2
Stoppen met subsidie Studievaart (logopedie)	5	5	5	5	Prgr. 2
	76	101	101	101	
Overige eigen middelen / exploitaties					
Verhogen onroerendezaakbelasting woningen	150	300	450	450	Alg. dekk.m.
Verhogen onroerendezaakbelasting niet-woningen	190	380	570	570	Alg. dekk.m.
Heropstarten precariobelasting	30	30	30	30	Alg. dekk.m.
	370	710	1.050	1.050	
Totaal lijst 2	1.914	3.693	4.705	4.721	

Enkele maatregelen zijn bij het opstellen van deze begroting nog niet voldoende hard. Deze zijn cursief weergegeven in het overzicht. Deze maatregelen zijn wel taakstelling in de programma's van deze begroting verwerkt, maar in het overzicht algemene dekkingsmiddelen is een stelpost opgenomen, die ingezet kan worden als later blijkt dat deze niet gerealiseerd kan worden.

*) De maatregel inkomensregelingen en minimabeleid terug naar het minimum van de regio was bij de vaststelling van de Perspectiefnota 2026 aangemerkt als maatregel die alleen uitgevoerd wordt als dat bij het opstellen van de begroting nodig blijkt. Gezien het saldo van begroting in de jaarschijven 2026, 2028 en daarna is er geen ruimte om deze maatregelen niet uit te voeren.

Lijst 3: Mogelijke ombuigingsmaatregelen, die niet in deze begroting zijn verwerkt

Beleidsclusters en (mogelijke) maatregelen (bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Programma
Sport, cultuur en recreatie					
Lagere bijdrage exploitatie sporthal Molenzicht	0	25	25	25	Prgr. 3
Maatregelen BSSA exploitatie zwembad: energie (verduurzamen)	0	0	40	40	Prgr. 3
Volledig stoppen met vergoeding molens (SIMAV)	0	10	10	10	Prgr. 2
Stoppen met faciliteren/ondersteuning kinderboerderij	88	88	88	88	Prgr. 2
Bijdrage visitorsmanagement volledig beëindigen	36	36	36	36	Prgr. 2
Stoppen met beheer en onderhoud sportvoorzieningen (aanneme)	0	0	400	400	Prgr. 3
	124	159	599	599	
Sociaal domein					
Afbouw inloopvoorziening GGZ (Yulius)	25	25	25	25	Prgr. 2
	25	25	25	25	
Bestuur, burgerzaken en ondersteuning					
Lagere bijdrage Smart Delta Drechtsteden (openstaande opdracht)	5	30	30	30	Prgr. 3
Volledig stoppen met deelname Smart Delta Drechtsteden	0	210	210	210	Prgr. 3
Formatie wethouders van 2,4 fte terug naar minimum van 2,0 fte	23	46	46	46	Prgr. 3
Stoppen met SGD en bedrijfsvoering zelf of anders organiseren	0	0	PM	PM	Overhead
	28	286	286	286	
Infrastructuur, ruimte en milieu					
Stoppen met faciliteren warenmarkt	0	24	24	24	Prgr. 1
Volledig stoppen met activiteiten duurzaamheid en milieu	0	50	50	50	Prgr. 1
Uitstellen investering fietslus (investering)	0	50	50	50	Prgr. 1
	0	124	124	124	
Orde en veiligheid					
Stoppen met BIT en buurtpreventie	18	18	18	18	Prgr. 3
	18	18	18	18	

Beleidsclusters en (mogelijke) maatregelen (bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Programma
Overige eigen middelen / exploitaties					
Afstoten Participand of invulling jeugdhulp (segment 4) lokaal	45	90	90	90	Prgr. 3
	45	90	90	90	
Totaal lijst 3	240	702	1.142	1.142	

Lijst 4: Ongewenste mogelijke ombuigingsmaatregelen

Beleidsclusters en (mogelijke) maatregelen (bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Programma
Sport, cultuur en recreatie					
Volledig stoppen met subsidiëring activiteiten Landvast	0	320	320	320	Prgr. 3
Afstoten gebouw Landvast	0	130	130	130	Prgr. 3
Subsidie bibliotheek verder afbouwen tot onder regionaal gemiddelde	30	60	120	120	Prgr. 3
Geen recreatieve functie Lammetjeswiel meer	32	32	32	32	Prgr. 1
Minder speelvoorzieningen en daardoor minder onderhoud	5	10	15	20	Prgr. 1
Afstoten sportcentrum Blokweer (aanname)	0	0	700	700	Prgr. 3
	67	552	1.317	1.322	
Bestuur, burgerzaken en ondersteuning					
Minder inzet beveiliging gemeentehuis	7	7	7	7	Overhead
	7	7	7	7	
Overige eigen middelen / exploitaties					
Verhuizen/inhuizen gebruikers Brughuis en afstoten gebouw	0	75	75	75	Prgr. 3
	0	75	75	75	
Onderwijs					
Stoppen met bekostigen schoolzwemmen	0	0	70	70	Prgr. 2
Totaal lijst 4	74	634	1.469	1.474	

Openbaarheidsparagraaf

De Wet open overheid regelt het recht op informatie. Zeer bondig samengevat regelt de wet drie belangrijke aspecten omtrent overheidsinformatie.

1. Openbaarmaking van informatie door de overheid uit eigen beweging (actieve openbaarmaking)
2. Openbaarmaking van informatie door de overheid naar aanleiding van een verzoek (passieve openbaarmaking)
3. De digitale informatie huishouding van bestuursorganen.

Actieve openbaarmaking

Bestuursorganen zijn verplicht uit eigen beweging bepaalde categorieën informatie openbaar te maken. In totaal gaat het om 17 categorieën van informatie. Deze openbaarmaking gaat stapsgewijs over het verloop van enkele jaren. De eerste fase is eind 2024 in werking getreden, de tweede fase treedt waarschijnlijk in 2026 in werking. Voor zover van toepassing, worden alle categorieën uit fase 1 al openbaar gemaakt door de gemeente Alblasterdam. De categorieën uit fase 2 worden deels reeds openbaar gemaakt.

Fase 1:

- Wetten en algemeen verbindende voorschriften
- Overige besluiten van algemene strekking
- Vergaderstukken Staten-Generaal
- Informatie over organisatie en werkwijze
- Bereikbaarheidsgegevens

Fase 2:

- Ontwerpen van wet- en regelgeving met adviesaanvraag
- Vergaderstukken decentrale overheden
- Agenda's en besluiten bestuurscolleges
- Adviezen
- Jaarplannen en jaarverslagen
- Woo-verzoeken en -besluiten

Uiteindelijk is het doel dat alle informatie toegankelijk wordt via de Woo-index. Dit is een landelijke website, waarop alle bestuursorganen zijn aangesloten. De website bevat zelf geen informatie, maar verwijst door naar alle mogelijke vindplaatsen.

De gemeente Alblasterdam werkt samen met de andere Drechtsteden aan het actief openbaar maken van informatie. Het regionale project heeft tot doel om de processen die moeten leiden tot openbaarmaking inzichtelijk te krijgen. Daarnaast wordt regionaal een tool ontwikkelt waarmee documenten openbaar kunnen worden gemaakt. Het daadwerkelijk openbaar maken van de informatie is een lokale verantwoordelijkheid.

Passieve openbaarmaking

Op grond van de Woo kan eenieder een verzoek indienen tot openbaarmaking van informatie vastgelegd in documenten. In 2024 ontving de gemeente hiervoor 23 verzoeken. De verwachting is dat dit aantal stabiel zal blijven. Inwoners kunnen gebruik maken van een digitaal formulier. Voor het contact met de inwoners is een Woo-contactfunctionaris aangesteld. In de regel worden vrijwel alle verzoeken (deels) ingewilligd of informeel opgelost.

Digitale informatie huishouding

Lokaal waarde toevoegen door regionaal organiseren. Gemeente Alblasterdam focust samen met de Drechtsteden op het (digitale) huis op orde. Door medewerkers mee te nemen in informatiemanagement en informatiebeveiliging kunnen wij de juiste vertaalslag maken naar de dagelijkse praktijk en werkzaamheden. Informatie moet toegankelijk zijn, nu en in de toekomst. De volgende thema's vormen daarom de basis voor informatiemanagement en informatiebeveiliging: digitalisering, innovatie, stevig fundament, data gestuurd (gedreven) werken en integraal werken.

Financieel

Er is structureel € 18.150 beschikbaar en dit bedrag zetten wij deels in voor de regionale aanpak ten behoeve van verdere implementatie van deze wet.

Deel 2: Financiële begroting

Overzicht baten en lasten per programma

Programma's	Bedragen x € 1.000	Begroting Primair 2026	Begroting Primair 2027	Begroting Primair 2028	Begroting Primair 2029
Een duurzaam bereikbaar dorp	Lasten	11.200	11.642	11.614	11.860
	Baten	7.213	7.409	7.410	7.408
	Saldo van baten en lasten	-3.987	-4.233	-4.204	-4.452
	Toevoeging aan reserves	108	108	108	108
	Onttrekking aan reserves	10	10	10	10
	Mutaties in de reserves	-98	-98	-98	-98
	Geraamd resultaat	-4.085	-4.331	-4.302	-4.550
Met oog voor elkaar	Lasten	36.916	36.051	35.434	35.653
	Baten	7.923	7.563	7.476	7.364
	Saldo van baten en lasten	-28.993	-28.487	-27.958	-28.289
	Toevoeging aan reserves	0	0	0	0
	Onttrekking aan reserves	0	0	0	0
	Mutaties in de reserves	0	0	0	0
	Geraamd resultaat	-28.993	-28.487	-27.958	-28.289
Thuis in ons dorp	Lasten	13.601	13.117	13.305	13.303
	Baten	2.828	2.817	2.760	2.687
	Saldo van baten en lasten	-10.773	-10.300	-10.544	-10.616
	Toevoeging aan reserves	0	0	0	0
	Onttrekking aan reserves	0	0	0	0
	Mutaties in de reserves	0	0	0	0
	Geraamd resultaat	-10.773	-10.300	-10.544	-10.616
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Lasten	774	1.298	1.529	1.640
	Baten	52.481	52.954	52.378	53.089
	Saldo van baten en lasten	51.708	51.656	50.849	51.449
	Toevoeging aan reserves	0	0	0	0
	Onttrekking aan reserves	0	0	0	0
	Mutaties in de reserves	0	0	0	0
	Geraamd resultaat	51.708	51.656	50.849	51.449

Programma's	Bedragen x € 1.000	Begroting Primair 2026	Begroting Primair 2027	Begroting Primair 2028	Begroting Primair 2029
Overhead	Lasten	8.546	8.270	8.275	8.244
	Baten	235	260	260	260
	Saldo van baten en lasten	-8.311	-8.011	-8.016	-7.985
	Toevoeging aan reserves	0	0	0	0
	Onttrekking aan reserves	0	0	0	0
	Mutaties in de reserves	0	0	0	0
	Geraamd resultaat	-8.311	-8.011	-8.016	-7.985
Totaal	Lasten	71.036	70.378	70.157	70.701
	Baten	70.680	71.003	70.284	70.808
	Saldo van baten en lasten	-357	625	127	107
	Toevoeging aan reserves	108	108	108	108
	Onttrekking aan reserves	10	10	10	10
	Mutaties in de reserves	-98	-98	-98	-98
	Geraamd resultaat	-455	527	29	9

Overzicht baten en lasten per taakveld

	2026		2027		2028		2029	
Taakveld en omschrijving BBV	U	I	U	I	U	I	U	I
0.1 Bestuur	2.143		2.013		2.013		2.013	
0.10 Mutaties reserves	108	10	108	10	108	10	108	10
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-455		527		29		9	
0.2 Burgerzaken	1.333	521	1.342	530	1.204	443	1.257	331
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.156	249	1.165	250	1.257	250	1.263	250
0.4 Overhead	8.546	235	8.270	260	8.275	260	8.244	260
0.5 Treasury	143	360	166	355	446	253	558	253
0.61 OZB woningen	96	3.323	96	3.478	96	3.632	96	3.632
0.62 OZB niet-woningen	92	4.161	92	4.365	92	4.558	92	4.558
0.64 Belastingen overig	82	131	82	131	82	131	82	131
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds		44.472		44.591		43.769		44.480
0.8 Overige baten en lasten	360	35	862	35	812	35	812	35
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.003	6	2.003	6	2.003	6	2.003	6
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.168	12	1.168	18	1.168	24	1.168	30
2.1 Verkeer en vervoer	2.343	112	2.568	112	2.685	112	2.915	112
2.2 Parkeren	73	45	194	166	195	167	193	165
2.4 Economische havens en waterwegen	48		49		50		50	
2.5 Openbaar vervoer	16		16		16		16	
3.1 Economische ontwikkeling	117		117		117		117	
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	25	25	1	1	1	1	1	1
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	500	28	499	36	499	36	499	36
3.4 Economische promotie		67		67		67		67
4.1 Openbaar basisonderwijs	670		670		670		670	

	2026		2027		2028		2029	
Taakveld en omschrijving BBV	U	I	U	I	U	I	U	I
4.2 Onderwijshuisvesting	788		792		820		930	
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	586		561		561		561	
5.1 Sportbeleid en activering	849	134	828	113	828	113	828	113
5.2 Sportaccommodaties	1.267	681	1.112	681	1.202	681	1.196	681
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	966	277	885	277	895	277	892	277
5.5 Cultureel erfgoed	11		11		11		11	
5.6 Media	462		412		392		392	
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.614	13	2.555	13	2.456	13	2.479	13
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.127	301	3.020	77	2.949	77	2.949	77
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	345		345		345		345	
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	2.218	152	2.209		2.199		2.199	
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	308		277		277		277	
6.3 Inkomensregelingen	9.390	6.853	9.325	6.853	9.303	6.853	9.330	6.853
6.4 WSW en beschut werk	1.782		1.736		1.725		1.750	
6.5 Arbeidsparticipatie	1.177		946		945		946	
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	1.334		1.377		1.420		1.430	
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	2.166		1.841		1.828		1.820	
6.712 Begeleiding (WMO)	1.549		1.551		1.552		1.552	
6.713 Dagbesteding (WMO)	875		887		897		899	
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	3.665		3.565		3.132		3.131	
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	486		486		486		486	
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	3.051		3.051		3.051		3.051	
6.791 PGB WMO	392		394		394		394	

	2026		2027		2028		2029	
Taakveld en omschrijving BBV	U	I	U	I	U	I	U	I
6.792 PGB Jeugd	222		222		222		222	
6.821 Jeugdbescherming	460		460		460		460	
6.822 Jeugdreclassering	64		64		64		64	
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	264		264		264		264	
7.1 Volksgezondheid	1.159		1.159		1.159		1.159	
7.2 Riolering	1.700	1.992	1.853	2.066	1.827	2.066	1.826	2.066
7.3 Afval	3.028	4.145	3.026	4.145	3.005	4.145	3.003	4.145
7.4 Milieubeheer	968	111	968	111	968	111	968	111
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	459	794	460	794	461	794	460	794
8.1 Ruimte en leefomgeving	565	730	565	750	565	670	565	590
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	133	133	142	142	159	159	159	159
8.3 Wonen en bouwen	1.692	579	1.652	579	1.652	579	1.652	579
Eindtotaal	70.690	70.690	71.013	71.013	70.294	70.294	70.818	70.818

Staat van incidentele baten en lasten

Om te bepalen of er in de begroting en meerjarenraming sprake is van structureel evenwicht dient inzichtelijk gemaakt te worden welke incidentele baten en lasten de begroting en meerjarenraming bevat. In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de geraamde incidentele baten en lasten per programma. Incidentele baten en lasten betreffen posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken, posten die het karakter van tijdelijkheid hebben. De financiële positie van een gemeente kan in gevaar komen wanneer structurele lasten worden gedekt met incidentele baten. Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal drie jaar met als doel het dekken van structurele lasten.

Incidentele lasten (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Thuis in ons dorp				
Voorbereiding en vorming nieuwe raadsperiode	80			
Grondexploitatie	158	143	160	160
Totaal Incidentele lasten	238	143	160	160
Incidentele baten (bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Thuis in ons dorp				
Grondexploitaties	158	143	160	160
Incidentele baten	158	143	160	160
Saldo incidentele baten en lasten	80	0	0	0

Toelichting

Grondexploitaties (zowel lasten als baten): Grondexploitaties zijn vanuit hun aard incidenteel.

Nieuwe raadsperiode: Volgens de cyclische planning vinden er in 2026 gemeenteraadsverkiezingen plaats. Voor het starten van een nieuwe raadsperiode worden kosten gemaakt. De aard van deze post is incidenteel en heeft een einddatum. Deze geldt enkel voor 2026.

Geprognosticeerde balans en overzicht EMU-saldo

De geprognosticeerde balans geeft inzicht in de ontwikkeling van de bezittingen van de gemeente en hoe deze worden gefinancierd. De ontwikkeling van de financiële kengetallen die daar uit voortvloeien zijn opgenomen en toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Prognose balansposten (bedragen x 1.000)	2024 jaarrekening	2025 prognose	2026 prognose	2027 prognose	2028 prognose	2029 prognose
(im)Materiële vaste activa	77.774	115.379	123.994	132.574	141.903	147.138
Financiële vaste activa	4.086	3.987	3.538	3.358	3.178	2.998
Voorraden (w.o. grondexploitatie)	1.452	1.000	-188	142	159	160
Uitzetting (< 1 jaar)	7.795	0	0	0	0	0
Liquide middelen	14	10	10	10	10	10
Overlopende activa	3.243	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Totaal activa	94.364	123.376	130.354	139.085	148.251	153.306
Eigen vermogen	27.899	23.434	23.532	23.630	23.728	23.826
Voorzieningen	6.968	7.424	7.839	8.304	8.670	9.019
Langlopende schulden	47.205	72.664	74.923	81.832	90.140	97.749
Netto vlottende schulden	4.232	10.854	14.059	15.318	15.713	12.711
Overlopende passiva	8.060	9.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal passiva	94.364	107.709	130.354	139.085	148.251	153.306

In onderstaande tabel is het aandeel van Alblasterdam in het EMU-saldo opgenomen, berekend op basis van de financiële mutaties in de balans:

Balansrubriek	Balanspost	Prognose 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029
Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkingen en leningen	-99	-449	-180	-180	-180
	Uitzettingen	0	0	0	0	0
Vlottende activa	Uitzettingen	-7.795	0	0	0	0

Balansrubriek	Balanspost	Prognose 2025	Prognose 2026	Prognose 2027	Prognose 2028	Prognose 2029
	Liquide middelen	-4	0	0	0	0
	Overlopende activa	-243	0	0	0	0
Vast passiva	Vaste schuld	25.459	2.259	6.909	8.308	7.609
Vlottende passiva	Vlottende schuld	6.622	3.205	1.259	395	-3.002
	Overlopende passiva	940	1.000	0	0	0
Eventuele boekwinst bij verloop effecten en (im)materiële vaste activa		0	0	0	0	0
EMU-saldo		-41.162	-6.913	-8.348	-8.883	-4.787

Staat van reserves en voorzieningen

Omschrijving	Stand 31-12-2025	Dotaties 2026	Onttrek- kingen 2026	Stand 31-12-2026	Dotaties 2027	Onttrek- kingen 2027	Stand 31-12-2027	Dotaties 2028	Onttrek- kingen 2028	Stand 31- 12-2028	Dotaties 2029	Onttrek- kingen 2029	Stand 31-12-2029
RESERVES													
Algemene reserves													
Algemene reserve	12.564.000	-	-	12.564.000	-	-	12.564.000	-	-	12.564.000	-	-	12.564.000
	12.564.000	-	-	12.564.000	-	-	12.564.000	-	-	12.564.000	-	-	12.564.000
Reserves grondexploitatie													
Algemene reserve grondexploitatie	776.344	-	-	776.344	-	-	776.344	-	-	776.344	-	-	776.344
	776.344	-	-	776.344	-	-	776.344	-	-	776.344	-	-	776.344
Egalisatiereserves													
Afkoopsommen onderhoud van graven	197.878	-	-	197.878	-	-	197.878	-	-	197.878	-	-	197.878
	197.878	-	-	197.878	-	-	197.878	-	-	197.878	-	-	197.878
Bestemmingsreserves													
Bestemmingsreserve Kunst in openbare ruimte	42.000	-	-	42.000	-	-	42.000	-	-	42.000	-	-	42.000
Bestemmingsreserve Enecogelden	6.491.919	-	-	6.491.919	-	-	6.491.919	-	-	6.491.919	-	-	6.491.919
Bestemmingsreserve baggeren	728.000	108.000	10.000	826.000	108.000	10.000	924.000	108.000	10.000	1.022.000	108.000	10.000	1.120.000
Bestemmingsreserve aankopen Ruigenhil *)	4.932.473	-	-	4.932.473	-	-	4.932.473	-	-	4.932.473	-	-	4.932.473
Bestemmingsreserve energietransitie	99.700	-	-	99.700	-	-	99.700	-	-	99.700	-	-	99.700
Bestemmingsreserve kapitaallasten	1.488.614	-	-	1.488.614	-	-	1.488.614	-	-	1.488.614	-	-	1.488.614
	13.782.705	108.000	10.000	13.880.705	108.000	10.000	13.978.705	108.000	10.000	14.076.705	108.000	10.000	14.174.705
TOTAAL RESERVES	27.320.927	108.000	10.000	27.418.927	108.000	10.000	27.516.927	108.000	10.000	27.614.927	108.000	10.000	27.712.927
VOORZIENINGEN													
Voorzieningen ter afdekking risico's/verliezen													
Voorziening claims (wethouderspensioenen)	997.427	-	46.000	951.427	-	46.000	905.427	-	46.000	859.427	-	46.000	813.427
Voorziening verlofsparen	440.868	-	-	440.868	-	-	440.868	-	-	440.868	-	-	440.868

Omschrijving	Stand 31-12-2025	Dotaties 2026	Onttrek- kingen 2026	Stand 31-12-2026	Dotaties 2027	Onttrek- kingen 2027	Stand 31-12-2027	Dotaties 2028	Onttrek- kingen 2028	Stand 31- 12-2028	Dotaties 2029	Onttrek- kingen 2029	Stand 31-12-2029
Voorz. verliesgevende grondexploitaties	2.015.924	-	-	2.015.924	-	-	2.015.924	-	-	2.015.924	-	-	2.015.924
	3.454.219	-	46.000	3.408.219	-	46.000	3.362.219	-	46.000	3.316.219	-	46.000	3.270.219
Voorzieningen o.b.v. beheerplannen													
Voorziening onderhoud kapitaalgoederen	326.670	247.210	105.000	468.880	247.210	105.000	611.090	247.210	105.000	753.300	247.210	105.000	895.510
	326.670	247.210	105.000	468.880	247.210	105.000	611.090	247.210	105.000	753.300	247.210	105.000	895.510
Voorzieningen voor middelen van derden die specifiek besteed moeten worden													
Voorziening riolering	3.327.306	276.356	-	3.603.662	325.825	-	3.929.487	226.637	-	4.156.124	210.378	-	4.366.502
Voorziening begraven	315.862	42.813	-	358.675	42.813	-	401.488	42.813	-	444.301	42.813	-	487.114
	3.643.168	319.169	-	3.962.337	368.638	-	4.330.975	269.450	-	4.600.425	253.191	-	4.853.616
TOTAAL VOORZIENINGEN	7.424.058	566.379	151.000	7.839.437	615.848	151.000	8.304.285	516.660	151.000	8.669.945	500.401	151.000	9.019.346

*) Er is een krediet beschikbaar gesteld voor aankoop en sloop van woningen aan de Ruigenhil. Jaarlijks wordt bij het opmaken van de jaarrekening bepaald welk deel betrekking heeft op grond. Dit wordt geactiveerd op de balans. De andere uitgaven worden conform het besluit hierover onttrokken aan de reserve. De jaarlijkse onttrekking is nog niet in de begroting en in dit overzicht opgenomen.

Specificatie van de ontwikkeling van de algemene reserve

Omschrijving	2025	2026
Saldo algemene reserve 01-01-2025	12.598.000	12.564.000
Toevoegingen:		
Bestemming resultaat jaarrekening 2024	1.339.000	
	1.339.000	
Onttrekkingen:		
Overheveling budgetten uit 2024	-351.000	
Verlichting Sportpark (1 ^e burap)	-17.000	

Omschrijving	2025	2026
Dekking incidentele korting algemene uitkering 2025	-675.000	
Algemene tegemoetkoming lokale belastingen 2025	-320.000	
Overige mutaties	-10.000	
	-1.373.000	0
Saldo algemene reserve per einde van het jaar	12.564.000	12.564.000

Investeringsplan 2026-2029

Investering (bedragen x € 1.000)	A / B krediet	Krediet	Status	(Planning) jaar start	Planning jaar afroning
Bedrijfsgebouwen en gronden					
Aankopen Ruigenhil	A	9.121	Lopend	2021	2025
Voorbereiding school Nokkenwiel (locatie Boerenpad)	A	664	Lopend	2022	2028
<i>Uitvoering school Nokkenwiel (locatie Boerenpad)</i>	B	7.650	<i>Nog niet geopend</i>	2027	2028
Transferium	A	2.975	Lopend	2022	2026
<i>Tijdelijke onderwijshuisvesting</i>	B	900	<i>Nog niet geopend</i>	2027	2028
Aankoop Randweg 106	A	205	Lopend	2025	2025
Aankoop voormalig Nedstaal terrein	A	28.000	Lopend	2025	2025
Openbare ruimte (wegen, riolering, openbaar groen, openbare verlichting etc.)					
Definitief inrichten Staalindustrieweg naast waterzuivering	A	255	Lopend	2019	2025
Groenstructuurplan (De Groene Loper)	A	165	Lopend	2024	2025
Toplaagrenovatie natuurgrasveld CKC	A	30	Lopend	2021	2025
Herinrichting pad Nedersassen	A	339	Lopend	2020	2025
Damwand Jan Smitkade	A	1.230	Lopend	2022	2025
Instandhouding oude sluis Dam	A	25	Lopend	2021	2027
<i>Kinderdijk Vogelbuurt</i>	B	5.200	<i>Nog niet geopend</i>	2026	2028
Staatsliedenbuurt Noord fase 1	A	2.300	Lopend	2024	2026
<i>Staatsliedenbuurt Noord fase 2</i>	B	1.500	<i>Nog niet geopend</i>	2026	2027
West Kinderdijk noord rioolherstel	A	165	Lopend	2021	2027
Oude Torenbrug conserveren onderzijde	A	140	Lopend	2023	2026
Waterbus ponton	A	400	Lopend	2022	2026
Grote Beer en De Helling	A	700	Lopend	2023	2025

Investering (bedragen x € 1.000)	A / B krediet	Krediet	Status	(Planning) jaar start	Planning jaar afroning
Voorbereiding omvorming Vinkenspolderweg – Oude Torenweg	A	24	Lopend	2023	2027
<i>Uitvoering omvorming Vinkenspolderweg – Oude Torenweg</i>	B	550	<i>Nog niet geopend</i>	2026	2027
Parkeerplaats Nic. Beetsstraat	A	900	Lopend	2023	2025
Bruggen 2024	A	500	Lopend	2024	2026
Bruggen 2025	A	500	Lopend	2025	2026
Vijvers van Eesterensingel	A	100	Lopend	2025	2026
Bruggen 2026	A	500	Beschikbaarstelling	2026	2027
<i>Bruggen 2027</i>	A	500	<i>Nog niet gestart</i>	2027	2028
<i>Bruggen 2028</i>	A	500	<i>Nog niet gestart</i>	2028	2029
<i>Bruggen 2029</i>	A	500	<i>Nog niet gestart</i>	2029	2030
Openbare verlichting 2023	A	148	Lopend	2023	2026
Openbare verlichting 2024	A	148	Lopend	2024	2026
Openbare verlichting 2025	A	148	Lopend	2025	2026
Openbare verlichting 2026	A	148	Beschikbaarstelling	2026	2027
<i>Openbare verlichting 2027</i>	A	148	<i>Nog niet gestart</i>	2027	2028
<i>Openbare verlichting 2028</i>	A	148	<i>Nog niet gestart</i>	2028	2029
<i>Openbare verlichting 2029</i>	A	148	<i>Nog niet gestart</i>	2029	2030
Speelvoorzieningen 2023	A	144	Lopend	2023	2026
Speelvoorzieningen 2024	A	144	Lopend	2024	2026
Speelvoorzieningen 2025	A	144	Lopend	2025	2026
Speelvoorzieningen 2026	A	144	Beschikbaarstelling	2026	2027
<i>Speelvoorzieningen 2027</i>	A	144	<i>Nog niet gestart</i>	2027	2028
<i>Speelvoorzieningen 2028</i>	A	144	<i>Nog niet gestart</i>	2028	2029
<i>Speelvoorzieningen 2029</i>	A	144	<i>Nog niet gestart</i>	2029	2030
<i>Impuls reconstructies/onderhoud 2023</i>	B	200	<i>Nog niet geopend</i>	2023	2026

Investering (bedragen x € 1.000)	A / B krediet	Krediet	Status	(Planning) jaar start	Planning jaar afroning
<i>Impuls reconstructies/onderhoud 2024</i>	B	100	<i>Nog niet geopend</i>	2024	2026
Vorbereiding Buurt Zeelt reconstructie	A	50	Lopend	2024	2029
<i>Uitvoering Buurt Zeelt reconstructie</i>	B	750	<i>Nog niet geopend</i>	2027	2029
Riolering Hobbemalaan	A	25	Lopend	2024	2029
Vorbereiding fietslus Edisonweg - Molenpad	A	50	Lopend	2023	2028
<i>Uitvoering fietslus Edisonweg - Molenpad</i>	B	1.000	<i>Nog niet geopend</i>	2027	2028
Asfalt toplagen 2024	A	250	Lopend	2024	2026
Asfalt toplagen 2025	A	500	Lopend	2025	2026
Asfalt toplagen 2026	A	500	Beschikbaarstelling	2026	2027
<i>Asfalt toplagen 2027</i>	A	500	<i>Nog niet gestart</i>	2027	2028
<i>Asfalt toplagen 2028</i>	A	500	<i>Nog niet gestart</i>	2028	2029
<i>Asfalt toplagen 2029</i>	A	500	<i>Nog niet gestart</i>	2029	2030
Riolering 2023	A	800	Lopend	2023	2026
Riolering 2025	A	597	Lopend	2025	2026
Riolering 2026	A	597	Beschikbaarstelling	2026	2027
<i>Riolering 2027</i>	A	597	<i>Nog niet gestart</i>	2027	2028
<i>Riolering 2028</i>	A	597	<i>Nog niet gestart</i>	2028	2029
<i>Riolering 2029</i>	A	597	<i>Nog niet gestart</i>	2029	2030
LED verlichting OVL 2024-2025	A	760	Lopend	2024	2026
Wipmolenterrein	A	1.875	Lopend	2024	2026
Impuls en klimaatadaptatie buitenruimte 2023	A	1.100	Lopend	2023	2025
Impuls en klimaatadaptatie buitenruimte 2024	A	900	Lopend	2024	2025
Vinkenwaard Zuid	A	7.513	Lopend	2024	2029
Elementen wegen 2024	A	250	Lopend	2024	2026
Elementen wegen 2025	A	500	Lopend	2025	2026

Investerings (bedragen x € 1.000)	A / B krediet	Krediet	Status	(Planning) jaar start	Planning jaar afron- ding
Elementen wegen 2026	A	500	Beschikbaarstelling	2026	2027
Elementen wegen 2027	A	500	Nog niet gestart	2027	2028
Elementen wegen 2028	A	500	Nog niet gestart	2028	2029
Elementen wegen 2029	A	500	Nog niet gestart	2029	2030
Verduurzaming vastgoed 2024	A	30	Lopend	2024	2026
Verduurzaming vastgoed 2024 (Haven 4)	A	319	Lopend	2024	2026
Verduurzaming vastgoed 2024 (Ieplaan 2)	A	104	Lopend	2024	2026
Verduurzaming vastgoed 2024 (Sportlaan 3)	A	77	Lopend	2024	2026
Verduurzaming vastgoed 2024 (Zuiderstek 1)	A	64	Lopend	2024	2026
Verduurzaming vastgoed 2025	A	28	Lopend	2025	2027
Verduurzaming vastgoed 2025 (Staalindustrieweg 1)	A	29	Lopend	2025	2027
Verduurzaming vastgoed 2025 (Haven 4)	A	115	Lopend	2025	2027
Verduurzaming vastgoed 2025 (Ieplaan 2)	A	87	Lopend	2025	2027
Verduurzaming vastgoed 2025 (Sportlaan 3)	A	86	Lopend	2025	2027
Verduurzaming vastgoed 2026	A	6	Beschikbaarstelling	2026	2027
Verduurzaming vastgoed 2026 (Haven 4)	A	38	Beschikbaarstelling	2026	2027
Verduurzaming vastgoed 2026 (Sportlaan 3)	A	220	Beschikbaarstelling	2026	2027
Verduurzaming vastgoed 2026 (Lelsstraat 2)	B *)	1.000	Beschikbaarstelling	2026	2027
Verduurzaming vastgoed 2027	A	15	Nog niet gestart	2027	2028
Verduurzaming vastgoed 2027 (Zuiderstek 1)	A	133	Nog niet gestart	2027	2028
Verduurzaming vastgoed 2028	A	5	Nog niet gestart	2028	2029
Verduurzaming vastgoed 2028 (Zuiderstek 1)	A	79	Nog niet gestart	2028	2029
Vervanging populierenlaan Edisonweg	A	125	Lopend	2024	2025
Ontwikkeling Dam-Marineweg	B	847	Nog niet geopend	2026	2027

Investerings (bedragen x € 1.000)	A / B krediet	Krediet	Status	(Planning) jaar start	Planning jaar afron- ding
Vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties					
Materieel buitenruimte 2024	A	220	Lopend	2024	2026
Materieel buitenruimte 2025	A	210	Lopend	2025	2026
Materieel buitenruimte 2026	A	210	Beschikbaarstelling	2026	2027
Materieel buitenruimte 2027	A	150	Nog niet gestart	2027	2028
Materieel buitenruimte 2028	A	145	Nog niet gestart	2028	2029
Materieel buitenruimte 2029	A	150	Nog niet gestart	2029	2030

*) Investerings die samenhangen met vastgestelde beheerplannen worden doorgaans als A-krediet worden aangemerkt. Met betrekking tot de voorgenomen investering in verduurzaming van Participand/Lelstraat 2 is toegezegd dat eerst voorstel en een plan wordt voorgelegd voordat het krediet beschikbaar wordt gesteld. Daarom is deze nu als B-krediet opgenomen in dit overzicht.

Beleidsindicatoren BBV

Om de resultaten van beleidsmatige inspanningen meer inzichtelijk te maken is in het BBV een basisset van beleidsindicatoren vastgesteld. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kan een helder beeld gevormd worden van beleidsresultaten van gemeenten. De herkomst is, op de eerste vijf indicatoren na, de website www.waarstaatjegemeente.nl.

Nr	Hoofdtakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Periode	Alblasterdam	Gemeenten < 25.000
1	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2026	5,35	n.b.
2	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2024	4,43	n.b.
3	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	2026	529	n.b.
4	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen gegevens	2024	34%	n.b.
5	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	2026	11,7%	n.b.
6	1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren (12-18 jaar)	Stichting Halt	2024	10	9
7	1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2024	0,7	0,8
8	1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2024	2,7	2,6
9	1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2024	1,0	1,1
10	1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2024	4,4	3,6
11	3. Economie	Functiemenging	%	Meerdere bronnen	2023	54,4%	49,8%
12	3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 64 jaar	LISA	2023	150,7	187,3
13	4. Onderwijs	Leerplicht Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	2024	2,5	8,5
14	4. Onderwijs	Leerplicht Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	2024	14	21
15	4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO/Ingrado	2024	1,5%	1,8%
16	5. Sport, cultuur en recreatie	Niet sporters	%	Meerdere bronnen	2024	52,1%	44,1%
17	6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 64 jaar	CBS/LISA	2023	808	708,1

Nr	Hoofdtakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Periode	Alblaserdam	Gemeenten < 25.000
18	6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS	2023	1%	1%
19	6. Sociaal domein	Achterstand onder Jeugd Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	2023	4%	3%
20	6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	2024	74,7%	73,8%
21	6. Sociaal domein	Achterstand onder jeugd- Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	2022	1%	1%
22	6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	2024	277,8	176,0
23	6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS	2024	152,6	156,6
24	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2024	14,6%	13,1%
25	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2024	1,0%	0,9%
26	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	2024	nb	0,4%
27	6. Sociaal domein	Clënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	2024	730	669
28	7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	2023	167	106
29	7. Volksgezondheid en Milieu	Bekende hernieuwbare elektriciteit	%	Berekening	2022	7,0%	45,7%
30	8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	2024	343	408
31	8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	BAG/ABF	2024	0,9	8,6
32	8. Vhrosv	Demografische druk	%	CBS	2025	81,9%	82,0%
33	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	2025	1000.1	996
34	8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	2025	1072	1091

Programma-indeling

Binnen een programma bevinden zich diverse taakvelden. Dit zijn voorgeschreven taakvelden zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) per 1 januari 2017 en de wijzigingen daarop. In onderstaande lijst is de programma-indeling genoemd met de taakvelden die onder dat programma vallen. De taakvelden zijn gebundeld onder een thema.

Programma 1 – Een duurzaam bereikbaar dorp
Taakvelden volgens het BBV
<i>Mobiliteit</i>
2.1 Verkeer en vervoer
2.2 Parkeren
2.5 Openbaar vervoer
<i>Groen & milieu</i>
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
7.2 Riolering
7.3 Afval
7.4 Milieubeheer
7.5 Begraafplaatsen en crematoria
Programma 2 - Met oog voor elkaar
Taakveld volgens het BBV
<i>Dienstverlening</i>
0.2 Burgerzaken
<i>Economie</i>
2.3 Recreatieve havens
2.4 Economische havens en waterwegen
3.1 Economische ontwikkeling
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
3.4 Economische promotie

Onderwijs
4.1 Openbaar basisonderwijs
4.2 Onderwijshuisvesting
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken
Zorg en jeugd
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal
6.3 Inkomensregelingen
6.4 WSW en beschut werk
6.5 Arbeidsparticipatie
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)
6.712 Begeleiding (WMO)
6.713 Dagbesteding (WMO)
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk
6.791 PGB WMO
6.792 PGB Jeugd
6.821 Jeugdbescherming

6.822 Jeugdreclassering
Programma 3 – Thuis in ons dorp
Taakvelden volgens het BBV
<i>Bestuur</i>
0.1 Bestuur
<i>Openbare orde en veiligheid</i>
1.1 Crisisbeheersing en brandweer
1.2 Openbare orde en veiligheid
<i>Sport, volksgezondheid en cultuur</i>
5.1 Sportbeleid en activering
5.2 Sportaccommodaties
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie
5.5 Cultureel erfgoed
5.6 Media
7.1 Volksgezondheid
<i>Wonen en werken</i>
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
8.1 Ruimte en leefomgeving
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)
8.3 Wonen en bouwen

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Taakvelden volgens het BBV
0.5 Treasury
0.61 OZB woningen
0.62 OZB niet-woningen
0.64 Belastingen overig

0.7 Algemene uitkering en ov uitkeringen gemeentefonds

0.8 Overige baten en lasten

Overhead

Taakveld volgens het BBV

0.4 Overhead
